

311632

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } డిన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూన్ నెల 25-వ తేది గురువారము
నంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయవామనంపత్తర జ్యేష్ఠమాన శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫. } సంచిక ౭౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠిన్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

దక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉన్నప్రదేశముల కిది అమృతమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోవడం కాపాడుచు, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, పొగగును పెచ్చించును, పుట్టెయందు గలగుంట్లను పొరద్రోలును, బట్టలను మాన్పును. రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన గువాసగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియొచ్చిన ను గలిగించును. పేదన వలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యద్భుతగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దిగుత తెలుపుబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.

దివాకరచందు భండారి, అమృతపర పంజాబునుండి వ్రాసినది:-
“మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు తెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసిపంపుడు,
దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు, ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.
1 బుడ్లి ధర ర్వు 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము
8 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”

హెచ్చరిక:- కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యొందు ప్రతి వాగరికగ్రామందు దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుణుగుణల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సర సము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుదు. గాన అట్టివల్లని వ్యాపార లాభములకుమీర లోబడనూడదు. ఎప్పటికిని **కామినియానూనె** తప్ప మరేదియు వాడనూడదని, పరమకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో దిల్ బహారు
వాడబడిన వారందరిచేచాలగొప్ప గొప్పగా ప్రకటించబడినది. చేతిరు మాలయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కొనిన పువ్వుములలకె మీయట్టు ప్రకృతులకు దానివాసన వ్యాపించును.
దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మిరెప్పుడును దీనినేవాడుదురు.
1 కొన్ను బుడ్లి 1 కి ధర ర్వు 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము
1 ” ” 1-4-0 ” 0-5-0 ”
కాంపిల్ బుడ్లి 1 కి ధర ర్వు 0-2-0

పోలోపజంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికల్ కంపెనీ,
285, బామ్బాయ్ మార్కెట్టు, బొంబాయి.

ప్రమేహహారి

గ్యారంటీ గొప్పమౌళికము
గుమారు 30 సం॥లనుండి మా అనుభవములోనుండి ఎందు తీరని శుభవ్యాధిచాధితులను వృత్త్యముఖమునండి రక్షించిన ఔషధరాజము. మేహ సంబంధములగు వ్యాధులను, కొరకు, సవ్వాయి, పిటిక, భగంధరము, గజేయూ మొదలగు వాటిని పదునైదుదినములలో అత్యద్భుతముగా మరుద్భవమున్నది. గుణముచేయలేదని రుజువుచేయువారికి వారిసొమ్ము తిరిగి యివ్వబడును. వి. పి. ప్రత్యేకమును ఖరీదు రు 10.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ
వీలూరు (ప. గోదావరి.)

Zandu

విజంట్టు - కావలెను

తలనొప్పి, యిక్ష్మముంబా, చేయి కాలు బట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక ముదములో పోగొట్టుగల ఖ్యాతిజేందిన “జామా తెలయునను” సమయకు మందు వోడియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది బుడ్లి 1-కి అకాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

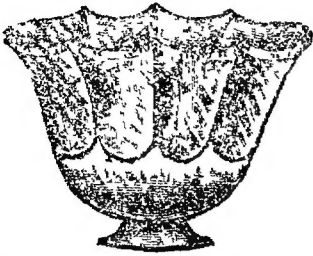
అమర్ చెందు, శోభాచెందు
యింగ్లీషుమందులు వలసరకులు సల్ఫ్యూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారములు, నెం. 63 నైసవనాయునివీధి, మదరాసు

పాలసుగంధిలేహ్యము 3351
రక్తమధికి శ్రేష్ఠమయినది. సగామేహము, మేహ పాడలు, మచ్చలు యితరచర్మరోగములు మలబద్ధము, క్షీణనో ప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. డబ్బీలు చాలావ 20 రు॥ డబ్బీ రు. 1-1-0. వి. పి. అ. ర 2
వి. పి. అండుకో, అయుర్వేదసమాజం, చెరిరేడ్, నెల్లూరుపల్లె.

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1842

నరకశిఖామణులకు సీమవెండికి కారంటి నిచ్చుము ప్రతి గృహమునందును
అమూలం మైన తరుణము ఖరీదు ధర అవశ్యముగా నుండితీరవలెను

6 నుండి 8 కులముల యెత్తువరకు 8 నెలలందు 1 లాగి నెలలు, పట్టెలు తీర్చిన గిన్నెలు, తయారుగా నున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధర ప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు అగ్గరు యిచ్చిన ఒక వారము తావుగా పరస్పరం చేయబడును. లాస, పైన చక్కగా మెరుగు చేయబడియున్నది.

1 గిన్నె మొదలు 3 వరకు	కు 1 కి ధర	రూ 1-1-0
6 " 12 "	" "	1-0-6
8 పాజులు ఒకేసారి తీసిన	" "	1-0-0
6 " " "	" "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" "	0-15-0

ఓటిపోను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

తంజివిలాసము "ఉమ్మడియార్"

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఏల

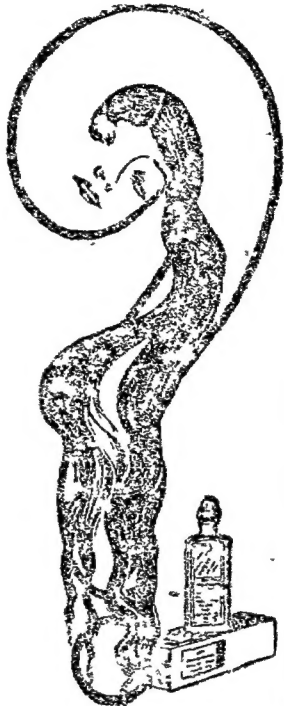
అది జబకునుమ తైలముగానుండవలెను

వెంట్రుకల కుదుళ్లను బలపరచుటకును; వెంట్రుకల పెరుగుటకు తోడ్పడుటకును, వాటిని అందముగాను, నలుపుగాను, కాంతిగాను చేయుటకును; బట్ట తలరాసీయక ఆటంకపరచుటకును; చుండును పారదోలుటకును, మితి మీరి పనిచేయుటవలన గలుగు తలనొప్పి, వినుగుదల, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, నిద్రలేమి మొదలగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును.

జ బ కు సు మ

యందు ఆసిడ్ చేరుటలేదని సుమారు 10 సం॥రములనుండి రూపించబడినది.

2643

జ బ కు సు మ

చిన్న బుడ్డి రూ 1-0-0
పెద్ద బుడ్డి రూ 3-4-0

C. K. Sen & Co., Ltd.,
29, Kolutola, Calcutta.

"రాజవైద్య" వెంట్రుకలురంగు

"రాజవైద్య హేర్ డై" తక్షణమే నెరిసిన తెల్లవెండ్రుకలను మామూలు నలుపు వెంట్రుకలుగాను, ముపుగాను నిగనిగలాడునట్లును, ఎప్పటికిని నలుపుగానుండునట్లును మార్చును.

బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-2-0 చిన్న బుడ్డి 1 కి ధర అ. 10
1-2 బుడ్లవరకు వాస్తవిక 0.5-0 అ. 4 పంపినవారికి తప్పాఖర్చులు లేక ఒక కాంపిల్ బుడ్డి ఇనాముగా పంపబడును.

తేలుకటకు విషనివారిణి

ఈ ఔషధము విషమును తక్షణమే పారదోలి భాధను తొలగించును.

ధర 1 కి రూ 0-8-0

1-3 బుడ్లవరకు తప్పాఖర్చు 0-3-0

రూ 4 లు పంపిన ఒకడజాబుడ్లు తప్పాఖర్చులేక ఇనాముగా పంపబడును.

లూకొడర

"తెల్ల కుప్ప" చిన్న మచ్చలుగలవారు మా కార్యాలయమునకు వచ్చిన యినాముగా

ఔషధమిచ్చి బాగుచేసెదము. రూ 0-4-0 పంపినవారికి కాంపిల్ ఇనాముగా పంపబడును. చిన్న బుడ్డి 1 కి రూ 2-0-0 పెద్దబుడ్డి 1 కి ధర రూ 3-0-0. 1-3 బుడ్లకు తప్పాఖర్చు 0-5-0

2882 షుగర్ గములు గలవారు ఉత్తరములద్వారా కుదర్చబడుదురు.

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152, Harrison Road, Bara Bazar, Calcutta.
Telegrams "RAJVAID" Calcutta.

పోర్చుగలు రాజ్యాంగవిప్లవము

భారత దేశమునందు తత్ఫలితము

గోవా గవర్నరుజనరలుగారి రాజీనామా

బొంబాయి జూలై 23:—ఈనెల 3 వ తేదీన గోవా యందలి పోర్చుగలు దేశపు గవర్నరుజనరలు బయలుదేరి స్వదేశమునకు బోవుచున్నారు. వారిని అధికారము దిగిదివి స్వదేశము బోకుండ జేయవలెనని ఉద్దేశముతో ప్రారంభ మయ్యెను. ప్రకృతమందు పోర్చుగలు దేశమందు సంఘటిల్లిన విప్లవఫలితముగ స్థాపించబడిన ప్రభుత్వ ఉద్దేశములకు అడ్డములకును గుర్తుగ జనరలు అగు సీనియరు మారియానో మార్టినుగారి ఉద్దేశములకును విశేష భేదాభిప్రాయములు గలవుగాన మార్టినుగారి వారి యంతట వారే ఉద్యోగ భారము నుండి తొలగించవలసినదని పోర్చుగలు దేశ ప్రభుత్వమునకు రాజీనిచ్చిరి. రాజీనిచ్చిన వెనుక బెక్కుసారులు తిరిగి దొరతనమునకు జ్ఞాపకముజేయుచు వ్రాయటచే పోర్చుగలు దేశ ప్రభుత్వము సీనియరు మార్టినుగారిని రాజ్య భారము నుండి విముక్తు చేయుచున్నది. ప్రకృతపరిస్థితులందు పోర్చుగలు దేశమునకు, మునిసిపల్ బోర్డును, కర్తవ్యమునుగరించి విచారించుటకు పాంజిమె పురమందలి మందు బహిరంగపథ జరిగెను. కాననసభాసభ్యులను సీనియరు రాబర్టో బ్రూటోడికాస్తా గారు ఉద్యోగమునుండి తమ్ము తొలగింపవలదని ప్రజలు చేయు ఆందోళనమును విరమింపవలసినదని కోరినట్లు దెల్పిరిని నుడివెను.

పోర్చుగలు రిపబ్లిక్ అపాయనీతి

గవర్నరుజనరలునకును మంత్రిని రాజ్యాంగమునందు భేదాభిప్రాయములచేత, పోర్చుగలు రిపబ్లిక్ రాజ్యాంగమే అపాయమందుటచే గవర్నరుజనరలు అధికారభారమునుండి దొలగింపవలసినదని యింటికి వ్రాసి రని సీనియరు మేజ్ బ్రగంజాగారు దెల్పిరి. తత్ఫలముచే వారిని తొలగించుచు అధికారము చేపట్టి, మాతృదేశహితమునకు దూరలగుటకు గవర్నరుజనరలు మనస్సాక్షి అంగీకరింపజాలదనియు, వారియొద్ద భక్తి విశ్వాసములను సానుభూతిని ప్రజలు చూపవలయుననియు సీనియరు బ్రగంజాగారు ప్రజల హెచ్చరించిరి.

పోర్చుగలు రాజ్యాంగవిప్లవ ఉద్దేశములతో గవర్నరుజనరలునకు సానుభూతిలేదనియు, చాలకాలమునుండి నమ్ముచున్న ప్రధాన రాజకీయవిశ్వాసముల నీటగల్పుట కాయన సమ్యక్తంపరనియు, డా॥ ఎ.ఎస్. కువ్లాగారు దెల్పిరి. పోర్చుగీసు ఇండియా లిస్టున నగరమందలి రాజ్యాంగవాదోద్ధాతముగా, బడకూడదనియు, పోర్చుగలు యిండియా తేమముల గాపాడుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలయుననియు, అందుకొరకు ప్రకృతపు గవర్నరుజనరలు అధికారమునుండి తొలగింపకుండ జేయవలయుననియు కుకాహాగారు దెల్పిరి.

తీర్మానములు

అధికారమునుండి విరమించుచున్న గవర్నరుజనరలు పరిపాలనక్రింద దేశ మభివృద్ధికిందుచున్నదనియు సానుభూతులను సీనియరు మార్టినుగారిని స్వదేశమునకు బోవ ననుజ్ఞ వారి పరిపాలనానంతరముగ మృగ్యనే యిచ్చుట ప్రజల దురదృష్టమనియు దెల్పు తీర్మానములు గావించబడెను. తీర్మానములు తంజిద్వార మంత్రి లిస్టున పంపబడెను. (అ. (పె.)

కాశీ పట్టు పీతాంబరములు

క్రొత్తనరకులు

నరసమైనధరలు

జరి క్లావరులందు సాదాచీరలు 16 మూలల పొడవు 2 1/2 మూలల వెడల్పు రు 22 మొదలు 23, 24, 25, 28, 30, 35 వరకు. పైమాదిరి చీరలు 18 మూ X 2 1/2 ఒకటికి రు 24 మొ. 25, 28, 30, 32, 34, 38, 38, 40 వరకు. పైమాదిరి జరి అందు ఖండువాలు 5 X 2 1/2 ఒకటికి రు 7 మొ. 8, 9, 10, 12 వరకు. పైమాదిరి ఖండువాలు 6 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు. 9 మొ. 10, 12, 18, 18, 15 వరకు. పై క్లావరు జరి అందు రవిక ఒకటికి రు 1/8 మొదలు 1/12, 2, 2 1/4, 2 1/8 వరకు. పైమాదరు జరి లచ్చాలందు సాదాచీర 16 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 28 మొ. 30, 34, 38, 38, 40 వరకు. పై మాదరు 18 X 2 1/2 మూ. చీర ఒకటికి రు 32 మొ. 35, 38, 37, 38, 40, 41, 48, 45 వరకు. ఇంకా అన్నిరకముల పట్టుదినుసులు, శిలపాళవు రుద్రాక్షములు, కస్తూరియు మావర్ణ దొరుకును. మ్యానేజరు, భవానీకంపెనీ పట్టుర్తయ, కాశీ,

కార్మిక యాల్ స్పెషియాలిటీలు

ఆంటి-గ్రేకోసూరియా	4-8-0	గుట్టములకు కండిషన్ పాడరు	2-8-0	నరమలకు పుష్టి కలిగించును.	
బహుమూత్రవ్యాధి నివారణి		మీగట్టములను అలత్యము చేయుదు. వాటిని ఆ		ఎడికోలోన్ 2 బౌన్సులు	1-4-0
ఆంటి-మస్టిస్టోలిసి	1-0-0	రోగ్యస్థితియం దుండును.		ఎడికోలోన్ 4 బౌన్సులు	1-12-0
దోషలను దగ్గర రానీయదు, అందుచే మలేరియా రాదు.		చెవలియర్స్ హేర్ రెస్టోరర్	2-0-0	ఎడిక్విస్టెన్	1-8-0, 2-8-0
ఆస్టమా రిలీఫ్ పాడరు	1-12-0	వెంట్రుకలకు పుష్టిని కలిగించుటకు, వాటిని పెరుగు		ఎడిలూసు	1-0-0
(శ్వాసకాసరోగమును నివర్తిజేయును)		నట్లు చేయుటకు తోడ్పడును.		దోషకాటులచే గలిగిన మంటను పోగొట్టును.	
బే రమ్ (అమెరికాది)	1-8-0	తోలు కాంపౌండు పరబత్తు	2-0-0	వెజలర్ బామ్	0-12-0
శిరోజములకు మంచిటానికు.		దగ్గలకు రొమ్ముపడితమనకు తగినది.		నోప్సులు, బాఫలు, తిమ్మరు వాయువ మెడలకు	
బొమోల్ విన్	2-4-0 4-0-0	డాక్టరు కార్ లుచిలినప్పదగ్గు నివారిణి	1-0-0	వాటికి మంచిగణవిచ్చును.	
దేహమునకు పుష్టినిచ్చును, ఒలహీనత, జ్వరమువచ్చి		బిడ్డదగ్గులకు నిరపాయకర మైనట్టియు, గుణమిచ్చునట్టి		ప్రేసర్స్ లీవర్ టూనిక్	1-8-0
నిలిచిన లెరువాత ఇది బాగుగా పనిచేయును.		జోషము.		సోమరి తనమును పోగొట్టును.	
బ్రాన్ కోర	2-0-0	ప్రిక్లి హీట్ లోషన్	1-8-0	ఫర్మెల్స్ లీవర్ మాత్రలు	0-12-0
దగ్గును నివారించును, కళ్ళను త్రోసివేయును, రొ		ప్రిక్లి హీట్ పాడరు	0-14-0, 1-8-0, 2-4-0	మలబద్ధమునకు, పిత్తమునకు అమోఘమైనది.	
మ్ముకు బాధగలిగించునట్టి వ్యాధులను పారద్రోలును		క్లిస్టెన్ అందు ఐరన్ టూనిక్	1-8-0	కృష్ణా	2-0-0
బరోనా	4-0-0	రింగువరం ఆయిన్ మెంటు	0-9-0	శిరోజములకు తగిన టానికు.	
మూర్ఖరోగమునకు దివ్యమైనది.		హిందూ దేశముం దున్నవాటి అన్నిటియందును శ్రే		కై మొలెని మాత్ వామ్	2-4-0
సి. ఏ. క్యూ (మిక్ శ్చరు)	1-0-0	ష్టమైనది.		నోటికంపుకు, రుచిసరిగా తెలియనవ్వదు ఇది బాగుగా	
జలుబు, శీతలము, ఇన్ ఫ్లుఎంజా మొదలగు వాటికి		రోస్ గార్ల్	1-0-0	పనిచేయును.	
తగినది		స్కర్ పైక్	2-4-0	లైముస్ అందు గ్లి సరైన	1-0-0
సి. ఏ. క్యూ (పావ్ నల్సు)	0-14-0	మందు నివారిణి.		శిరోజములకు అద్భుతమైనది.	
సి. ఏ. క్యూ (పావ్ నల్స్) ఫారము గాగలదు. తీసుకొ		డియోడోరై సుడు మెట్రోలియా	1-0-0	ఓమమ్ బిల్బులు	1-0-0
నుట కులభము. ప్రయాణసమయములందు వెం		శిరోజములకు ఉప యోగింపటకు తగినది. వెంట్రు		హులకొప్పి, స్థూలత్వము, పులిశేఫలకు తగినది.	
బడి తీసుకొని పోవుట కులభము.		కలకు మంచి శీతో నుండును.		ఓమమ్ వాటరు బుడ్డికి	0-10-0
కాంఫరోడైన్	0-8-0	డియోడోరై సుడు కోకోనట్ ఆయిల్	1-0-0	పింకలామైక్	1-8-0
గృహమునం చెప్పడును ఒకబుడ్డి యొండవలెను. విశే		శిరోజములకు తగినట్లు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయ		మొటిమెలకు తోషను.	
షణములు, హులకొప్పి మొదలగువాటిని కుదుర్చును.		బడిన వనోపారమైనది.		వైరో సైక్	2-12-0
కన్నా బైన్	1-0-0	డడ్లీసు అన్యూ కాన్	1-8-0	డైరోయా వ్యాధికి తగినది.	
పాపములమీద నయ్యెడుకాయ, చర్మము మొద్దుబా		ఉబ్బునమునకు దీనినిలోనికి తీసుకొనుటకు తగినదని		సైమెం	0-12-0
దట మొదలగువాటిని కుదిర్చి, నుఖముగా వడ		వైద్యులందరును శిష్యులచేసి యున్నాడు.		చాకలిగడ్డలచే గలుగు తీటుకు దివ్యమైనది.	
చుటకు పిలుచుదును.		ఈసన్ పరబత్తు	0-12-0, 1-8-0	పండ్లనొప్పికి ఎస్సెన్సు	1-0-0
కార్మిలెట్ చెట్టి దగ్గు నివారిణి	1-4-0	ఈ సుప్రసిద్ధమైన టానికు ఎవ్వటి కప్పకు మంచి		ఇంజనాలమువలె పనిచేయును.	
రోమ్ముపడితమనకు అద్భుత నివారిణి.		జలమునిచ్చుటకు సూతముగా తయారు చేయ		కార్మియూల్ దంతమార్గము	0-10-0, 1-4-0
కెమికల్ ఫుడ్	1-0-0	బడును.		దంతముల కమోఘమైనది.	
బిడ్డలకు మంచిపుష్టి నిచ్చును.		ఎస్సెన్సు సరసపరిల్లా	2-0-0	ఎక్మా	0-15-0
క్లోరోడైన్	0-8-0	అమోఘముగా రక్తమును కుద్దిపరచును.		ఎక్మా, తత్సంబంధమైన చర్మవ్యాధులకు మంచి నుణ	
కలరా డ్రాపులు	2-0-0	ఎలిక్విక్ గ్లి సరోఫాస్ ఫేట్, పార్శ్వ		విచ్చును.	
మోతొడ ఎప్పుడును ఒకబుడ్డికి ఉండుకొనును		ట్యుల్స్ సహాగలది	1-8-0		

వర్తకులకు ప్రత్యేక ధరలు గలవు. Spencer & Co., Ltd. (W. E. SMITH & Co, Department) MADRAS

శ్రీ శ్రీ దేశబంధు చిత్రరంజన దాసు

ఆభికోత్సవము

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి సందేశము

కలకత్తా, జూన్ 28:—భారతీయులకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు దిగువ ప్రకటించిన సందేశము నంపెను:—

హిందువుల పంచాంగము ప్రకారముగ జూలై 5 వ తేదీ సోమవారమున కీర్తి శేషులగు దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు గారి ప్రధమ ఆభికోత్సవము అఖిలభారతదేశమునందు జరుపబడుటకు నిశ్చయింపబడినది. మహానగరములందు, పట్టణములందు శ్రీ శ్రీ దాసుగారి అనుచరులేగాక బీసలుసాదలుగూడ సర్వస్వము దేశమాత కర్పించిన పురుష పుంగవుని ఆభికోత్సవము ఉచితరీతిని సల్పెదరు గాక యని గోరుచున్నాను. అపార ప్రేమవలనను దాసుమిత్రులను అధిభక్తులను కార్యకర్తలను వలసను అసామాన్యముగ దేశభక్తిచేతను పతితులను అధికారనిరంకుశత్వముచే దుర్భరసంతృప్తి లగు వివిధసంఘముల అభ్యుదయమునకు ధనమును ప్రాణమును సర్వస్వమును అర్పించిన పూతచరిత్రుడగు దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి జ్ఞాపకార్థము ఆ మహావిహుని ఆభికోత్సవమునందు సల్పిన దంతకంపె మరేమియు లేదు. హిందూవిహుమృదీయ సమస్యాపరిష్కారము కృషి సల్పిన శ్రీ శ్రీ చిత్రరంజన దాసుగారి ప్రధమ ఆభికోత్సవమునందు బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయుల మైత్రి చెలరేగి గాఢముగ కలిసిగాక, ధనమును ప్రాణమును మాతృదేశవిమోచనమున కర్పించి పాపనచరిత్రుడగు దేశబంధు దాసుగారి ఆత్మత్యాగము సత్వర స్వరాజ్యస్థాపన కుభయసంఘముల ప్రబోధించుగాక యని కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు కాంగ్రెసు సందేశము నంపెను. (ఆ. ప్రె.)

అక్యోబ్ తుపాను

గొప్పనష్టములు

రంగూను, జూన్ 29:—తుపానుచే చెడిపోయిన ప్రదేశమును జూచినచిన్న అరకాక్ కవివనరుగారిట్లు చెప్పెను న్నార:—

చాలవడవలు గట్టుకు నెట్టబడినందున చెబ్బులతోగిలెను. ఎ తాటక్ అనునతడు 11000 మణుముల వడ్డము పోగొట్టుకొనెను. అని ఇల్లుపాడెపోయెను. రతిదాంగ్ పట్టాసమీపమున వరిఅయిదుగ్రామములు-చెడిపోయినవి. 2883 మరణములు సంభవించెను. పశుమరణములు 8000 మించునట్లు లేదు. మొత్తము పై నష్టము 160,000 రూప్యములుండును. రతిదాంగ్ బుధిదాంగలందు ప్రభుత్వకార్యాలయములు మరల కట్టబడుచున్నవి. జనులు ఇండ్లను చిన్నవిగా కట్టుచున్నారు. బుధిదాంగునందు బెలిగ్రాఫు ఆఫీసును కట్టిరి. ఇండియాకు 4 రెంట్రివార్ల కనెక్షనలను గావించిరి. జనులకు ఆహారపదార్థములను ప్రాగుచేయుచున్నారు. జలమునుండి సహాయముతోరు విరతిప్రతములు దినుమునకి, 4 వేలవచ్చుచున్నవి. 5 మొదలు 20 రూప్యముల వరకును ప్రస్తుతము జరుపుకొని గలుగుటకై ఈయబడినవి. అందరును ఈ విషయమున శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నారు. చందాలు 15000 రూపము లయినవి.

కవివనరుగారికి ప్రధానకార్యదర్శి శ్రీ త్తరంగున వాయువు కవివనరుగారి కి విషయమున సహాయపడినానికి గవర్నరు గారు వందనముల సర్పించుచున్నారని వ్రాసిరి. ఆఖ్యలు సహాయనిధి గవర్నరుగారు చేసినది ప్రస్తుతము 41,819 రూప్యము లయినది. రంగూను మైప్పు ఫండు 6478 రూప్యములయినది. (ఆ. ప్రె.)

భారతదేశ విదేశాంగవిధానము

పాంజడేయుదంతము

లండన్, జూన్ 22:—దుర్బందుగారి స్వీయ చరిత్రమున ఇండియా విదేశాంగ విధానము చాలవరకు తెలుచున్నది. ఆప్తు నులదే శాంతిశక్తులుగ తప్పని మరదుగాదు వ్రాసిరి. పాంజడే సందర్భములో రషియనులకు అవ్వుచులు అవకాశమునిచ్చిరి. ఆయవకాశమును రషియనులు గ్రహించి ట్యుకొని వినియోగించుకొనిరి ఏదో విషయే శూరలగు ఆప్తు నులను, వారు ఆయుధ సామగ్రియందు ఆరి తేరనివారగనున్నను, రషియనులు ముట్టడించి ఇంగ్లండుకును రషి గూకును దౌర్బల్యమును గలుగజేసి యుద్ధము నొప్పునటల తేసిరి. జర్మను ప్రభుత్వమునకు చులకనగ జేయ గలవిరి. 40 మార్చిమర్ దురండుగారిని వాషింగ్టనుండి పిలువ నంపుటకు కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు తిని పిలిచి తుడగు 40 ఏప్రిల్ 1914 ను గారి కాయద్యోగం గ్రహించు తలంపె

తనవంతులను గుండుగారికి శ్రే ప్రభువు ఏకమైన రాయబారిపని నీయి పోవుట చాల యుపకారముగాని యట గాని వేరొండుగాదు. దురండుగారిని పంజాబు కేంద్రముగను ర్మరుగ వియమించులెవని రాబర్టు ప్రభుత్వ తనకల్పించిన వా నెను. టెహ్రాన్ మంత్రివరుని అంగీరించరాదని 1414 లో దురండుగారి నీమె నిర్బంధము శేకెను.

ఆపదవి ఆనుగు లాభించి పాప సర్పిస్తు ధర్మము, యుధివము ఆరినికి విస్తారము గలది. అందుచే ఆ విజ్ఞానం ఇండియా తెక్కుగ గావలసియున్నదని అని పర్ వెన్ పిచ్చు గారు దురండుగారి చరిత్రను వ్రాసెను.

డాల్బింగ్, జూన్ 22:— ర్మింగునకు వచ్చిన డాక్టరు కిమలూగారు దేశక్షేమ కల బెంగాలులోని హిందువులును మహమ్మదీయులును రెండు వైపు భావములను మామ కొనవలెనని మార్పులు స్వీకరింప సుపక్యసించుచు పలికెను.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశము

లాటా లజపత్తాయ్ గారి ప్రసంగము

జూన్ 2 వ తేదీ బుధవారం ఉదయం 10-30 గంటలకు జేసివాల్ లోని ఆంధ్ర అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశ మునందు లజపత్తాయ్ గారు నోలెముగారి అధ్యక్షత వీక్షించి విధముగ సుసంస్కరించిరి.

అధ్యక్షుడు శ్రీ ప్రభుత్వ మహాశయలారా!

అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయము, డెల్హి, వారి సహాధ్యాయులు జేసిన పనికిర వారు తయారు జేసిన నివేదికను నేను గూడ వాచ్యముపూర్వకముగ శ్రద్ధాతో చదివినట్లు చెప్పవలసిందే. నివేదికయందు దెలిసిన యంతములు చాల ఉపయోగములును సద్విషయములు నైయున్నవి. కాని నేను ఒక క్లబ్బు యందు ముత్రము ముఖ్యమని తలచెను. ప్రాచ్య దేశములందును, ఆఫ్రికా అమెరికాదేశములలోని శ్రేయోత్తర ప్రపంచమునందును కార్మిక పరిస్థితులు తెలుసుకొనో కార్మిక కార్యాలయము ముఖ్యముగ విచారించియుండవలెను. ప్రస్తుత విషయమునే జూడుదు. నూరుకోట్లమంది పైగానున్న మానవాళికి యిచట నీసభలో దజను మందికి తక్కువ ప్రతినిధులు, ఇండియా కిద్దరును, జపాను ప్రతినిధులుండటము జూడుదు. అసియా, ఆఫ్రికా జనసంఖ్య యూరోపువానికన్న యెక్కువని మనకు అందరకును తెలియును. యూరోపులోను అమెరికాలోను పనిజేయు తెల్లవారికి తమ నెదుర్కొనిన సమస్య ప్రాముఖ్యము తెలుసుకొనిన అశ్రద్ధమనునవిషయమున దీనిని తీసికొనినట్లు కొనినపిమ్మట వారికి వారి జమానులును ప్రభుత్వములును కొన్ని సౌకర్యముల జేసెను. వారు అసియాలోను ఆఫ్రికాలోను కార్మికులకు కొన్ని సౌకర్యముల జేసిన తప్ప వారి జమానులు లేవు పనిపాటును ఆసియాకును ఆఫ్రికాకును మరల్చి ఆదేశములలో నుండు కార్మిక పరిస్థితుల గొప్ప అనివార్య బాంధవ్యమును లాభములను పోగొట్టుకొనవలసియుండును. కాబట్టి ఆదేశములలోని కార్మికుల కెక్కువ సౌకర్యములు జేయవలెనని నేను కోరెను. మేము ప్రాచ్యులము. నాస్థమైన ప్రదేశములలో కార్మికులకు యెక్కువ సౌకర్యము జేయజూచుచున్నాము. ఆదేశములలో గూడ చాల కష్టము తెచ్చుచున్నామని.

ప్రభుత్వము- కార్మికులు

ముందు ముఖ్యముగ నోకమాట జెప్పవలసియున్నది. ప్రభుత్వములు కార్మికులకు సౌకర్యముల జేయుచు కాసనముల గా విండుట కుల్యేనామును జూపరు. ఇందుకు కారణము స్వప్రము గనేయున్నది. ప్రభుత్వమువారికి మార్పులనియే యేమియుగిట్టవు. అందులో తమకు కొంచెము తోడ్పాటుగ నుండు గనవంతులు యజమానులకు గల అధికార వ్యవస్థలను వారు తొలగించుకోరదరు. అందుచేత ఒక్కొక్కసారి ప్రభుత్వమువారు వారు చాల దెనుకబడెనున్నారనియు విద్యాభిజ్ఞానము వారికి లేదనియు మాయాలు సా జెప్పి కార్మికులకు సౌకర్యముల జేయుకాసనముల జేయకుండు నుండురు. ఒక్కొక్కప్పుడు యీసాకు యుక్తుగ నుండవచ్చును. కాని కార్మిక ప్రతినిధుల మన మేము ప్రభుత్వము కలెక్టరులను యీ బాల్లిసాకు తెట్టుకొని యూరకుండ నీయజాలము. ఒక్కొక్కసారి ప్రత్యేక పరిస్థితులును ప్రత్యేక పరిశ్రమలను గర్హింపుడు అలాచింపవలసియే యుండును. కాని ఆస్థాయముగ నేవోహక్కులను బొందు మార్గములో చించుటకన్న పనివారల సౌభాగ్యమునుగూర్చి ముందుగా నాలాచించుకొనియుండును. అందుచేత ప్రాచ్యదేశములలోని కార్మిక పరిస్థితుల నభివృద్ధిజేయుటకు మేము గావించుచున్న సంరంభము నందు పాశ్చాత్యదేశ కార్మికుల సంపూర్ణసహకారమును సానుభూతియు కావలసియుండును. ముఖ్యముగ వ్యవసాయము లేకుండ విదేశీయ ప్రభుత్వమునకు లోబడియుండు దేశములలో నేటిపులయొక్కయు, శ్రేయోత్తరయొక్కయు కార్మిక పరిస్థితులు జూరజేయవలసియున్నవి. ఏ ప్రభుత్వము గా ముట్టుజేయవలెనని మరతులను విధించుటకు మేము పూనుకొనినది యెంతోపాటులేదు. ఏలననగా ప్రతిప్రభుత్వమునకునూ సాకారము కలదు. తనవ్యవహారములను దాను జూచుకొనదు. ఇక ఏ మేనిసభయందు జేయవలసిన పని యేమనగా, దేశములన్ని కిని కార్మికుల సౌభాగ్య మొక్కటిగజేసి, కార్మిక పరిస్థితులు మేమాత్రమును బాగుగలేని దేశములలో ప్రపంచముయొక్క ర్మికులను ఒత్తి కేగలగునటులు జేయవలెను. మనము జేయగలిగినదియే. ఈ విషయముపై సంజేహము బక్కరలేదు. ఈసభయ

దెవరుగాని యే ప్రభుత్వమునకును గర్హమును బోధించుటలేదు. యుక్తమని ఆ ప్రభుత్వములు జేసినపనులను చెయిపెట్టి తప్పులెన్న బూనలేదు.

విచారణావసరము

ఇచట మనము చేయదలంచిన కార్యము స్వపరిపాలనము లేని దేశముల జీవనపరిస్థితులును, కార్మిక పరిస్థితులుండవలసిన రీతిని లేకపోయినను వానిని తెలుపజేయుటయేయున్నది. అంతకన్న యెక్కువ యేమియులేదు. ఈసభాసమావేశముయొక్క ఉద్దేశము ప్రపంచములోని వివిధదేశ ప్రతినిధులును సమావేశమై తమ తమ భావములను ఒక్కొక్కరు వెల్లెబ్బి పరస్పరము మాట్లాడుకొనుటవలన ప్రపంచములో నితరభాగములందు మంచిపనులబడి యుండుననియే ఇచట సమావేశమై మనము జేదలచినదదియే. దానినిగూర్చి అన్యభావములుండరాదు. ఎవరైనను దెలుపగోరడెడల ఆ ప్రభుత్వమునుగాని సంస్థానమునుగాని అగౌరవపరములకు గాక తనలోని భావములను దృష్టాంతరములతో దెలుపవలెనని దప్ప మరేమియును నుద్దేశముండదు. అట్లుజెప్పుటలో ఆయనకుగాని ఆయనదేశమునకుగాని గలకష్టములను మాత్రము నూచించును. అందుచేత అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయమువారు యూరోపు అమెరికాలోని కార్మిక పరిస్థితులను గమనించి, ప్రాచ్యదేశములందును, విదేశ ప్రభుత్వమున్న దేశములందును గల కార్మిక పరిస్థితులను ప్రపంచమున కంతకును దెలుపగోరెదను. నేనిట్లు జెప్పునపుడు నామనస్సులో విదేశ ప్రభుత్వముల క్రిందనున్న దేశములను మాండేటి దేశములను గలవు. ఆ దేశములలో నేమి జరుగుచున్నదో అన్ని దేశములను దెలుసుకొనుట అవసరము. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని కొన్ని భాగములందు ఫిజీ, కెన్యా, దక్షిణాఫ్రికా మున్నగుచోట్ల కార్మిక పరిస్థితులు తెల్లుండెనో ప్రకటింపవలసియుండును. నేను దానిపై అభిప్రాయము నేమియు దెప్పుటలేదు. నేను ప్రస్తుతము కోరునదేమనగా అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయము ఆ దేశములలోని కార్మిక పరిస్థితులగుర్చిన విషయములన్నిటిని సమగూర్చి ఆ విషయములను నివేదికలందు జేర్చి యెట్లుండెనో మిగిలిన లోకమంతయును దెలుసుకొనుటకు జేయవలెను.

దక్షిణాఫ్రికా వర్ణ భేద శాసనము

దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటులో కొన్ని బిల్లులు ప్రవేశపెట్టబడినటులు మేమిహద్ద వింటిమి. అందులలో ఒకటి అసియా వాసులకును మరియొకటి దక్షిణాఫ్రికా నేటిపులకును అసియా వాసులకును నష్టదాయకముగ నుండును. నే నీసమయమున ఆ బిల్లునుగూర్చిగాని కాసనములగుర్చిగాని ఏమియుజెప్పగోరను. ఏలననగా యీ సమయమున, నిపుడు భారత ప్రభుత్వమునకును, దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వమునకును కొన్ని యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి. భారతసమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కారము గావచ్చును. ఆకారణముచేతనే నేను ఆ ప్రభుత్వములకు వేసికొని రాయబారములు జరుపువారి కెవరికిగాని కష్టముగనుండు మాట నేమియు జెప్పగోరను. కాని వర్ణభేద శాసనముగూర్చి మాత్రము అనేకవదంతులు గలవు. ఈ మధ్యనే 55 లక్షల మంది నేటిపులను కొన్ని పరిశ్రమలందు జేరకుండను, మేస్త్రీలు గాకుండను నిషేధించబడినటులు డెయిలీ మెయిలులో జదివితిని. ఆ వ్యాసము క్రిందటి శనివారము డెయిలీ మెయిలు పత్రికలో ప్రచురింపబడినది. నేను అందు దెలుపబడిన విషయములను మాత్రము మీకు దెలుపగోరెదను నేనా బిల్లును శ్రద్ధతో జదువలేదు. అందుచేత అందలియుదంతములకు బాధ్యత వహించజాలను. ఈ విషయములగుర్చి విచారణ జరుగవలసియున్నదని మాత్రము నేను అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయమువారిని కోరుచున్నాను.

భారత పరిస్థితులు

ఇకను వాకు బాగా దెలిసిన భారత పరిస్థితులగుర్చి తెల్పెదను. భారత దేశమున కార్మికుల కెక్కువ వదతుల జేయుట గాని, అందుకు దగినటులు భారత ప్రభుత్వము కాసనముల గావించుటగాని మేమచట గానము. భారత ప్రభుత్వము యితర ప్రభుత్వములవలె త్వరగా మార్పు జేందనొల్లదు. ప్రాతకాలపు సాకులను విద్యలో దెనుకబడియుండి రని, పరిశ్రమలందు దెనుకబడి యుండిరనియు వారు జెప్పెదరు. కాని భారత ప్రభుత్వము యితరకన్న యెక్కువ త్వరగా మార్పు గాంచుటలేనని మేము గోర నెచ్చియింభితిమి. భారతదేశమున కార్మికులకు ప్రస్తుతమున్న దానికన్న యెక్కువ సౌకర్యములను త్వరలో జేయుటకు కాసనము జేయునటులు మాచేత నైనంత వరకొత్తిడి జేసెదము.

ఇండియా-జపాను పోటీ

ఇండియాకును జపానుకును గల పోటీ విషయమున యజమానుల పక్షమువారి ప్రతినిధి కష్టములన్నిటిని వివరించెను. అయిన ఆభిప్రాయ మయ్యిని. పనివారల ఆభిప్రాయముగూడగత వత్సరము వారి ప్రతినిధి వెల్లడించెను. నేను మరివేరొక ఆభిప్రాయమును దెల్పెదను. నేను జెప్పునదేమనగా, జపానుయొక్క కష్టములను ముఖ్యము గ పరిశ్రమలందు పోటీలో వారికిగల కష్టములను ప్రస్తుతించెదము. జపాను ఫలాని విధముగ జేయవలెనని చెప్పుటకు మాకేవిధముగ హక్కునులేదు. వాషింగ్టనుసభలో జపాను ప్రతినిధులు వచ్చి అంగీకరించిన సంధిపరతులదప్ప జపానును బంధించిన దేమియులేదు. వారు వారియిష్టమువచ్చిన కాసనములను జేసికొనవచ్చును. కాని వారు 1919 వాషింగ్టను సంధిని ధృవపరపక పోవుటవలన పరిశ్రమలందు భారతదేశమునకు గల కష్టములను మేము దెలుపగోరెదము. మిల్లుయజమానుల ఆభిప్రాయములేవో నిన్న మీకు దెలుపబడినది. జపాను యీసంధిని ధృవపరపక పోవుటవలన కార్మికులకు గూడ నష్టము గలదు. ఆసియాఖండమున మిగుల వృద్ధిగాంచుచున్న ముఖ్యముగదేశము ప్రాతమరతులనే యంటియుండుట వలన కార్మిక పక్షపాతులు వారిహక్కులను బాగా దెలుపజాలకున్నారు. నేను జపానుకు ఆదేశపును నెల్లెమానముచేత గాక మానవ కారణ్యభావముతో విజ్ఞప్తియుచున్నాను.

శ్రీ కార్మికులు

భారతదేశమున పరిశ్రమలకున్న యెక్కువగ శ్రీలయొక్కయు, తల్లలయొక్కయు తేమమునుగూర్చి చాలమంది ముందుగదెల్పెదరు. ఇండియాలో గాని, జపానులోగాని మరియే దేశముందుగాని మునుందుకరములన్నియు తల్లలమీదనే ఆధారపడియున్నవి. ఆతల్లలను రాత్రిల్ల పనిజేయుమని గాని, నేల క్రింద సారంగములలో పనిజేయుమనిగాని బలవంతము జేయునెడల ఆ జాతి భవిష్యత్తు నభివృద్ధి జేయనివారమగుదుము. అందుచేతనే భారతదేశమున శ్రీలను పిల్లలను సారంగములలోనే మాత్రమును పనిచేయకుండ జేయుటకును ప్రయత్నించుచున్నాము. శ్రీలను పిల్లలను రాత్రిల్ల పనిజేయు నీయకుండ ప్రభుత్వము వారు నిషేధించినటులు నిన్న మీకు దెలుపబడినది. కాని మేముక అడుగు ముంగుకు బోయి శ్రీలను పిల్లలను సారంగములలో పనిజేయుటను పూర్తిగా నావగోరెదము. అదిమంచి ఆభివృద్ధికార్యమేయగును. ఈ విధముగ జపానుగూడ తమదేశమున కాసనముజేయకున్నయెడల మేము మోసపోదుము. జపానుకార్మిక ప్రతినిధులకు తమ దేశమున నిట్టి కాసనావసరము దెలిసియేయుండును. ప్రత్యేకముగవారి కీవిషయమై చెప్పవచ్చురలేదు. గత వత్సరము జపానుండివచ్చిన కార్మిక ప్రతినిధియొక్క శ్రీ పోల్లాడెను. జపాను పార్లమెంటు సభ్యుడొకడు ఇంపీరియలు డయటు పార్లమెంటులో కొన్ని మహావిషయములను నివారింపలేదనియు, 1928 ఫ్యాక్టరీ చట్టము నేల ఆచరణలోబెట్టలేదనియు ప్రభుత్వమును ప్రశ్నింపగా కొన్ని ప్రత్యుత్తరము లీయబడినది. అవసరమైన పనులేవో జపాను ప్రభుత్వమే చేయవలసియుండును. నేనింతకన్న నెక్కువయేమియు చెప్పబూనుకొనలేదు. కాని జపానుకునే జేయు విజ్ఞప్తి మరియొక ఆధారముగలదు. భారత దేశములో నేకొద్దియో గొప్పయో జేసినను గౌరవమంతయు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకేపోవును. భారత దేశము స్వ పరిపాలనా దేశము గాదు. భారత కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము భారతకాసనసభలకు బాధ్యతవహించి యుండదు. కాబట్టి కార్మిక కాసనముల గౌరవము బ్రిటిషు ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును జెందియున్నది. ప్రాచ్యదేశమున అసియా గౌరవమును కాపాడగల దేశము యొక్క జపానేయే యున్నది. ఈ విషయమున జపాను యితరదేశముల శ్రీమాత్రమును దెనుకబడియుండక పరిశ్రమలవ్యాపారా డబ్బు సంపాదించుటలో తమ ఆదర్శములను గూడ మరచిపోకుండ పనిజేయవలెనని నేను గోరెదను. నేను ఒక్క కారణముపేరనేగాక ప్రాచ్యదేశముయొక్క గౌరవప్రతిష్టలను నిలుపవలెననియు, మానవజాత్యభ్యుదయమును గోరియు యిటుల విజ్ఞప్తి జేయుచున్నాను. జపాను యీ విజ్ఞప్తినియిష్టాదుగాని త్వరలోగాని అలించునని నేనునమ్మెదను.

భారత దేశమున నిర్బంధ పేటి పనిజేయించుట

ఈ విషయము ను ముగించి, యి కను భారత దేశములోని ర్బంధ పేటి పని జేయించుట ను గూర్చి కొంతచెప్పగోరెదను. మా వంటయింటిలోనే శివమును దాచిపెట్టుకొనుట మాకీష్టములేదు. భారతదేశము రెండుభాగములుగ విభజింపబడినది. బ్రిటిషుఇండియా, నేటిపుఇండియా యనికెందు. నేటిపుఇండియాలో స్వదేశసంస్థానములు భాష

లచే పాలింపబడుచున్నది. నిర్బంధముగ పనిజేయుచు పరిశీలనలు బ్రతిపది ఇండియాలోను, నేటిపుడండియాలోను గలవు. అంతే సర్వత్రము లేవు. బ్రతిపది ఇండియాలో నటులనేయుట న్యాయ సమ్మతముగాదు కాని కొన్ని ప్రయోజనములవలనను, కొన్ని సమయములందును నిషేధముగలదు. కాని ఒక్కొక్కప్పుడు అట్టి ఆచారముగలదని ప్రభుత్వద్వారా పనిజేయుచుండుదురు. కొన్ని రాష్ట్రముల ప్రభుత్వములు ఉత్తరపుట గాంచి ఆచారమును పూర్తిగ రద్దుజేయ ప్రయత్నించినది చెప్పకున్న బ్రతిపది ప్రభుత్వమున న్యాయము జేయుట గుఱును, కాని యీయాయుత్తరపుట కొన్నిచోట్ల లక్ష్యముజేయలేదు. ఈ ఆచారము అధికారులకు చాల ఉపయుక్తమును నులభమునై యున్నది. అందుచేత ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధపెట్టి నిబంధనలకు లోబడు నటుల జేయవచ్చును. ఇతరశాసనములను ఉత్తరపుటను ఆచరణలో పెట్టగల సెడల వీరివిగూడ ఆచరణయందు పెట్టునటుల జేయవచ్చును. ప్రజాభిప్రాయ మందుల కిష్టముగనుండుటవలన వారు త్వరలో నటులజేసెదరని నమ్మదను.

స్వదేశసంస్థానములందైనను నిర్బంధపెట్టి పనిజేయుచుట విస్తారముగనున్న సర్వత్ర నటులగానిండుటలేదు. భారత ప్రభుత్వముయొక్క బాధ్యతమీ ప్రదేశమునందువలెయొక్కదను బాగుగ వివరింపబడలేదు. కాని భారత ప్రభుత్వమును, జాతి మితియు స్వదేశ సంస్థానాధీశుల కొత్తిడిగలుగజేసి యీ బానిసత్వమును తొలగి నటుల జేయవచ్చును. ప్రతి సంవత్సరమును భారత సంస్థానాధీశుల ప్రతినిధి యొకరు జాతిసమితి సమావేశమునకు వచ్చుచుండును. అటువంటప్పుడు జాతిసమితి అధికారు లాప్రతినిధి తోటి రాజులను తమదేశములందీనిర్బంధమును తొలగింపవలెనని చెప్పవలసినదిగ నూచించిన జాలును. భారత ప్రభుత్వాధికారులైనను తమసౌకర్యములకుగాను అప్పుడప్పుడు నిర్బంధముజేసి పనిచాలేను బంధువుండుటనుజూచి వద్దని ఆదర్శప్రాయముగనుండవచ్చును. సిల్లాలోను ఆదగ్గరను బ్రతిపది అధికారులయొక్కయు, యూరోపియను, ఇండియను ప్రయాణికుల యొక్కయు సౌకర్యముకొరకు పనిచాలేను నిర్బంధముజేసి పట్టుకొనివచ్చెదరు. ఇట్టి ఆచారము నాపివేయవలెను అందులకు భారత ప్రభుత్వము తనకొంది ఉన్న తాధికారులపై నొత్తిడిజేయవలెను.

నేనింతకన్న యెక్కువజెప్పి కాలహరణము చేయగోరను తుదకు ఒక్కమాట జెప్పగోరెదను. ప్రాచ్య దేశమునందలి కార్మికులు మీ సహకారసానుభూతులకైయిదురు జూచెదరు వారు మీరు జేయుపనిలో మిత్రత్వ సహకారము లొసంగెదరు. వాదను మీవద్దనుండి అట్టి సహకారమును సానుభూతి నే గోరెదరు. కాబట్టి అంతయు మీలోనున్నది ఇండియాలోను, ఆఫ్రికాలోను శ్రేణిలేకుల మంచిని మీరు కాదనుకొన్న యడల ఘోరదుష్పరితములకు మీరు లోనయ్యెదరు. ప్రపంచము నంతను మీ పట్టుకు దిరుగు నటుల జేయవలెను ఎక్కడనుగాని కార్మికపరిశీలనలు దారి తెన్ను లేకుండ వదలివేయరాదు. ఇదియే నేను చెప్పగోరు ముఖ్యముగ మాట ఇయ్యది మిత్రభావముతోను సద్భావముతోను సానుభూతితోను నేను చెప్పచున్నాను.

ముగ్గుడ సంధ్యావందన భాష్యము

చాండ పాచార్య కృతము. ఆంధ్ర తాత్పర్యములను వేదాంతము వేరుగ జనున నక్కరలేదు నేల 1-9-0. బ్రాహ్మసంప్రసాన సోత్రము (1-8-0, హితోపదేశములు మిత్రలాభము 9-4-0.

వెం కుటుంబయ్య శాస్త్రి, 8-9, సోలయ్యమొదలి వీధి, మైలాపూరు మద్రాసు.

ప్రకృతి వైద్యశా

రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట లూయీకానెగారి తోటి స్నానములు, జన్మ, నీటి, మాక్స్ డేను మొదలగునాటి ప్రకృతి సాధనములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్త వ్యాధులను నులభముగా కుదర్చవచ్చును. గోదావరి తీరమున రోగుల కనునైనచోడ యేర్పాటుచేయబడినది. రోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములను చేయబడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు అపర పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సలహాసహాయముననే షీండుపారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడయగలరు ఉత్తరముతో ఒక ఆటాబిళ్ళ పంపవలెను.

గరిమెళ్ల కోదండరామయ్య

2766 ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజమహేంద్రవరం

శ్రేష్ఠ మైనది వ్యాపధములు

శిలాజతురసాయనము (రిజిస్టరు)
ఈ దేశమున దీనిపేరు, గుణములు తెలియని వారుండవోరు, చప్పన శరీరపుష్టి, బలము, గొప్ప బలవర్ధక దివ్యవృక్షములలోనిది మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదని విమర్శకులవలన స్పష్టముగ కనిపెట్టబడినది. శరీరమైన అతిరోగము, బలమైన వాతరోగములు, తీవ్రమైన పిత్తరోగములు, విరుచి వగ్గు, వ్యాస (ఉబ్బస) కఫరోగములు, తుయ, శుక్ర నష్టము, సహారోగములు, స్నాయు దుష్టలము, రక్తవికారము, చర్మరోగములు, యింతి సేవ్యాధులు బుడిచివేయగ నిర్మాలుగచేయును. మంచి పురుషత్వము, శుక్రస్పృహ, శరీరకాఠి, అగ్నిప్రే, రోగనాశనము అశ్వద్ధురముగ కలుగను. ఇది స్త్రీలకును మంచి గుణకారి రోగులు- రోగులు సదా సేవపడగిన వ్రాతల్య అన్నితేవధము 1 డబ్బి రూ 3 పోస్టేజీ 5 అణాలు.

(రిజిస్టరు) **చిరటానవ** (రిజిస్టరు)
ప్రపంచమున జ్వరములు హరించు ప్రసిద్ధ దివ్యవృక్షములలో మా "చిరటానవ" దేశమున గొప్ప జయము, కీర్తి, ప్రఖ్యాతి గడించుచున్నది. చలి జ్వరములకును, శ్రోత జ్వరములకును, ఇంతవలె ప్రపంచమున పీడించు సకల విధ జ్వరములకును "చిరటానవ" నిజమైన వజ్రాయుధమువంటిదని చెప్పనగును వైద్యుల సలహా పొందకనే నిర్భయముగ ప్రతివారు ఉపయోగించి జయము పొందుచున్నారు. సీసా రూ 1 ఒకటి 2 సీసాలపై పోస్టేజీ 3 అణాలను.

అద్భుతగుణముగలది ! ప్రమేహగజాంకుశం (రిజిస్టరు)
ఇది మేహ, మూత్రరోగములు, స్త్రీలప్రసవ రోగములు, స్వప్నస్ఫులిత వికారములు హరించు ప్రసిద్ధవృక్షము ముఖ్యముగ సెగంకటము, సవాసంకటములును, అందువలన కలిగిన వాతరోగములును, నానావిధ క్షుద్రగంభీర వ్యాధులును శ్రోత్రప్రాత రోగములకు అత్యద్భుతముగ కారించు. ఇది గనేరియా, శుక్లనష్టరోగముల హరించు శ్రేష్ఠమైన దివ్యవృక్షమైయున్నది "మిత్రవృక్షమున గనేరియా" పోగొట్టు రహస్య దివ్యవృక్ష మిదియే" అనుభవజ్ఞులు క్లాఫించియున్నారు. 30 మాత్రలు రూ 3 పోస్టేజీ 5 అణాలు.

(రిజిస్టరు) **శంకరతైలం** (రిజిస్టరు)
శ్రేష్ఠత్వము- చర్మనశకుప్తు- మచ్చలు- పల్లికలు- దద్దురు నిర్మూలము చేయుఅనుభవజ్ఞు మహావృక్షము- డబ్బి రూ 1 పోస్టేజీ 5 అణాలు.

ఇది గాక ఇంక శేకావధములు మానవ్ర యుండును కేటలాగు రోగిస పంపబడుతు.

ప్రాంచి మెయిన్ బజారు బెజవాడ **ఆయుర్వేదరత్న - భిషగ్ శిరోమణి**
బి. శ్యామసుందరాచలదర్శు
గంజాం ఆయుర్వేదాపధాలయం, బరంపురం, చెన్నరాజధాని.

పాలు గారి పట్టిలు

50 సంవత్సరములు వయసు దాటిన మనుజుడు విశ్రాంతి గైకొనవలయునని కాస్త్రములందున్నది అన్ని వ్యక్తులపట్ల ఈసిద్ధాంతము అనువర్తించునో అనువర్తించనో చెప్పబాలము గాని ఇటీవల విశిష్టవందనపాలుగారు ఇంగ్లీషుమెనుపత్రికకు వ్రాసిన వ్యాసము చదివిన ఈసిద్ధాంతము సత్యమైనదని నమ్ముటకు అవకాశ మేర్పడుచున్నది. 25 సంవత్సరములకు పూర్వము పాలుగారు గొప్ప నాయకులుగ నుండిరి. భారతీయుల గౌరవమును విశ్వాసమును చూరగొనుచుండిరి. ఈ 25 సంవత్సరములలో వారు లెక్కలేని పట్టిలుకొట్టిరి. అతివాదిగను జాతీయవాదిగను, అసహాయవాదిగను, స్వతంత్రవాదిగను ఈవిధమున తనకు అనుకూలముగ రాజకీయకక్షు అనుసరింప మొదలిడిరి అన్ని రాజకీయకక్షలను ఒకప్పుడు వీరు ఆమోదించి యున్నారు.

బారిసాలు షరాభిషేకమువలన వీరు లాభము పొందగలరనియు వీరి రాజకీయాభిప్రాయములు వ్యత్యాసములు అంత మొందుననియు తలచియుంటిమి. కాని ఇచ్చట మాడ మాకు ఆకాశంగ మేర్పడినది. ఇంగ్లీషుమెనుపత్రికయందు మరల వారు తమ విపరీతాభిప్రాయములను ప్రకటించిరి. అధునిక రాజకీయములను పాలు గ్రహీతవారనియు, వారి వ్యాసములను చూచి అందరు హాళము చేయుచున్నారనియు మిత్రు లెవరైనను వారికి తెలిసిన బాగుండును. పాతకాలపు రాజకీయ యోధున కింతమాత్రము ఎవరైనను సహాయము చేయవలయును. విప్లవకారుల విషయమై పాలుగా రొక శ్రోత్ర విషయమును కనిపెట్టిరి. లెంకావనందు నిరుక్త్యంబుగనున్న యువకులనేకులు విప్లవకారులని పాలుగారు సిద్ధాంతము చేయచున్నారు. మతియొకవిచిత్రము. వీరు అధికముగ నిరుక్త్యంబులే కాక విజ్ఞాన నైతిక విషయములందు మాడ నిరుక్త్యంబులని పాలుగారు నెలవిచ్చుచున్నారు. "విజ్ఞాన నైతిక విషయములందు నిరుక్త్యంబులు" అను వాటలకు ఆర్థమేమో నాకు తెలియుట లేదు. విజ్ఞాన నైతిక విషయములను అత్యంత పాలు వంటివారికి ఈవాటలు అర్థమగును కాని నిరుక్త్యంబులయవకుల సహాయముతోనే పూర్వము పాలుగారు స్వదేశ ఆందోళనము జరిపి తమ విషయముమాత్రము మాకు తెలియును. కాని ఆ కాలమున పాలుగారుమాడ నిరుక్త్యంబులను విషయమును- మరచితిమి. (పూర్వార్థ)

1925-26 సంవత్సర భారతదేశ నివేదిక

హిందూస్థాను ప్రెస్సు పత్రికా విలేజుకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు

ప్రస్తుతము పాటియాల యందు విదేశాంగసంక్రమితులను దాక్టరు రమ్మ్రావు విలియముగారు ఇటీవల ఈనగరమునకు వెళ్తు-పర్యాటకులు వచ్చియుండిరి ఈసంవత్సరమున విలియముగారి స్థానమున నూతనముగ నియమింపబడిన ప్రచురణాధికారి ఎట్టుండనో యను ఉపాఖ్యానంబు అధికమైనది. కోల్పోమెను గారు గొప్ప విజ్ఞానవంతుని సర్ అగ్నేగూడగుగారు సామాన్య శాసనసభలో తెలిపియుండిరి. ప్రతిసంవత్సరము దాక్టరు రమ్మ్రావు విలియముగారిచే తయారుచేయబడుచున్న భారతదేశపు సాంవత్సరిక నివేదికమును ఈసంవత్సరము నూతనముగ ప్రచురణాధికారిగ నియమింపబడిన కోల్ మెనుగారు తయారుచేసిరి ఈ ప్రక్రమము తయారై 25 త్వరలోనే ప్రకటింపబడును ఈ గ్రంథమున అధికారులకు భాంతీయు లేవిధమున దూషింపబడిరో త్వరలోనే భారతీయులు తెలిసికొనగలరు. రమ్మ్రావు విలియముగారు వ్రాయుచున్నట్లు పెద్ద గ్రంథము ఈసంవత్సరము వ్రాయబడవలయును పది అధ్యాయములతో చిన్న గ్రంథముమాత్రమే వ్రాయబడవలయును, జరిగిన విషయములు అతిసర్వసముగ గమనింపబడినవియు రూఢిగ తెలియుచున్నది. రా.కీయ వాతావరణము కాంతముగ నున్న ఈసమయమున అసహకారుల దూషించు ఉచితముకాదు అందరు అంగీకరించెదరు కాని ఈ గ్రంథమున అనివాయు మిషన్లు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఇతిరక్షకులులకు చేసేవాడు అంతకు దూషింప బడిన తెలియుచున్నది రమ్మ్రావు విలియముగారిచే తయారుచేయబడుచున్న నివేదికములందలి విమర్శములు నిష్పక్షపాతబుధి ప్రకటించుచుండెను ఈసంవత్సరపు నివేదికము ప్రభుత్వమువారి చిర్యలకు సర్వముబుకై ప్రకటింపబడినది తోచుచున్నది ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటింపబడు నివేదికములు నిష్పక్షపాతబుధి ప్రకటించుట కష్టముగాని కేవలము రాజకీయ శానుకులను ఉంచువలయునని ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనిన ఇట్టి నివేదికములు నిష్ప్రయోజనముగనున్నవి.

ఆత్మేవకులకు ప్రత్యుత్తరము

నేనుగుప్తగారి ప్రకటనము

(నేనుగుప్తగారి కింది ప్రకటనము అపోసియేటెడ్ ప్రకటన పంపిరి).

టి. సి. గోస్వామి, యల్. సి. చందరు, నరసరాజు సర్కారు, కరతు చంద్రబోసు, డాక్టరు బి. సి. రాయగార్ల సంకలనముతో గావింపబడిన ప్రకటనము నాకు విచారమును ఆత్మర్యమును కలుగజేసినది. కాంగ్రెసునుండి చిలిపివలయుననియు, లేకున్న కాంగ్రెసునందే వేరొకకత్తు నేర్పరుపవలయుననియు వారి ఉద్దేశముని పుష్టముగ తెలియుచున్నది. కాన వారి ప్రకటన కేవలము తర్కవాదముతో కూడినదని అందరు అంగీకరించెదరు. వారి ప్రకటనయందలి కొన్ని భాగములను ఆత్మేవంపలసియున్నది.

డాక్టరు బి. సి. రాయగారు ఇంకవరకు స్వరాజ్యపక్షమున సభ్యులుగ చేరలేదు. దేశబాధు మరణానంతరము వీరు సభ్యులుగ చేరవలసి చెప్పబడెను. కడకు వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమునందుకూడ వీరు సభ్యులుకారు. ఇట్టివలన కాంగ్రెసుసభ్యులై కాంగ్రెసుసభ్యులైనందున రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘముయొక్కయు సంఘపు అధ్యక్షులయొక్కయు చర్యలను విమర్శించుటకు వీరికి అధికారమున్నది. తమకు లేని హోదాను వీరు వైసవేసినా ఇట్టి ప్రకటనము గావించుట విపరీతముగ నున్నది.

జూన్ 25 1 వ తేదిన నేను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు పంపిన సర్క్యులరు ఎందులకు అవసరమయ్యెనో యల్. సి. చందరు, నరసరాజు సర్కారు, కరచంద్రబోసుగార్లకు తెలియును. ఈ సర్క్యులరు సభ్యులకు పంపబడుటకు పూర్వమే చందరు, బోసుగార్లు మాచి దానిని ఆమోదించియుండిరి. సర్క్యులరు చిత్తును తయారుచేయుటకై నాయుంటి యందు జరిగిన ఇష్టాగోష్ఠిపథకు చందరుగారువచ్చి చర్యయందు పాలుగైకొనిరి. ప్రాతకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమును రద్దుచేసిన నూతన కార్యనిర్వాహకవర్గమునం దుండివలసినసభ్యుల చేర్పును కొన్నిటిని వీరు నూచించిరి.

సర్కారుగారు ఆచరించిన వైఖరి నాకెంతమాత్రము బోధపడుటలేదు. సర్క్యులరునందు నేను గావించిన నూచనలు, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమున నేనుపాదించుటలచిన తీర్మానములు ఉచితముగనన్నవనియు సర్కారుగారే అభిప్రాయము తెలిపిరి. కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమున నా ప్రయత్నములు విజయము గాంచుటకు సర్కారుగారు కూడ కొంత కృషిసలిపిరి.

నేను సర్క్యులరు జాబుపంపునప్పుడు గోస్వామిగారు కలకత్తాయందు లేరు. ఈ తగవులతో తనకెట్టి సంబంధములేదని చెప్పి వారు కాంగ్రెసుసంఘసమావేశమునకు రాలేదు. కాని వారు ఈ ప్రకటనను నందు వారు సంతకముచేయుట వారి దృక్పథము మారుటను నూచించుచున్నది. ఇందులకు కారణములేమిగ నుండవచ్చు పారకవచాశయులే ఊహించుకొనవచ్చును.

నూతన కార్యనిర్వాహకవర్గము

ప్రాతకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘమును రద్దుచేసి నూతన కార్యనిర్వాహకసంఘము నేర్పరుటకు వీరు ఆత్మేవించుచున్నారు. ప్రాతకాంగ్రెసును రద్దుచేసి నూతనసంఘము నేర్పరుపవలయునని రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘమునం దొకతీర్మానముపాదించబడెను. సర్కారుగారు తీర్మానమునకు అనుకూలముగ సమ్మతి నొసగిరి. ఈ తీర్మానముపై చర్య ప్రారంభము కాగానే చందరు, బోసుగార్లు సభను వదిలిపోయిరి. సభాంతయు ముగిసినపిమ్మటగోస్వామిగారు పిల్లంగునుండి కలకత్తావచ్చిరి. ప్రాతకార్యనిర్వాహకవర్గమును రద్దుచేయుట తప్పెననో వీరందరు సభయందుండి ఆ తీర్మానమును ఆత్మేవించియుండుట కనుమరుగై పడితి.

తై ఎత్తెను

హుగ్లీ మహమ్మదీయ నియోజకవర్గపు తై ఎత్తెనునందు ప్రత్యక్షులై తేయే సర్ అబ్దుల్ హసీంగారు ఎన్నుకొనబడినవీరు ఆత్మేవించుచున్నారు. ఈ తై ఎత్తెనునందు సర్ అబ్దుల్ హసీంగారిని ఓడింపవలయునని రాష్ట్రీకాంగ్రెసుసంఘమువారు గట్టి ప్రయత్నములు గావించిరి. కాని మేము నిరీషిత ప్రత్యక్షులై ఆఖరు గడియలో ధైర్యమును విడనాడిరి. ప్రథమమున సర్ అబ్దుల్ హసీంగారు ఉత్కానియోజకవర్గమున అభ్యర్థిగ నిలచిరి. స్వరాజ్యపక్షమునా రొక అభ్యర్థిని నిర్దేశిరి. సర్ అబ్దుల్ హసీంగారు తమ అభ్యర్థిత్యమును ఉపసంహరించుకొని వేరొకరిని అభ్యర్థిగ నిర్దేశిరి. కాని స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థియే గెలిచెను. దేశబాధు మరణానంతరము 4 మహమ్మదీయ నియోజకవర్గములందు తై ఎత్తెనులు జరిగెను. నూడు ఎన్నికలయందు స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థులు గలుగించిరి. హుగ్లీ నియోజకవర్గమునం దే స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థి అభ్యర్థిత్యము నుపసంహరించుకొనెను.

19వ తూర్పు గోదావరి మండల సభలు

సీతానగరం గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమము నందు

26, 27, 28 తేదీలలో జరుగును

ఎల్లరు విచ్చేయ బ్రాధితులు

నిర్వాహకార్యక్రమము

ఈ ప్రకటనయందు సంతకము చేసినవారు వంగరాష్ట్ర కళాశాల ప్రధానాధ్యాపకులు జి. బోసుగారు గ్రామ పునర్నిర్మాణానిధి ఆర్థికసంఘపు సభ్యులుగ నున్నారు. 1924 సంవత్సరమున దేశబంధుదాసుగా రినిధిని స్థాపించిరి. నిధి ఆర్థిక సంఘమువారు వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘముతోను, స్వరాజ్య పక్షపు కార్యసంఘముతోను కలిసి పనిచేయవలయునని దేశ బంధు నూచించియుండిరి. ఈ ఆర్థిక సంఘమువారు ఇతర రెండుసంఘములతోను కలిసి పనిచేయకండిరని నేను పుష్టముగ తెలుపుచున్నాను. గ్రామపునర్నిర్మాణ నిధియంతయు ఈ ప్రకటనమునందు సంతకములు చేసినవారివద్దనున్నది. వంగరాష్ట్ర మన గ్రామపునర్నిర్మాణ ప్రయత్నములు విఫలమగుటకు ఎవరు కారకులో ప్రజలే యూహించుకొనవచ్చును.

విప్లవకారకులు

ఒకానొకప్పుడు విప్లవోద్యమములయందు పాలుగైకొనిన వారిని కాంగ్రెసునందు చేర్చుకొనకుండుట తప్పనియు ప్రస్తుత కాంగ్రెసు విధానమును అంగీకరించినవారందరు కాంగ్రెసు నందుచేరుటకు అవకాశముండవలయుననియు ఈ ప్రకటనమునందు సంతకము చేసినవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. నేనుకూడ ఈవాదమును ఆమోదించుచున్నాను. కాని ఈ ప్రకటనమున ఈవాక్యములు చేర్చబడుటచే నేను ఈస్థానమును అంగీకరించుట లేదని వీరి అభిప్రాయముయినట్లు పుష్టమగుచున్నది. కాంగ్రెసుకార్యనిర్వాహకవర్గమున ఒకప్పుడు విప్లవోద్యమములందు పాలుగైకొనినవారు సభ్యులుగ నుండగూడవని నే నెప్పుడు చెప్పియుండలేదు. ప్రస్తుతకాంగ్రెసు కార్యక్రమము నందు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలవారే రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులుగ నుండుట ఉచితమని నేను సర్క్యులరుజాబునందు నూచించియుంటిని.

ఫార్వర్డుపత్రికావైఖరి

జూన్ 16 వ తేది పి. కె. చక్రవర్తిగారు ఫార్వర్డుపత్రికాసంపాదకుని పదవికి రాజీనామా ఇచ్చినదిమొదలు ఆపత్రిక వైఖరియందు మార్పునకుపడుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షము తరఫున ప్రచారము పలుపుటకు ఈ పత్రిక ను దేశబంధుదాసు స్థాపించెను. వారుమరణించువరకు వారిమరణానంతరము ఒకవారముదినములు పూర్వవచరకు ఈపత్రిక స్థాపకుని ఉద్దేశములకు అనుగుణ్యముగనే ప్రవర్తించుచుండెను. ఈపత్రిక దైర్ఘ్యరూప లో 4 గురు ఈప్రకటనయందు సంతకము చేసియున్నారు. ఫార్వర్డుపత్రిక వైఖరిమారుటయందెట్టి ఆశ్చర్యములేదు. స్వరాజ్యపక్షము కాంగ్రెసు పక్షమునను అనుబంధముగనుండుట మారి ఫార్వర్డుపత్రిక కంపెనీకిచేరిన ఆరుమంది అభిప్రాయములను ప్రకటించుపత్రిక యైనది. పత్రికావిధానమును మార్పునకు దైర్ఘ్యరూప ఎవరితోను కలిసి ఆలోచింపలేదు. యావద్భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘపు ఆధ్యక్షునిగాని, యావద్భారత స్వరాజ్యపక్షపు నాయకునిగాని (వీరే దైర్ఘ్యరూపవోద్యమకు అగ్ర్యక్షుడు)వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘపు అధ్యక్షునిగాని వంగరాష్ట్రీయ స్వరాజ్యపక్ష నాయకుని గాని దైర్ఘ్యరూప సలహాడుగ లేదు. పత్రికాస్థాపకుల ఉద్దేశమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుట ఎంతసరసముగ నున్నదో ప్రజలే నిర్ణయింపగలరు. 111 శ్రీ దేశబంధుదాసు ఉద్దేశములకు విరేధిగ మున కొనసాగించికో దీనివల్ల తెలిసికొనవచ్చును. తాముప్రకటించిన కార్యక్రమము ప్రజామోడము బడయగలదని ప్రకటనమునందు సంతకము చేసినవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఫార్వర్డుపత్రికావిధానమునందు మార్పు గలుగజేయుట కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షములను ద్రోహముచేయుట యని గుర్తెగవలయును. ఇందులకు వీరేమి సమాధానము చెప్పెదరో చూడవలసియున్నది.

నిడదవోలు యూనియన్ బోర్డు లెక్కలు సరిగా లేనట్లును కొంతసామ్య కన్పించలేదనియు విచారణ జరుగుచున్నట్లును ఒకవిశేష బ్రాయమగున్నాడు.

కానుపురం కాంగ్రెసు స్పెషలు కమిటీ తీర్మానము

స్వరాజ్యపక్ష శాసనసభాసభ్యులకు శాసనసభా సమావేశమునకు హాజరగుట కనుజ్ఞయిచ్చుట నిర్దిష్టకార్యమందే సభ్యులు పాల్గొవలయునని మరతువిధించెను

మదరాసు, జూన్ 24:— అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్ష ఆఫీసియేటింగు నాయకుడగు శ్రీమాన్ ఎన్. శ్రీనివాసాయ్యంగారు దిగువ ప్రకటించిన కమ్యూనిక్చును వార్తాపత్రికల కంపెనీ:—

అస్సాము లాండురివిన్యూ రీసెటిలుమెంటు చట్టము సం దర్భమున శాసనసభకు హాజరగుటకు ఆ స్సాము శాసనసభ స్వరాజ్యసభ్యులు గోరిక కానుపురమును నియమింపబడిన ప్రత్యేక కమిటీయొక్క మెమోరిటిసభ్యుల అనుమతిని బడపెను. కాబట్టి అస్సాము స్వరాజ్యపార్టీ శాసనసభాసభ్యులు శాసనసభా సమావేశమునకు హాజరై చట్టముపై జరుగు చర్యయందు బాల్గా నవచ్చును. అస్సాములాండు రివిన్యూ రీసెటిలుమెంటు చట్టముపై జరుగు చర్యయందుమాత్రమే వారు పాల్గొనవలయునుగాని యితర వ్యవహారములందు పాల్గొనరాదు.

మదరాసు శాసన సభయందుండి నిర్వహించిన స్వరాజ్య పార్టీ సభ్యులుగోరినరీతిని ముఖారు టెనెన్సే చట్టము మదరాసు యిరిగేషను చట్టములపై శాసనసభయందు జరుగు చర్యలపై పాల్గొనుటకు స్పెషలుకమిటీ అంగీకరించెను. ఇతర విషయములపై జరుగు చర్యలందు వీరు పాల్గొనరాదు.

పంజాబు హామీకాదుల చట్టముపై జరుగు చర్యయందు పాల్గొనుటకు పంజాబు శాసనసభ స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులకు కానుపురం స్పెషలు కమిటీ ఆశంజ్ఞయిచ్చెను. వీరును మరియుతర విషయములపై జరుగు చర్యలందు పాల్గొనరాదు.

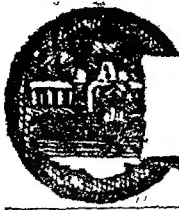
శాసన సభ్యులు తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టెరారు. ప్రశ్నల నేయరారు. ప్రశ్నలదుగుటవలనగాని లేక తీర్మానముల ప్రవేశపెట్టుటవలనగాని ఐదులుచేరుచర్యలందు స్వరాజ్యపార్టీ సభ్యులు పాల్గొనరాదు. అంతియగాక ఏవిషయములపై శాసనసభ్యులు శాసనసభలందలి చర్యలపై పాల్గొనుటకునుమిన్-ండిరో ఆవిషయములు తప్ప మరియుక విషయములందు వారు పాల్గొనగూడదు.

కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటన
అఖిలభారతకాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శియగు ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు దిగువ ప్రకటనను ప్రచురించిరి.

ఏడవనిబంధన(1)ంద కానుపురం కాంగ్రెసు నియమించిన ప్రత్యేకకమిటీ పంజాబు హామీకాదుల చట్టసందర్భమున పంజాబు శాసనసభయొక్క స్వరాజ్యసభ్యులను, మదరాసు స్వరాజ్యపక్ష శాసనసభ్యులు, మదరాసు యిరిగేషనుచట్టము, ముఖారు టెనెన్సేచట్టములపై చర్యయందు బాల్గానుటకును, అస్సాము శాసనసభయందు గల స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు అస్సాములాండు రివిన్యూ రీసెటిలుమెంటు చట్టముపై జరుగు చర్యయందును పాల్గొనుటకు అంగీకరించెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా ఆల్లరుల కేసులు

ఒక మహమ్మదీయునకు ఆరేండ్ల కఠినవరకము
కలకత్తా జూన్ 24:— కలకత్తాఆల్లరుల సందర్భపు రెండుకేసులు దుబాయి జ్యాయమూర్తియు ప్రత్యేకతీర్మానము తీర్పుచేసిరి. ఒకదానిలో ఒక మహమ్మదీయునకు ఆరేండ్ల కఠినవరకము విధించిరి.
రెండవకేసులో ఇరువారు మహమ్మదీయులకు ఆరేండ్లను మోడేరటును కఠినవరకము విధించిరి. (అ. ప్రె.)

మరణపత్రము

తిరువల్లి క్షేత్ర సంగీత సభ:—ఆదివారం 27 తేదీ పాఠశాలము 5 గ. నెం. 1. వెంకటాచలం చెట్టి వీధిలో "లలితాంగి" పాటకచేరి జరుగును.

భాగవత కథాప్రసంగ సభ:—తొండమండలం స్కూలునందు మింటువీధిలో ఆదివారం 27వ తేదీ 4-30 గ. బ్రహ్మశ్రీ నాగరాజభాగవతారు "రామదాసచరిత్ర" కాలక్షేపము జరిపెదరు.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఆదివారం 27వ తేదీ గోపాలనాయగరు స్కూలునందు మైలాపూరులో పాఠశాలము 4-25 గ. "పురుష్కృత కవకాంబుజం" పాటకచేరి జరుగును.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము: భూరి విరాళము:—తిరువల్లి నారాయణస్వామి చెట్టిగారు ఫించనదారు రూ. 18,000 సమాజముయొక్క స్థిరనిధికి చందాగా నిచ్చిరి. సాలిన 100 మంది శేవల కన్నదాసము, 25 గ. రికి వస్త్రదాసము, ఎండకాలములో మజ్జిగనిచ్చుట కుద్దేశించిరి.

దక్షిణ ఇండియా వాణిజ్యసంఘము:—రైల్వే రేల్ల సలహాసంఘమునందు వాణిజ్యప్రతినిధులుగ ఈదినవారిని పై సంఘమువారు నియమించిరి:—పర్. ఎం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టిగారు, డి. బి. గోవిందాను చతుర్ముఖదాసు గారు, పి. గోపాలమీనసగారు, విద్యాసాగర్ పాండ్యగారు, జమలు మహమ్మదుసాహెబుగారు. (ఆ. ప్రె.)

మనమోహన ఎం. రంగస్వామినాయునివారి ఆశంధూర్ శ్రీరాధాకృష్ణసభ:—చెన్నపురి పెద్దనాయునిపేట, ఒత్తవాడ థియేటర్లో 1926 వ సం. జూన్ నెల 26 వ తేదీ శనివారము రాత్రి 9-30 ఘంటలకు (శ్రీరేఖలకు బ్రహ్మశ్రీ పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యుల వారివలన (వాయుబడిన) తిరుపతి మహాత్మ్యము అని వాడంబడు శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి, లేక (శ్రీనివాసకళ్యాణము) అను దుర్లభమును శాస్త్రయుక్తముగా మేలైన అక్షరలతోను, విశోధమైన నీను నులతోనున్న, మంచి డ్రెస్సులతోనున్న, ఏకంపెనివారున్న జరుపని ఈ పుణ్యచరిత్రమును పై సభవారివలన మొట్టమొదట ఈ చెన్నపురిలో జరుపబడును.

రాకపోకలు:—పానుగలురాజగారు, ఎ. రామస్వామి ముదల్యారుగారు నిన్న రాత్రి కలకత్తామీదుగ సిమ్లాబోయిరి జూలయ 10 వ తేదీన వచ్చురు.

గౌ. శివజ్ఞానంపిల్లగారును, ఆర్. డి. అప్పిడుగారును బ్రాహ్మణులుగారును నిన్న రాత్రి కోయంబుత్తూరుకు బోయిరి.

ఎ.కా. మాకే మైకలుగారు నిన్న రాత్రి కోయంబుత్తూరుకు బోయిరి.

డోక్టర్ కె. నాగేశ్వరరావుగారు నిన్న రాత్రి నీ తానగరం సభలకు బోయిరి.

కె. పి. కామరసుగారు ఆర్పిడికను లాస్సీగారు నిన్న రాత్రిపోయిరి.

సహాశవయ్యురగారి సతి శేడువచ్చెను.

వ్యవసాయకళాశాల

విద్యార్థుల ఎంతుట
అభివృద్ధికాని మంత్రిగారు డైరెక్టరుగారు శేడువయము కోయంబుత్తూరులో వ్యవసాయ కళాశాలకు విద్యార్థుల నెందిరి. సామర్లకోటనుండి 82 రిని మదరాసునుండి 12 గురిని చెయ్యకొనుటకు నిశ్చయించిరిని తెలియుచున్నది.

వ్యవసాయ కళాశాల జూనియర్ ఉత్సవమునకు సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారు అధ్యక్షతవహించి సంగీతరందిరిని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఎండ వేడిమి

కలకత్తా, జూన్ 24 :—కలకత్తాయందు వర్షాగమనమునకును ప్రస్తుతమునకున్న ఎక్కువవేడిమియున్నను ఇప్పుడు బాష్పిర ఎక్కువగ నున్నందున చాలా బాధకరముగా నున్నది.

ఇప్పుడుగారికి నాలుగునెలల పాటుగా వర్షము కురిచినది. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

స్వరూపాంకునభ

కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షముల యజమాన్యమున నిన్న పాఠశాలము ఎగ్జిక్యూటర్స్ స్వరూపాంకునందు బహిరంగసభ జరిగెను. ఇ. రామలింగాచారిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

ఉపన్యసిండుచు స్వరాజ్యపక్షము అధికారమునకు వచ్చినచో అందెప్పుడునుండి హిందువులుంటచే తమకు ఎక్కువ యిబ్బందు బండునని ఉత్తరహిందూస్థానమునందలి మహమ్మదీయులు భయపడుచున్నట్లు దనిరి. అందు నిమిత్తమై యిక్కముందు యిట్టి జాతిభేదపు సంబేధములను కలిగించునట్టి హిందువులు మహమ్మదీయులు ఒడంబడిక గావించుకొనవలెను. ఈ విషయము వచ్చే ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభయందు చర్చింపబడును.

స్వరాజ్యపక్షము కేవలము బ్రాహ్మణులతో నిండియున్నదనుచున్నది. ఇది సత్యమౌనను. తిమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము మహాజనసభలోను బ్రాహ్మణేతరసభ్యుల సంఖ్యయే యెక్కువగనున్నది. మదరాసులోను యితరచోట్లను బ్రాహ్మణేతరులే అధ్యక్షులుగనుంచిరి. జన్మినుపక్షసభ్యులు కొందరు మైలాపూరు వీధిలో అమర్యదపలుకుల బలికిరి. అది వికమత్యమును నూచిండున్నదా? ఎన్నికలగుర్చి వారేమియు చెప్పజాలరు, చేయజాలరు.

కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఎన్నికలైన పిమ్మట ఉద్యోగముల స్వీకరింతురని వదంతి వ్యాపింపజేయుచున్నది. మనలో తప్పకుండాచదలచిన జన్మిను పక్షమువారు ఉద్యోగములు స్వీకరించినను నిందితులు లేకున్నను నిందితులు.

ఎట్లయినను కాంగ్రెసుపక్షమువారే కాసనసభలో నెక్కువ మంది యున్నచో ప్రభుత్వమువారు కాంగ్రెసు ఆశయముల నీడేర్చినచో ఉద్యోగముల గ్రహించుట కెట్టి అభ్యంతరములు లేవు. మునిసిపాలిటీయందుగూడ కాంగ్రెసువారు చాలమేలు జేసిరి. స్వరాజ్యయులు ఇంటిపన్నును తగ్గించినను దానికి ప్రతిగ వృత్తిపన్ను సభిము జేయించిరిని జన్మినుపక్షమువారు ననుచున్నారు. కాని అట్లుజేయుట ఆమవ్యయములు సరిసమానముగ నుండుటకే యుద్దేశించిరిని జన్మినుపక్షమువారు ననుచున్నారు. వృత్తిపన్ను మొదట నున్నంతవరకే హెచ్చించిరిగాని యెక్కువ జేయలేదు.

స్వరాజ్యయులుఅన్ని జాతులవారిని, అన్ని మతములవారిని, బ్రాహ్మణులకు, అబ్రాహ్మణులకు, మహమ్మదీయులకు, క్రైస్తవులకు, ఆదిద్రావిడులకు, ఆంగ్లో ఇండియనులకు సఖ్యతయుండవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇతరపక్షములవలె స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రభుత్వమువారికి లొంగియుండరు. వారు అతివాదులుగారు. అట్లని పూర్తిగ విశేషాదులుగారు. మనరాష్ట్రములో నిర్భాగ్యత్వము నిరుద్యోగాభివృద్ధి ప్రబలియున్నది. రివిన్యూ సెటిల్మెంటు మార్చవలెను. ధనికులు కార్మికులుగూడ యిబ్బందిపడుచున్నారు. పరిపాలనయందు చాలలోపములున్నవి. కాసనసభలో స్వరాజ్యయులు లెక్కవమంది చేరినగాని సంస్కరణములకు వీలుండదు. కావున వికమత్యము లాభముకొనవారందరు స్వరాజ్యయులే బలపరచవలెను. అన్ని పక్షములవారు, మతములవారు గలసి పనిజేసి దేశద్రోహ్యగ్రమును తొలగించవలెను. పన్నులు తగ్గించమని ప్రభుత్వము వారిలో పోరాడుటకు ఆందరు కలియవలెను అని శ్రీనివాసయ్యంగారు చెప్పిరి.

పాఫీ మహమ్మదుగారు

తిరువము నదలి వచ్చిన డి. కందస్వామి చెట్టిగారిని సన్మానించిరి. మహాత్మాగాంధీగారిని తల్లి ప్రజల వద్ద గౌరవము పొంది పేదలకు విశ్రామము మండ్లించు సంకల్పించెద ననెనట. అట్లే కందస్వామి చెట్టిగారు పేదల ప్రీతిమిత్రులుగ శేడు వచ్చిరి. జన్మిను పక్షమువారు గత ఆరేండ్లలో నేమి జేసికో చెప్పెదరు గాక. కాంగ్రెసు నాయకులు ప్రచారకులు చేసిన పేద అందరకు తెలిసియే యున్నది. చాలమంది త్యాగములు జేసి జేయిళ్లకు గూడ బోయిరి. దేశము కొరకు ఆశేక యిబ్బందులు పడిరి. జన్మిను పక్షము నాయకులలో పానగలు రాజాగారు గవర్నరుగారిలో చేరులు జూడించి ఆశేక ఉద్యోగము లలో సౌఖ్యములుండుననునకు చెంది యున్నారు. వారేమి కష్టముల పడిరి. ఏమి తెలు జేసిరి. మునిసిపాలిటీలో స్వరాజ్య యజమా చేరినట్టి సోదరీణ కమిషనరు సోదరీ గుణాపాళ సభ

కు తాము లేటు పేదరుల సౌఖ్యముగాని యిదివరకు వలె ప్రభువులము కామని గుర్తించిరి. కావున సభ్యులందరూ త్యాగము జేసి దేశముకొరకు పాటుబడిన వారికే ఓట్లు నీయవలెను. అని పాఫీ మహమ్మదుగారు నుడివిరి.

ఓ. కందస్వామి చెట్టిగారు

తాను జన్మినుపక్షమునుండి విడబడిన తారణము చెప్పిరి. జన్మినుపక్షమువారు బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులను విభజించుచున్నారు. అందుచే వికమత్యము చెడిపోవును. వికమత్యము లేకున్నచో స్వాతంత్ర్యమును బడజుజాలము. నిరంకుశాధికారములకు జన్మినుపక్షమునుండియే బలము వచ్చుచున్నది. వారిని పడగొట్టవలెనన్న జన్మినుపక్షమును ముందు పడగొట్టవలెను. కాంగ్రెసు పక్షమువారు సహకారులు సహాయనిరాకరణ వారులుగూడకు. మరియు స్వరాజ్యమును సాధించువారు వారే. వారియత్నములవల్లే ఇండియాకు మోక్షము రావలెను. మదరాసులో నలుగురు ప్రతినిధులను ఒక్కపక్షమునుండియే తేంపవలెను. అంతేగాని కొందరిని జన్మినుపక్షమువారిని కొందరిని స్వరాజ్యపక్షమువారిని బంపరాదు.

పిమ్మట రత్నస్వామి ముదల్యారుగారు వి. గురుస్వామి ముదల్యారుగారు ఉపన్యసిందిరి. అంతట సభ ముగిసెను.

చక్రయ్యచెట్టిగారే రాజీనామానియరాదు?

కాంగ్రెసు మునిసిపలుసభ

మదరాసుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము మునిసిపలు పార్టీ యజమాన్యమున 26 వ తేదీ శనివారం 4-30 గ. మహాజనసభ హాలులో సభజరుగును. ఈ దినపవిత్రములు చర్చింపబడును.

1. వి. చక్రయ్యచెట్టిగారిని కార్పొరేషనులో సభ్యత్వము రాజీనామానియ్యని కోరుట, సంబావిగోరుట, 2. రానున్న ఎన్నికలు, యితరవిషయములు.

తొలి శారదా

సంపాదకుడు-ఆయుర్వేద కళావిభాషణ విద్యావే శేషశాస్త్రిగారు శృంగేరి-మైసూరుసంస్థానము

ఇది వదిహేనురోజుల కొకసారి అనగా ప్రతిచవితి నాడును గీర్వాణభాషలో ప్రకటింపబడును. అత్యుపసంక్లష్ట నిజజైత్ర కృష్ణచతుర్థినాడు వెలంపడినసంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. "ఆయుర్వేదసమ్మతే జీవాణువాదః, జాతివ్యవస్తానబంధః, జాతివ్యవస్త ఆధునికమోగావళి" మున్నగు వ్యాసము లిందుగలవు.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ

ఏ లూ రు

బోర్డు, పురపాలక సంఘములకు, వైద్యులకు, ఇతరులకు 35 సం.లనుంచి వైద్యశాస్త్రమునందు అనుభవము గలవారిచేతయూరుజేయబడుచున్న శాస్త్రోక్తమైన ఆయుర్వేద ఔషధములు సరసమైన ధరలకు సప్లయజేయబడును. మందుల గుణము గ్యారంటీ యివ్వబడును. (2880)

(క్యాటలాగు ఉచితము)

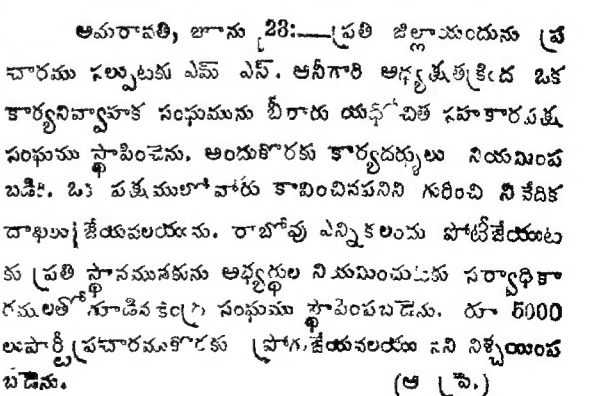
అలంకారముకాదు మిక్కిలి అవసరము

ప్రతిగృహమునందు మిక్కిలి అవశ్యముగా నుండవలసినట్టి అద్భుతమైన

రుక్మిణి కుక్కరు

ఖర్చును తగ్గించి సుఖమును హెచ్చించును. 1, 2, 4, 6, 8, మండికి తగిన రీతిలో లో తయారుచెయ్యబడినదాని ధరలు రూ. 18, 18, 22, 27, 38, రైల్వేచార్జి ప్రత్యేకము. వివర పుస్తకము ఇవ్వం

Rukmani Cooker Co.,
19, Mada Covil Street, Rayapuram, MADRAS.

కల్వేరుగారి పాపము ప్రళంసాపాత్రమైయున్నది. మతజోధకుడు ఈ శిక్షియై లాభము పొందగలడని నమ్ముచున్నాము. (ఇండియను పోస్టు అంబులిఫార్మరు)

గనుల చట్టము

శివసామి అయ్యరుగారి చికిత్స

కామయ్య నభలో ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశ పెట్టిన చట్టము, కొండనుత్రవ్వ ఎలుకను బట్టించుదాన పరిణమించినది. యజమానులకును పనివాండ్రకును అనుకూలించు ఏర్పాటులనయినను చట్టము పొందుపరుపలేదు. బాగువిచారణసంఘము వారి సూచనల నయినను చట్టము కొనసాగింప దలపెట్టలేదు. విచారణసంఘపు నివేదికమే అసంతృప్తికరముగనుండ, నూతనచట్ట మెటు లుండునో తెలుప నక్కరలేదు. విచారణసంఘ సూచనల నన్నిటిని చట్టములో నిముడ్చుట యసంభవ మని, కలనల్ ఘాక్కుగారు దెలిపిరి. మరికొన్నింటిని చట్టములో చేర్చ నవసరము లేదు గావున, చేర్చలేదనిరి. కొన్నివిషయములు యజమానులును కార్మికులును వారిలో వారు చర్చించుకొన దగినవట. ఇక మిగిలిన దేమి? ఒకటి రెండువిషయములకొరకు ప్రభుత్వమువారు నూతనచట్టమును నిర్మించుట విచిత్రము. ఆదియయినను, అసంతృప్తికరముగనున్నది. మొదటివిషయము, గనులకలయిక. ఇందలిభావము తమను దాము పోషించుకొనలేనిచిన్న గనులను పెద్ద గనులతో కలుపుట. ఇటుల కలయిచో, నష్టము రాదను నమ్మకము గలదు. విచారణసంఘమువారికి సిఫార్సును గావించినమాట నిజమే. కాని, గనుల యజమాను లిందు కంగీకరింప రయిరి. ఇట్టి కలయిక నంగీకరించువారు ఇష్టమున్నయెడల, నందు కొడబడవచ్చు నని, చట్టము దెలుపుచున్నది. ఇంత ముఖ్యవిషయమును యజమానుల ఇష్టమునకు వదలినచో అది చున్నటికిని నెలకేటదు. ఊహాప్రకటనము దాటిపోజాలదు.

ప్రభుత్వమువారి సంస్కరణమును వినిగ నేర్పాటుజేసియున్నచో కొంతలాభ ముండెడిది. మరి యొకవిషయము చట్టమునందు గనుపించును. బాగు విచారణసంఘమువారు, లోహపు గనులను ప్రభుత్వమువారు కొనివైచి వానిని నిర్వహింపవలయునని కోరిరి. ఇటుల గావించునెడల, బాగుయజమానులు తప్పక దారికి వత్తురు. కాని ప్రభుత్వమువారిచూచ నను చేపట్టరయిరి. అందుకుమారుగ, లోహపుగనులను నిర్వహించుటకు వ్యక్తులకుగాని, కంపెనీలకు గాని హక్కు ఒక సగ బడు నని, చట్టము దెలుపుచున్నది. ఇందువలన క్రొత్తయేర్పాటు నిష్పయోగమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తమ బాధ్యతను విడనాడుచున్నారు. ఏను చూచించిన రెండు ఏర్పాటుల మనను విచారణసంఘసూచనలకు ప్రతికూలమని గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టి చట్టము, ఆచరణయోగ్యమని బలుకుట, మిక్కిలి సాహసము. గనులనన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొనివలయు నని కార్మికులు

చాలకాలమునుండి గోరుచున్నారు. అది సాధ్యపడకున్నను, విచారణసంఘమువారు సూచించిన ఏర్పాటుల నయినను కొనసాగించిన లాభకరముగ నుండెడిది. అందుకు మారుగ ప్రభుత్వమువారు సంకుచితముగ ప్రవర్తించిరి. కార్మికులు, లాభములలో కొంతభాగము గ్రహించుటకు, చట్టము అవకాశ మిచ్చు నట. ఇది వరకున్న నిషేధమును తీసివైచునట. కాని, ప్రయోజన మేమి? చట్టమునందు విధి యున్నగాని, యజమానులు కార్మికులకు భాగ మీయరు. అన్ని ఏర్పాటులను యజమానుల ఇష్టమునకే వదలుచో, ఒక్కటియు ఆచరణలోనికి రాబోదు.

లాయడు బార్జిగారు సయితము లోహముల నిర్వహణమును ప్రభుత్వమువారు చేపట్టకుండుట గొప్పలోపమని వెలిబుచ్చిరి. ఇట్టిస్థితిలో లేబరు నభ్యులగు హార్డువారకగారు చట్టమును నిరాకరింప వలయునని కోరుట వింత గాదు. విచారణ సంఘ సూచనలకు చట్ట మెటుల విరుద్ధమో హార్డువారకగారు స్పష్టముగ సూచించిరి. గనులను క్రమక్రమముగ ప్రభుత్వయాజమాన్యముక్రిందకు దీసికొనుటకును బాగు ఓరిత్రమను శాస్త్రప్రదర్శకులపై నడుపుటకును ఏర్పాటు జరుగవలయునని వీరుగోరిరి. నూతనచట్టమునందు అట్టి ప్రయత్న మేములను కనుపించదు. హార్డువారకగారి ప్రతిపాదన మోడి పోవుట వింతగాదు. కాని లేబరుక్షేమంతయు ప్రభుత్వచట్టమునకు ప్రతికూలముగ నున్న దని విదితమయ్యెను. ప్రభుత్వమువారును లేబరు నాయకులును రాండుటేబిలు సమావేశములో గూడి యీవిషయము నాలోచింపవలయు నని హార్డువారకగారు గోరిరి. ఇట్టి కోర్కెను సఫలపరచుట లాభకరము. కాని సర్. ఈవాన్సుగారు నిరాశను కనుపరచుచున్నారు. ఇంతకుపూర్వము రాండుటేబిలు సమావేశము నిమిత్తము జరిగిన ప్రయత్నములు నిష్ఫలము లయినవని వీరు సూచించిరి. వెనుక విఫలమయినచో ఇకముందు సఫలము గాకూడదా? ఆకస్మికముగ సంధిరాయబారము లడుగంటుటకు కార్మికులు బాధ్యులు గారు. వారు ఎల్లప్పుడును సంధికి సంసిద్ధత జూపుచునే యున్నారు. ప్రభుత్వము వారు సందిగ్ధనమయమున వక్రమార్గము నవలంబించిరి. గనులపనివాండ్రకు బాత్తుగ బనికిరాని ఎనిమిదిగంటల చట్టమును నిర్మించిరి. ఇది వాండ్రు కోరెడి బాగు పునర్నిర్మాణమును కొనసాగింపక, నిరర్థక మగు చట్టము నొకదానిని ప్రవేశ పెట్టిరి. విచారణసంఘపు సూచనలను చట్టమునందు చేర్పరయిరి. మీదుమిక్కిలి రుష్యాసమన్యతో గలిపి, బ్రిటీషు కార్మికసమన్యను చులకనజేయుట సంభవించినది. మిక్కిలి విషమనమయ మరుదెంచి కవుడు, కన్నరెద్దటిపు ప్రభుత్వము లేబరుసమన్యను పరిష్కరింపజాలక తన అసమర్థతను వెల్లడిజేసెను.

శివసామి అయ్యరుగారి చికిత్స

మత వైషమ్యమునకు సర్. పి. శివసామి అయ్యరుగారు కొన్నిచికిత్సలను నిరూపించిరి. వ్యాధికి కారణముల నెరిగి చికిత్సజేసిన ప్రయోజనముండును. కారణముల సరయక మందిచ్చునెడల వ్యాధి నివారణయగుట ధుర్లభము. అసహ

యోద్యమము ప్రబలి న సమయమున జెరిగిన హిందూమహమ్మదీయసంయోగము పిమ్మట నిలువలేదని వీరు గేలిసేయుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు ఉభయులలోను కపటస్వభావమును జెంచెనని అయ్యరుగారి తలంపు ఇంతకన్నను విరుద్ధము వేరుండదు. మహమ్మదీయులకు కష్టనమయము వచ్చినపుడు హిందువులు ఆదరింపవలయు నని మహాత్ముడు గోరుట అతని యుదారస్వభావమునకు నిదర్శనము. ఎట్టి ప్రతిఫల మాశింపక సోదరుల కాపడ గలిగినపుడు మెలగినరీతిని మెలగవలయునని మహాత్ముడు గోరెను. కొంతకాలము గాధ మగు సోదరప్రేమ ప్రబలెననుటకు సందియములేదు. అసహాయదృష్టి దొలగుటచేతను, ఎన్నికలు మున్నగు విషయములపట్ల దృష్టి ప్రసరించుటచేతను, త్యాగ ధర్మముపోయి స్వార్థపరత్వము ప్రవేశించుటచేతను, వైషమ్యబీజము లంకురించి పెచ్చు పెరిగెను. అసహాయోద్యమ మంతరించుటకు కారకు లెవరు? శివసామి అయ్యరుగారి బోలు మితవాదనాయకులే గద. గాంధీ మహాత్ముని అనవసరముగ నిందించుటకు మారుగ ప్రస్తుతస్థితికి అయ్యరుప్రభృతులు తమనుతామే నిందించుకొనుట ధర్మము. మహాత్ముడు నాటిన నదీబీజము లన్నియు వృథ యయ్యె నని చెప్పటకు వీలులేదు. ప్రస్తుతసమయమున దేశము సంధికార మావరించి యున్నను, త్వరలో నది తొలగునని మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. అట్టి సూచన లిదివరకే పొడగట్టుచున్నవి. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య వైషమ్యము గలుగుటకు, అసహనము, అజ్ఞానము కారణములని అయ్యరుగారి తలంపు. ఇయ్యది సామాన్య జనుల విషయము. విద్యవలనను, నిర్బంధములవలనను నివితోలగు ననియు, వీనివిషయమై ఆతురము జాప నక్కర లేదనియు, అయ్యరుగారి తలంపు. ఇంతకన్నను అపాయకరమగు వైషమ్యము వేరుగలదట. అయ్యది ఉభయసంఘములలోని విద్యాధికులమధ్య ప్రబలియున్నది. దీనికి కారణము, రాజకీయాధికారమును ఎవరికివారు సంపాదింపవలయు నను దురాశ. అందుచే పరస్పరముగ అవిశ్వాసము పెరుగుచున్నది. దీనిని సులభముగ నణచుటకు వీలు లేదని అయ్యరుగారు దెలుపుచున్నారు. దేశభక్తియ, జాతీయభావమును ప్రబలుటవలన గాని, విద్యాధికులు స్వార్థభావమునుండి విముక్తులు గారని తెలిసినవిషయమే. స్వరాజ్యసిద్ధివలన, అన్ని వైషమ్యములును మటుమాయ మగును. కాని శివసామి అయ్యరుగారు నిరూపించిన చికిత్సలు విఠితముగ నున్నవి. నిర్బంధములను ప్రయోగింపవలయు నని వీరు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు. ఇందుమూలమున, అధికారుల విజృంభణమున కవకాశము గలుగును గాని శాశ్వత లాభ ముండజాలదు. మితవాదదృక్పథ మెంత సంకుచితమో కనుగొనుటకు మాత్రము వీరిసూచనలు పనికివచ్చును. వీనలుకోడ్డునందలి 15వ శెక్షను (ఎ)ను తరుచుగ ప్రయోగింపవలయునట. మనీదుల యొద్ద వాద్యములగూర్చియు, గోవధగూర్చియు, వీరు సూచించిన ఏర్పాటులు నిస్సారములని తెలుప నక్కరలేదు. ఈ విషయములగూర్చి ఎట్టి ఏర్పాటులను ప్రభుత్వమువారు గావించినను, వారికి తాత్కాలికప్రయోజనమే యుండును. ఉభయసంఘ

అక్షయనామ సంవత్సరం జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫ శుక్రవారము

విప్రలబ్ధ

[పండిత పెనుమత్స సత్యనారాయణరాజు గారు]

యావత్కాలము సాంధ్యవేళలను శైత్యాకాంక్ష మందాకినీ

శ్రీవేలాతతవృత్త సంతతిశిరోరింఖ తృతంగావలీ

గ్రీవానిర్యదమేయ నిన్వనకలా గ్రీరేయకల్లోల షో

లావిశ్రాంత మరుత్కిశోర జనితోల్లాసాపై నుంటిన్ సఖ!

క. అని మాధవుఁ డంపించిన, ప్రణయార్ద్రపు లేఖఁ గాంచి భావములోనన్
మునుకొనెడు తత్తరంబున, వనితామణి రాధ యిట్లు వాపోయెఁగటా!

ఉ. “ఆమనిరాకఁ గాంచి వలపాఁపఁగలేక మనోవ్యధార్తనై

యే మనియుంటి వచ్చుఁగదఁ కృష్ణుఁడు నన్ గదియంగ; వచ్చుచో

భూమిజఘాయలందున నపూర్వపుఁ బల్లవశయ్యలందునుఁ

గామితభోగముల్ గొనుచుఁ గాలముగడ్డెద నంచు నింతలోన్.

కా. ఏకే మేకయినట్లు చుల్కనగుపల్కే ముల్కిగా నక్కటా

రాకాచంద్రనిభాస్య! కృష్ణ! యిటకున్ రాకుండగా నుత్తరా

లేకాలంబును సాంధ్యసౌఖ్యములనే నెన్నేనియున్ బొందితిన్

ఓకాంతామణియంచు వ్రాయ నపురా యుత్సాహమెట్లాయెరా

మ. వెదకంబోయినలీల కాలుఁ దవలెన్ వేయేల శ్రీకృష్ణుఁడీ

మధుమానంబునఁ బూవుటీరముల నామానంబు ప్రాణంబుఁ దా

ముదితాత్మండయి కాచునంచుఁ దిరుగన్ బూర్వోత్తరంబెంచకో

యదువంశాగ్రణి! మోహనాంగయిటు లన్యాయంబునున్ జేసిలే.

నీ. మందాకినీతీర మాకందభూజముల్, చెప్పవో ననుఁగూడఁ జెలఁగుమనుచు

మాకందమధువాని మత్తిల్లి తింగెడు, బంధరంబులయేని పనుపవొక్కొ

పల్కుపల్కునఁ దేనె లొల్కుఁబాడెడునట్టి, కీరశాకిలేని కెరలుమనవో

నెఱతావు లంటుచు నిరతమ్ము చరియించు, దక్షిణానిలమేని దరలుమనదో

గీ. భామినీ చిత్తచోర యోబాలకృష్ణ, విప్రలబ్ధును నన్నిట్లు వేఁచఁదగునె?

సర్వవేదిని నీకేల జాలిలేదు, జాలిజోలేల గోపాలబాలకునకు.

మ. విడువంబోనిక నెచ్చలీ యనుచు నేవేచేసిలే యెంటిగా

నడవింగాచిన వెన్నెలై చనఁగ నిత్యంబైన నాజవ్వనం

బిడుదున్ నీకు నమస్సు లిత్తటి సఖా యీవొక్క మా రీడకున్

వడిగా వచ్చి కవుంగ్రిలీయ ఁదగవా! నాకోర్కు లీడేర్పవా?

నీ. ఆడింపఁగారాదో హాయిగా స్వర్ణదీ, సికతా స్థలంబులఁజెలఁగి చెలఁగి

ఊఁగింపఁగారాదో యెయ్యననాలతా, జాలకవ్యాంబలబడోలందు

పాడింపఁగారాదో పరభృతావళితోడఁ, బంచమస్వనములఁ బాడుమనుచు

విహరింపఁగారాదో స్వేచ్ఛగాఁ దత్తిర, మల్లికావనముల నెల్లయపుడు

గీ. నన్నుఁ గవఁగూడిఁ మ్రోడులు న నలనెత్త, వేణుగానంబుచేయుచు వివిధగతుల

సంచరింపఁగ రావోయి జాణనీవు, ఏలనన్నెచ రా రమ్ము బాలకృష్ణ!

చ. అబలను గావుటన్సఖుఁడ యక్కడకుఁజనుడేర నాత్మలోన్

బ్రబలి నందియంబు మెయి నాగితి నంతియకాని లేనిచోఁ

గబురునువిన్న తక్షణము గాలిని మీరు రయంబులోడ నీ

ప్రబల విహారజాలములఁ బాల్గొనరానె బితానమాధవా

ఉ. హారము భారమాయెఁ గుసుమాయుధుఁ డెంతయుఁ గ్రూరుఁడాయె హా

కీరము వైరమాయెనహా కేకులపల్కులు ముల్కులాయె నా

హారము కారమాయె విరహానల మెంతయువేచు చుంటచే

రార దయామయా యిటకు నమ్మిననాతి నలంపఁ బాడియె

అనమయము

[మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారు పి. ఏ.]

ధవుఁడు దయమాలి విడనాడి దాఁగ నంచు

పద్మినీకాంత కృశియించి వ్రాలుచుండె;

నాల్గుజాములక్రింద నన్ బాసినట్టి

కాంతుఁ గవఁగూడితిఁ గదంచుఁ గలువచెలువ

మోము వికసింప మేనెల్లఁ బులకరింపఁ

దీఁగెయుయ్యాలలం దెక్కి యూఁగుచుండె

అనుఁగఁ జెలికానికిని నాకు ననుదినంబు

దీర్ఘమైనవియోగంబుఁ దెచ్చునట్టి

పాడురాతిరివేళ నాపాలివైరి

కటకటా! నాశనంబుగఁ గాక యంచు

శాపవాక్కులఁ గ్రక్కుచుఁ జక్రవాకి

భోరుమని దీనవృత్తి వాపోవుచుండె;

సిరిగలాఁడు గృహంబును జేరి వాని

చిన్ని కూతును జంకను జేర్చి సేమఁ

జప్పిలన్ ముద్దులాడుచుఁ జెలఁగుచుండె

ఎక్కి దిగినాఁడఁ గడవల నెన్న నేడు

జోలే నిండకపోయె నేలీల నాదు

పాపలకు భార్యకును మోముఁ జూపఁగలను

దారిఁ జూపఁడు కట్టిడివైవ మంచు

వృద్ధభిక్షుకుఁ డెచ్చుచు వెడలుచుండె

నార! భవనంబునకు నెల్ల నస్తమయముఁ

గల్పనముఁ జేసినాఁడను గాని, వివిధ

భూతసంచయములు భిన్నరీతిఁ దాల్చి

సౌఖ్యదుఃఖానుభవమును జల్పు వనుచు

నెంచి, క్రీడించుపరమేశ! యిదె జోహారు.

ఆహ్వానము

[మల్లాది సోమన్నగారు]

నీదు గతులను వివరింప నాదు వశమె?

నీదు భావంబు గనుఁగొన నేను దగుడె?

నీ యఖండప్రభావముల్ నీదు మహిమ

ఏరి తర మాను కనుఁగొన నివ్వవడిన?

నీదు ప్రతిమావిభాసితసేత్రకిరణ

జనిత భావంపు వీచికా సంచయంబు

లఖలమహిమావిశేషాళి; అనువమాన

రూపరేఖావిలాసిని నీ పదాంబు

జరజమునకైన నాదు మస్తకము తగునె?

నైజగానములును రహి నైజభాష

శుకపితానందభాషితశోభ లలర

రుచిరకోమలపల్లవరుచులె నీకు?

విమల వీచీప్రసంగముల్ వినుడె నీవు?

లతల నుయ్యల నూఁగుటల్ హితమె నీకు?

ఘమఘమానందపరిమళాఘ్రాణ, నీదు

నిర్మలాశ్మయ, సుఖమును, నెగడు స్వేచ్ఛ

నాదు మనమునఁ బ్రసరింపు నమ్మికొలుతు.

విల్లలమట్టి పినపీరభద్రుడు - కృష్ణకవి

[సండిత పెనుమత్స్య సత్యనారాయణరాజుగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

సీ. సాధాగ్రరత్న పంజరముల రంజిల్లు
రాజకీరమనోజ్వరముకంటె
భోగినీసఖరాగము తెహానందన
సలమానవిచారవంతుకంటె
గలకంకలకులు కలరవంబుల గొల్పు
రమణీయసంగీతరమకంటె
జామరగ్రాహితీజనమాలకరత్న
వలయనుంజీరరావంబుకంటె
మందిరోద్యాతకాసారమధుపవక్ర
చాకకలహంస వధురవంబుకంటె
సు కమత్త్రకులకల చిత్తగించి
యాదరింతురు కరుణతో శారరవము.

హిహా నిజముగా నీపద్యమును భోజరాజు వినియున్నచో నవ్వురలకులు గ్రుమ్మరింపకున్నే! దువ్యంతుడు విషయంబు పట్టుడుకాదు. కాదని కాపాడుటలో నిది యొక పీరభద్రుని యధార్య కల్పనా చమత్కారము. ఇటు శకుంతలా ప్రితా లాపయులు అటు ఆర్రవము. అయిన నగుగాక. ఏమి! శకుం తలాప్రియాపాముకంటె నతనికి శారరవమే పైని చెప్పిన చొప్పున గవి గొప్పదిగా మార్చిచె విశాదు. రాజు చనుచో నవమాయాదులు స్వప్నము అని తీవించిరి. ఇంతలో ఋషులు చెల్లాచెదురుగా దొడ్లుమండిరి. అది కని రాజు వారిని వారిచి తప్పయకారకులగు రాక్షసుల వధించెను. ఇక్కడఁ బెద్దయుం బొడ్డు పొరు ఫోరంబుగ జరిగెను రాజు జనుముగాంచెను ప్రాద్దుస్రంకెను. శకుంతల సంచక కలంబును నుండెను ఇం దనుకఁ జాల రెన్నగానున్నది. తరువాతి చంద్రోదయ మైనది. అంతలో శకుంతల యొడలు విడుచుకొన్నది తాపంబు పట్ట లేక యగపడు శృంగారవస్తువుల నన్నిటిని దీటిపొసినది. ఇటు పీరభద్రుడు ప్రబంధకై తిని నమకరించినాడు ఇందిదలం వపు లు నింపుమందుగా సమానతే. ప్రాద్దువాదించినది. దువ్యంతుడు, సీ. చెలువబాష్పముల విచ్చిన కల్పపూబంబు

లందంద కన్నుల కద్దుకొనును
వనితయూర్పుల వాడి వల్లెన పయోజ
ముకుళంబు లొత్తి మూడుకొనును
నువ్విమైకేదాడి యలిసినవిదలతా
వరిచోరములు మేన వైచికోనును
కవళి దెందలువేడిమి మాడి మసియైన
పుప్పడి మెయినిండఁ బూశికొనును
కొలఁతసంతాపభరమున జొరలునెట్లు
సెండి యెరుణ్ణువోయిని యిగురుబాష్పం
మీఁదఁ జొరలును విహగ్ని నీడుకొనును
శ్రేష్ఠోన్మాదవృత్తి నాక్షితివరుండు
(ఇదియఁ బెనుమత్స్యకవి) శ్లోకమువ్రాయు శేను.

ఇందుఁగా శిరీశత్రులు శకుంతలను జేదించుకొని కైవడిని వాడిన దానిఁ గనికొనివచ్చి లతాగృహము వాటిని నన్న దువ్యంతులతోఁ గలిపిరి అంతలో నెంతయార్చు! అడ్డుతిమ్ము. ప్రకృతియంతయు మాటపొయెను. శ్రవణాస్వాద్యంగా స్వాదు గానములు చిలుకలు మున్ననని పరికినవి మలయానిలము లొలగెను. ఇదియెంతయు యుక్తంబె. మనస్సెట్లుండునో ప్ర కృతియంతయు కట్టయుండునగదా! ఇక్కడఁ గృష్ణకవిలెఁ బిత్రకులను జూపక పీరభద్రుడు తన సరసతన నెల్లడించు కొనెను.

ఇట్లు వంపకులు సుఖమునఁ జేలుచుండఁ గరిపురినుండి పైవద్యము రాజునకు రక్తములకుఁ జోరుజరిగెనని తెలిసి యక్కడను వచ్చెను. వారితోపాటు రాజును శకుంతలను విడువలేక విడువలేక వైశంబు నిన్నుఁ దీసికొని వెడలుదునని చెప్పి నిజ పురి కరిగెను. చుచు ముద్రాంగుకేక, ప్రణయముమై శోసంగ ము. ఇంతలోఁ దృతీయాశ్వాసము ముగిసెను.

సభుగ్ధాశ్వాసమున శోమతీర్థమునఁ గల్వలు శకుంతలా దువ్యంతుల సంఘటనము దివ్యదృష్టిని దెలిసికొని శుశుం బూ బించి యిటునేరే మాతృ నాలిశ్యము గొని స్వాగత మడిగి యా 'మె బలకనె నూవద్యుత్త'ంతమును విని సంతసించి మాభారంబు నానె. చెలికత్తెలు వలచి సంధానము గావించిరిని ప్రశంసించి తమింద జూడవచ్చిన ఋషులయాలమున రాజు చేతలు వి

వారితో శకుంతల నాలిండు గాంధర్వవిధి ఘటించెనని చెప్పి తన కులీనతను దలుపుటకై పారవ కులకమమును బూర్తిగాఁ జరిపెను. శకుంతల జన్మముచెప్పి. ఇదంతయు రమ్యముగ వర్ణ నము. కృష్ణకవిలెఁగాక సందర్శించితిముగాఁ జారవ వంకాను క్రమమును దెలిపెను. ఇదియేగదా! శోచిత్యము.

ఇట్లు చెప్పి అందఱు స్నానంబులకుఁ జరిగిరి. ఇంతలో దుర్యాసోఽబుషి వచ్చి పరిధ్యావయ్యెయున్న శకుంతలను దామి లేక; 'ఏతేకుఁ దెవ్వఁడాడ్డుపతి యీ సరిన్ ముఱచుగాక' అని కావంబిచ్చె. అది విని చెలులు ఋషిచెంత కేగి 'అవఁటిదందొలువ నేటికి నినుపగోర' లని తేడికొన ముద్రికా దర్శనంబున స్వీక రించును. విశ్వంధరా పరిపాలకుడగు కొడుకుపుట్టును. అని దీవించిన శకుంతల నెలలలు నిండి గొడుగుం గాంచె. వానికి భర తుడని పేరిడిరి. కైవలక్షిదలు నెఱపెను. అంతఁ గల్వలుడు మాం కుంగాంచి పుట్టినింటఁ దద్ద వసింపఁ జగదని దెలిపి యత్రివా రింటి కనుత్తుమఁ జక్కఁగాఁ గాంకల కుండవలసిన ధర్మములు తెలిపెను. గ్రంథిత సరళిని దలపలేదు. అందుఁ జూడఁదగు. చెలులతోపాటు వృద్ధ తపస్వీశి జనంబును జతురమతులగు నిద్ద లు శిష్యులం దొడిచి రాజుకడ కంపె. పంతుడు సెవల కాళి దాను నమకరించి, గృహస్థువలెఁ జరిగెనెంచె. ఇటఁ గాలిదాను శ్లోకములు జాలుగును దెలిగించెను. అట్లనపుచు లతాతరు వుల నాలొకించి మిమ్ము పెంచిన శకుంతల యత్తయింటి కేఁ గను. నెలవొసంగుడని ప్రకృతిలో లీనమై కాలిదానుని కల్వలు ని వలెఁ జరిగెను. ఆచార్యుడై ప్రకృతి వైచిత్ర్య వర్ణనము. శావకవిత్వము వ్రాయుచు నునువార లీపద్యము వాలోకింతురు గాక ఇదియను గాలిదాను పద్యమునకుఁ దెలుగునెంత ఇట్లు శకుంతల చెడలేక వెడలేక వెడలి రాజుకడకుఁ జేరెను. ముం దు శిష్యులు తరువాత వృద్ధ తపస్వీయులు వెనుక శకుంతల యం దిరి శిష్యులు రాజున కెఱింగింప నాతఁ జేమియు నెఱుంగనని కావలెంబునఁ బలికెను అందఱులు శిష్యులసేవఁ జేసిరి. లాభంబు లేకపోయెను తుదకు శకుంతల చేరికిచ్చిన యంగర ము దీసి చెలిమికత్తెలు నయ నిష్కరోక్తులతోపాటు తేనిపైని విసరిరి అది కని రాజు తొంటిపాటు కలఁపునకు రా విచారించి తద్యుత్తంతయు అక్కడ నున్నవారి కందఱుకుఁ దెలిపెను. శకుంతల వనమానించినందులకు వగచుచుండఁగఁ గాంతి విజిత శర స్వీరదుండగు నారదుం డెరుదెంచెను. వచ్చి దుర్యాసుని కాప విధంబు నెప్పి కాకుంటెలని యాపరాజ్యమునకు వధిపిత్తుం జేయునని.

ఇక్కడ పీరభద్రుడు దుర్యాసునిచే కాపంబిచ్చి రా జును గాపాడుటలోఁ గాలిదాపాయెను గాని తిరుగ నంగర మును శకుంతల సభురాంక్షితేఁ నిప్పించుటచేఁ జలంచిన ప్లాటు కొంత చెడిపోయెను. తానుగూడ జాలరులను గల్పించిన నెం తో జూగుగా నుండెడిది. ఇది కొంచె ముకుఁకాటు కాలే దని యనవలసి వచ్చెను. కాని కవి కడు మెలఁతువను జూపకపో లేదు. పై నారవ సమాగమమునంద నిట్టిద, రాజు నారదు నాడ్డఁ గెలిసి కొడుకుం గొంగిరించి రాజధర్మములు అర్పిటి నెఱిగించి యాపరాజ్యాభిషిక్తుం గావించి భార్యతో సుఖం బుండె. ఇదియు పీరభద్రుని శృంగార కాకుంటలయలోని కథ.

పీరభద్రుడు తొలుతఁ బూనిన ప్రతిజ్ఞ వినుపరించి కొంత మాత్రమే కాలిదాను నమకరించెను దీనింబట్టియొ కొన్నియెడల రవంత వన్నవానెనా? యనునట్లు తొఁచెదని. కృష్ణకవి ద్వితీయాశ్వాసమున శకుంతలా విరహమును వర్ణించి విరాఁడేలు రాజనోద్దకు శకుంతలనుదీసికొనివచ్చి చెలిమికత్తెలు చెప్పవలసిన మాటలు నెప్పి రాజునకు నచ్చఁజేసి యొప్పగించి తృతీయాశ్వాసమున దువ్యంతుని విరహమును దెగబా రెను వర్ణం చెను వేలువేలుచనిరి వారు చనఁగానె శకుంతలసిగ్గుచే రాజుకత్తె గుట నిలవఁజాలక మఱి సంతముల మఱుంగునకు జరుగువా తెను. రాజె యిది పట్టి రత్నాస్త్రోపన్యాసము నిచ్చి యనున యించెను. అందుది కాన నామె కొంచెము వింకమాని తాత యజ్ఞఁ గొనుమని పల్కి తుదకు తనకొడుకును రాజుగావంపు మనికొరి- వరమువడసి తరువాతి పని కియ్యకొనె. ఇతఁ దొర కిగది కదికి పండు. హరములు వ్యక్త ప్రము లగునట్లుగా రత్నక్షిర లు పలిపెను. శకుంతలను విడి రాజు ఎట్టుకేని పురయు చేరె.

ఇంతలోఁ గల్వలుడువచ్చి యోగదృష్టింజూచి సంతసిం చె. తరువాత మూడేండ్లకు శకుంతలకుఁ గొడుకుపుట్టెను. వాని కైవలక్షిదలు జరిగెను. అంత శకుంతల భర్తను గూడినట్లు కలఁ గని పగలంఁగిలి యనసూయ కెఱింగించి తన్ను త్రవారింటి కను పునదిగా జేడికొనెను. ఆమెండ్రెడి నెఱింగింప నతఁ డియ్య కొని సర్వాలంకార భూషితంజేసి పంపునపుడు కాలిదాను పీర

భద్రులవలెనె కల్వలునిచేఁ బ్రకృతివర్ణనము చేయించినాడు. వి సరళిని దలపలేదు. గురుకుఁబూషాదులు చేయవదిగా శకుం తలకుఁ జెప్పి పంపెను. శకుంతల రాజంజేరి ధర్మోపన్యాస మిచ్చెను. లాభంబు లేదయ్యెను అప్పుడు కృష్ణుడు ప్రత్యక్షమై శకుంతలను స్వీకరింపవలసినదిగాఁ జెప్పి. రాజు విష్ణుమూర్తిని ధ్యానించి కొడుకును యాపరాజునుజేసి భార్యతో సుఖంబుండె. ఇదియ యిందలి కథ.

కృష్ణకవి శేవలము నన్నియు నమకరింపలేదని పైని దెలి పినాను శకుంతలకే స్వప్నము వచ్చెనని చెప్పట చాల లజ్జాకర మగు సంగతి. శ్రీపురుషులకు స్వప్నములు సమాజములే కాని ఒకవారియైన నట్టిటి కేఁగని శకుంతల కన్న త్రయింటి కంపు మునికొరుటకన్న పీరభద్రుని శకుంతలకు దండ్రెడి పంపుట రెన్న గానున్నది. దాని గృహస్థులధర్మము నెఱింగినవాఁడు కల్వలు దాయెను. కృష్ణకవి కల్వలుడు అడవిమనుష్యుఁ దాయెను. విష్ణు సాక్షాత్కారము కృష్ణకవి కల్పితము. తనభక్తి నా తెరలన నెఱిగించుకొనెను. ధర్మోపన్యాసములో శేవలము వన్నయ మా టలే యెడమచేయి తీసి పుటచేయి పెట్టనట్లుగా వ్రాసినాడు. దానికేమి? తృతీయాశ్వాసమున శకుంతలా దువ్యంతుల సంల మమున శకుంతల మఱి సంతముల మాటున కేఁగ ననుట శేవగ ము హాస్యాస్పదమున వాక్యము నీ విరహాస్వములు దిని తీవించు ఋషుల యాశ్రమంబున మఱి సంతము లుండుట యసంగతము. తిన్నవనుటలో వగము లేదు అట్లెవ్వత్త్యస్తహారము లనుటయొక కేజింతల యెఱునప్పుడుగదా కల్వలుడు తన తపోమహిమచే సర్వాలంకార భూషితం జేసెను. కావున నంతకు మునుపే హారము లున్నవనుట వెట్టిమొట్టి యొకైవాక్యము. అందుచేత నే గాలిదాను సరసిజమును విధ్ధంజెనలేనాపిరమ్యు మృదు శ్లోక ములో వర్ణించెను. ఋషి శిష్య కల కుచితాలంకార మతఁడు చక్కఁగా నెఱుంగును. మొత్తముమీఁద పీరభద్రుడు కథా భాగమును గృష్ణకవికంటె వేయిమడుంగులు జూగుగా వ్రాసె ను. కృష్ణకవి కవిత్వము నిరర్థక దారగలది. అంతయ యతని ప్రబంధములోని గొప్పందము.

ఇతఁ నిరువురు ఏయేయో కవుల నమకరించిరో యా యా యనుకరణములనుజూపి విరమించెదను. వ్యాసము దీర్ఘ తమ మని వినుచుచెందకుండు. పీరభద్రుడు ఒక్క కాలిదాను శ్లోకములకే తెలుగుచేసెను.

తెందుమాడు శ్లోకములు వ్రాసి వానికడఁ బద్యము లుదాహరించెదను.

“శివారాశ్యకగర్భకోటరముఖ ధ్రువాస్తరూపామఖః
త్రస్మిగ్ధాశ్వవిదంగుదీపభద్ర న్నూచ్యంతేవోపలాః
విక్వాబోపగమాదభిన్నకలయ శృణ్వంపహాసేమృగాః
తోయాధారపథాశ్వపల్లలశిఖా నివ్యందరేఖాశ్చితాః”

సీ. శుకగర్భకోటరయ్యలమై నివర్తి
ప్రాక్రిందఁ జేదరిన పాదపములుఁ
దిలకతుగారకాయలనూఱు నందులఁ
జను రంటి పెఱయు పాషాణులు
నిలికెల్లలశిఖానివ్యందరేఖు
జూలులు గల కలఁకాయపథములుఁ
దనుమేను లొరసికొందు మనుష్యు లరిగిన
భయమునఁ జంచలింపనిమ్మగములు

“కుక్రూషస్వగురూన్ కురుప్రియభగో వృత్తింపత్నీనీనే
భద్రురీత్రకృతాపిగోమణితయా మాస్మప్రతీపంగమః
భూయిన్వంభవదక్షిణా పరిజనో భోగేవ్యసు లేకేనీ
యాం లేవంగృహీణీపపం యావతయో వామాఃకులస్యాధయః

సీ. ఆ త్రమామలకు నీయపసేమి వెట్టుచుఁ
గనుసన్నఁ జేయుమీ పనులెఱింగి
ప్రాణమిత్రములుగా భావించి యేప్రాద్దు
సవరింపుమీప్రేమ సవరులందు
భర్త యొక్కొకవేళ బహమాన మొనరింపఁ
గదియ రాసీకుమీ గర్వచేఖ
పతిత్రమెఱింగి తత్పరిజనలలులమీఁదఁ
జేయుమీ మిగులదాక్షిణ్యగతిమ
కలఁకనొందకు భూభవుఁ డరిగినపుడు
పలంకులను శరసీకుమీ పరసఁదనము
పినిచెలిగాఁగఁ దిరుగునేవెలఁదియెనఁ
గులమునకు నాధియగుఁజూమీ కూతుఁగుట్ట.
పినపీరభద్రుడు.

మ. గురుకుక్రూషులసేయమీ సవతులం గూర్చిన్విల్లికొంపుమీ
పరివారములఁ ద్రోవుమీ పిరుల గర్వస్సూర్తి గైకొనుమీ

కృష్ణకవి.

శ్రీమద్భగవద్గీతా.

కృష్ణకవి.

३३०३.

శ్రీకృష్ణుని.

✱ ✱ ✱

* * *

✱

అమ్మ తాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

పీటలమీద వెండి.

[కాండ వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు]

(1)

“రండి దయచేయండి” అని, పస్తావున్న రామకృష్ణ గారిని పిలిచాడన్నాడు జోగీశ్వరుడు. కాస్త్రీగారున్నా లోపలికి వచ్చి అక్కడ ఒక ఈడీవెలులో కూలబడ్డాడు: బెనారసునుంచి వచ్చి ఎన్నాళ్ళయింది అని అడిగాడు జోగీ శ్వరరావు. నాలుగుజోబు లయింది అని జవాబు చెప్పాడు.

అంత కాస్త్రీగారి దృష్టి జోగీశ్వరుని పాదములమీద ప్రసరించింది. అదేంటోయి కాళ్ళమీద పడుపు అని అన్నాడు. “ఏంలేదండీ నా వివాహం అయినది. చదవడం జోబు పండగ మొన్ననే వచ్చినది.” అన్నాడు. ఏంటి! పెళ్ళి చేసుకున్నావా! మేం లేకుండానే కానిచ్చుకున్నావ్! ఏదీ చెప్ప సంగతంతా అని చిరునవ్వు నవ్వాడు కాస్త్రీ.

మీగుండాలమీద ఒక్కజోబు భాగ్యానికి సంగతంతా చెప్తాను వినండి. మేం చిలకలూరుపేటలో నున్నప్పుడు ఒక పారి పెళ్ళి అభాను అయింది. అక్కడ మాసంగతి మీకం తగా తెలియదు. చెప్తాను వినండి.

నేను నియోగములుబములోనివాణ్ణి. నేను అప్పుడు పెకండుపూరం చదివేవాణ్ణి. నాకు అప్పుడు పదహారో యేడు. మానాన్న అప్పుడు కోమటిగుమాస్తాగా వుంటుండేవాడు. హైకోర్టుకావాలెట్టుకొని బెనారసు సిలాలూ ధరించుతూ మహా దాబుతో సంవరించేవాణ్ణి అప్పటికి మామాగుమిసాలూ ముట్టంగా అగుపడుతున్నాయి. ఒక రోజున నేను హిస్టరీ మ్యాపు వ్రాసుకుంటుండగా ఎవరో ఒక ఆయన వచ్చి ఇదేనా నారాయణరావుగారిల్లు అని నన్ను అడిగేడు ఇదేనండీ. ఆయన మానాన్నగారే అని అన్నాను రాకుంటుంటా. ఆ ఆగంతకుని తరహా చూస్తే ఏదో ఒక ఆఫీసరులగు కనబడ్డది. అంతట ఆయన నన్ను తేరిపారచూట్టం ఆరంభించాడు.

నాన్నగారు నన్నారా ఇంట్లో అని అన్నాడు.

ఉన్నారని పిలవనా అని లేచి మానాన్నను పిలుచుకొ చ్చాను ఆయనవద్దకు.

అంత ఇద్దరు కలిగి బహుళశిల మాటలాడుకొంటూ వెళ్ళారు. అదేం చిత్రమా కాని ఒక అరగంటకు నా తమ్ముడు వచ్చి నాన్నగారు పంచాంగం తీసుకొని వెంటనే పిచ్చయ్యకాస్త్రీగారింటికి రమ్మన్నారట. తొందరగా పొమ్మని తొంగరట్టేడు. నేను పంచాంగం తీసుకొని బయలుదేరేసరికి ఎవడో దొర్లొక్కం ముండావాడు ఒక్కటేతుమ్మ తుమ్మేడు. నేనున్నా కొంచెం నిదానించి వెళ్ళేను పిచ్చయ్యకాస్త్రీగారిం టికి.

నే నెళ్ళేసరికి అక్కడ నా వివాహవిషయమే వాళ్ళు అలోచిస్తున్నారు. కాస్త్రీగారు లగ్గంపెట్టేరు. అగ్గ పత్రిక కాకారంకిట. పిల్ల పేరు వెంకటలక్ష్మీయని విన్నాను. పళ్ళు పులకరించింది. ప్రేమతరంగము లుచ్చాంగినవి. ఆ వెంకట లక్ష్మీ సాక్షాత్తున్న యనుకొంటిని. అప్పటి నాకిరహా ఎట్లా వుండనున్నారట. అప్పుడే ఆంజనేయస్వామి గుళ్ళోకివెళ్ళి వచ్చాను గనుక కనిబొమ్మలలో గంగసీందూరపుట్టు ఆరంజి కలయలో ప్రకాశిస్తున్నది. ఆప్రాగుననే హైకోర్టుకింగు వెలూడే పుట్టుకు వెళ్ళొచ్చాను కన్న తలంతా జోసిగావుంది. క్రాపు గూడ దువ్వుకు రారేదు. చెమటలు గ్రక్కుచున్నవి. కొంచెంసేపటికి మానాన్న

రామచంద్రరావుగారు పదకొండు గంటలయింది. మీల్గు తీసుకొని మాట్లాడుకోవచ్చు. రెండీ. అని అన్నాడు.

“గతికిలే అతక దను ముతకకాస్త్రం ఎరగరా. నాడ నాటానువేళయింది. నే వెళ్తా. వచ్చే మంగళవారం రాత్రికి తమరు తాడేవల్లిగూడెం తప్పక దయచేయండి. బళ్ళు పంపి ప్తాను స్వేమనవద్దకు. బంధుగల నందర్నీ పిలుచుకొనిరండి. మీరు విధోటు ఫెయిల్ రావాలి నుమా. తరువాత అభాను అవుతుంది. జాగ్రత్త.” అని చెప్పి మోటారెక్కి వెళ్ళాడు రామచంద్రరావుగారు. అంత మేము ఇంటి కొచ్చాము. అక్కడ పిచ్చయ్యకాస్త్రీగారింట్లో జరిగిన సంగతంతా మా మహర్షకు చెప్పేడు నాన్న. ఆమె నిరాంత పోయింది. ఇంతసేపులో పెళ్ళిసంగతి మాట్లాట్టం ఏంబిట్టి లగ్గం కుదరటం ఏంటి. అని నివ్వెరపడి చూచింది మా అమ్మ. నాకు మట్టుకు పెళ్ళి ఎప్పుడవుతుందా అనేదానినే, ఇంతలో ఎగ్జామినేషన్లు మొదలైతేరు. ఏదో చదివరాకాను. నా కేకాటిస్ ఫాక్ ను గా లేదు. మా స్కూలులో పరీక్షలయిన మూడో రోజునే చలితములు చెప్పువాడుక కాన మూడోరోజునే రిసల్టు చెప్తా మన్నారం. స్కూలులో డిలెయిన్లు అనేమాట వినవచ్చే సరికి మొగం వెలవెనారింది కను లగ్నప్రాగతములైనవి. నేను మేడమెట్టమీద కూర్చుని ఏద్య మొదలైతేను. అక్కడ నా యేతువు వికేతెయి! కాశేవు ఏదీ ఇతివరకు ప్రైమరీ ఫస్టు

ఫారాల్లో రెండు మూడు దిండయాత్రలు అనాయాసంగా కొట్టినందువలన అప్పటికి నేనే కొంచెం కాంతిచెప్పకొని ఇంటి కెళ్ళి యీ సంగతి మావాళ్ళతో చెప్పేను. ఆ పెళ్ళి సందర్భం లలో ఈ సంగతి మావాళ్ళంత కేరు చెయ్యలేదు.

లక్ష భక్త్యా లిశే లక్ష్మయకు ఒక భక్త్యం లక్ష్యమా అన్నట్లు తప్పటం ఇదివరకు అలవాటు కనుక నేనుమాడ లక్ష్యం చెయ్యక పూరుకొన్నాను. తరువాత మానాన్న వాచేతి కొక మువ్వె రూపాయలు ఇచ్చి—

“అబ్బాయీ బెజవాడ వెళ్ళి మామయ్యను పిలిచి నీకు కావలసిన పివేంటో కొనుక్కొమ్మకో, అన్నాడు. నేనున్నా బెజవాడవచ్చి మామయ్యను పిలిచి వాటి ప్రెస్సుకు వెళ్ళి కుళ్ళ తేళులు తెలుగున కొన్ని, అంగమున కొన్ని అమ్మవేయించి, ప్రెండ్సు అండు కొనుక్కొని వెస్ట్ అండుకో రిస్టువాని ఒకటి. కామినీయా, వ్యాన్ లైను బాటిల్సు కొనుక్కొని క్రామరెదరు బూటు తీసుకొని ఆంగ్లత్రిక తిరిగి యింటి కొచ్చాను. నేను వచ్చే సరికి కొంతమంది బంధువు లొచ్చారు. తెల్లవారుకట్ల మరీకొండ కొచ్చారు. ప్రొద్దున్నే లేచి చూచుకున్నా ఇల్లు కిట కిటలాడుతున్నది. వంటలు ఆమోమముగ జరుగుచున్నవి. యువకులు ఇడలు నేనుకొనుచున్నారు. అంత నాకు తలంటి పోకారు. ఆ సాయంత్రానికి మేం వెళ్ళికి బయలుదేరటం. ఎప్పుడు సాయంత్రాకి వస్తుందా ఎప్పుడు వెంకటలక్ష్మీని చేపట్టా మనేధాని.

ఎవడో ఒక డియర్ ఫ్రెండు వచ్చి ఏంటోయి ఇవారే ముస్తాబాద అయినావు అని పరిహాసంచేశాడు.

ముస్తాబాద ఏంటన్నాను.

ముస్తాబు అనవచ్చి అట్లా అన్నాను. అని జవాబు చెప్పేడు.

(2)

ఇంతలో సాయంత్రాకి సమీపించింది. మోటారు బస్సు యిరవయి రూపాయలు అడిగేదని బళ్ళుకట్టిచ్చాము. నే నెక్కాను మొదట బండిలో. అదే ముందు నడుస్తున్నది.

బండివాడు చూడక అక్కడ ఆమ్ముటకు తరిచివున్న కూబాలమీదికి తోలేడు బండిని. వెటవెటమని కూబాలు పగి లాయి. అక్కడ వాడు వీడు దొమ్మరియ్యంధం ఎట్లాగో ఆరగరంగము వాటి పోయాము.

అంతట కర్తం ఏనుక తొండము ఆస్తి ధారలతో ఆరం భించింది. వచ్చి చెడి చేరాము నర్సరావుపేట స్వేమన రాత్రి యేడు గంటలకు. అంత రైలు ఎక్కి బెజవాడ వచ్చాము. అక్కడ రాత్రి పదకొండు గంటలబండి ఎక్కి తాడేవల్లి గూడెం వెళ్ళిం. అంచాక వానదేవుడు తన ప్రభావం అనర్గళముగా చూపించాడు గాని అప్పు డెందుకని ఉరుకొన్నాడు బళ్ళు సిద్ధంగా వున్నాయి. అవెక్కి బయలుదేరాము పూర్వోక్తి. కొంతదూరము వెళ్ళేటప్పటికి అయ్యో అని యేడుపు విసవచ్చింది. అదేంటని వెనక్కుచూచేసరికి బండిబోల్తా బడ్డని యడ్డ మొదల కురి బడ్డది. ఇది ముందు రాజోవు కుభమునకు నూచక మనుకున్నాను. అంత యెట్లాగో చేరాము విడిది. తెల్లవారుకట్ల ఫారకం ఆరంభం అయింది.

గుమ్మము తనువు కుంకుమతో నలరారుచున్నది. పచ్చని తోరణములు కనులపండువ నేయొచ్చునని. చాందినీబల్ పోయగనున్నది. వారమోహినులు తమ కనులనెల్ల ప్రేక్ష కులమీదనే యుంచి నృత్యము చేయబోడంగిరి. బాహాధజం త్రీలు డండియ్యని వాయిస్తున్నారు.

“ఆంధ్రంలో కుంభం ఆదివారంలో సోమవారం” అన్నట్లు మాయన్న కొకపుత్రరం పోట్లు జవాబు తెచ్చియిచ్చాడు. అది తనలో చదువుకున్నాడు. దానిలో ఏంవుందో కాని చదవగానే నిర్విణ్ణుడైనాడు. జండుగులలో గుసగుసలు ఆరంభించాయి ఆ పుత్రరం మా అమ్మ మేన త్రనమారుడు మొదానుకుంచి రాకాడు. ఏంబిటమ్మ ఆతాపామరపుమోత ఇంట్లో. ఓ! కొడతెట్టారేం అని గదవాయించాను. అందర్నీ ఆరవకు వదిలె వచ్చి—

“పెళ్ళికొడకా! ఎట్లాంటి పిల్లను వెనుకంటున్నా వోయ్. ఇదిగోకే పిల్ల రెండు సుమర్రాడిందట. మూడో శుభ రక్ష అమ్మాయి సిద్ధంగావుంది. అని పరిహాసంగా అన్నది.

నిజంగానా అన్నాను.

నిజం కావాలే—అని దొడ్లోకి వెళ్ళింది.

అంతలే మంచిదికదా అని అనుకున్నాను.

యెర్రీ మొగాగు యెందుకిట్లా గల్లింతుపడతారనుకున్నా. అంత మానాన్న నన్ను దొడ్లోకి రమ్మని పైగచేశాడు. ఏదో విషమిద దొడ్లో కళ్ళేను.

అబ్బాయీ సంగతంతా విన్నావుకదా. ఇట్లాంటిపెళ్ళి చేసుకున్నామా, రజస్వలవివాహం అని అందరు నవ్వుతారు. మన్ని వెలేస్తాను. బెజవాడలో గమ్మత్తు ఎరుగుదువుగా. బ్రాహ్మ్యశ్రేణిలో ఇట్లాంటిది వనిరావు.

నీవు మూర్ఖువచ్చివుంటు పడిపోవాలి. జాగ్రత్త అని మా నాన్న ప్రసంగించేవాడో. సరేతే అని వచ్చి పీట మీద

కూర్చున్నాను. కాశీప్రయాణం సిద్ధంచేయండి అని పురోహి తుడు హెచ్చరించాడు. ఒక గొడుగు చెప్పటం బుడిచేయి కర్ర ఇవన్నీ ధరించేను. అంతి వాళ్ళిలోకి కొంతదూరము నడచాను. ఆరాత్తుగా అక్కడ ఒక పరచిన పరుపుమీద నిల్చున్న వాణ్ణి నిల్చున్నట్టుగావడ్డాను. అదేంటి అని అందరు దగ్గరకొచ్చారు. నేను కదిలలేదు మొదలలేను. మాట పలుకు లేదు. ఉచ్చాస్యస నిశ్వాసములు అతిజాగ్రత్తగా సవ యావహలముగా విడుచు చుంటిని.

ఇంటిలో పెళ్ళిమాతురువారు—

ఇదేంటమ్మా మూర్ఖ వచ్చిందట. ఏంపెళ్ళిసమ్మా. ఇట్లాంటి ఆయనకు ఎట్లా యిస్తారు బంగారం అంటి పిల్లను— అని గుసగుసలు ఆరంభం అయినాయి. అంత పిల్లతెల్లడి వచ్చి చూచాడు. అచ్చట నాణభినయము వర్తనాశీతము.

ఏంమార్నా ఏంబిటండి అని అన్నాడు రామచంద్ర రావుగారు అవునండీ మూర్ఖవచ్చట వాడుక. ఏమో నండీ కానిదేకాలు. నేటకువెళ్ళి మంగలపున్నాయి మా అమ్మాయన ఇవ్వాలని ఉన్నది. తమరు దయతో సంగీకరించవలెను: అని అన్నాడు.

ఇంకా ఏవో మాట్లాడుతున్నారు. వరకట్నం ఎంతఇచ్చే దరో చెప్పండి ఈముసుగులో గుడ్డులాట మాటలు తీకేసి అని అన్నాడునాన్న కట్నం ఏంబిటండి. బ్రాహ్మ్యశ్రేణిలో కట్నం పుచ్చుకొనుట భాష్యము కాదండీ అనిఅన్నాడు. గోపాలరావు. అట్లా అనకూడదు. మహమ్మదీయమతప్రకార హిందూలాలో స్త్రీలకు తలెంత్రంబు ఆస్తిలో హక్కు ఉండవలె ననిన్ని అట్లు వచ్చిన ఆస్తి వరునికి జేందుననిన్ని అందువలన వరకుట్నములో తిప్పలేదనిన్ని మహాబాగావ్రాపుచేశాడు. సరేననివెళ్ళాడు.తరు వాత నాలుగు రోజులకు మేమే పదిమందిబంధుగులం వెళ్ళా ము. మొట్టమొదట సంగతి తెలిసికావాలన్న బంధువులంతగా తా లేదు. వెళ్ళాము. గోపాలరావుగారు రెండువేలరూపాయలు చెల్లించాడు.ఒక్కరోజు పెళ్ళిపిల్లకు నాలుగోసంవత్సరమే. ఇంతకు ఆతావాతా చెప్పేసంగతి ఏంబిటంటే పెళ్ళి అయింది. ఊకే గింపులో నన్ను చూపటం చూచేవాళ్ళంత నవ్వటంచేత పసరు పోయింతుకుంటేకాని బిడ్డకు నయంకాదు. వచ్చి సామాన్యము. గాపాడు గ్రహపాటు చాలనిరోజులు అని అన్నాడు.

పోనీ మరొక లగ్గం పెట్టుకుందాం రెండీ.అనిఅన్నాడు. పదిరోజులయినతరువాత ఉత్తరం రాస్తూ రెండీ ఓరేయి రామ గా బళ్ళుకట్టరా పది. తొందరగా స్వేమనకు అని జోయకేశాడు రామచంద్రరావుగారు.

తిరుగ బళ్ళుకట్టిచ్చుకుని స్వేమనకువెళ్ళి టిక్కెట్లు పుచ్చు కొని నర్సరావుపేట వెళ్ళాము. మేం చిలకలూరుపేట చేరగా నే బంధువులంద రెగ్గారు.

ఏం పెళ్ళిమాతురేది అని అందరు మూగేరు. మేంవెళ్ళేట. ప్పటికే పిల్ల రజస్వల అయినది అందువలన మానేకి చక్కా. వచ్చాము అని జవాబు చెప్పేము.

3

ఇట్లా రోజులు జరిగాయి. వెలులెళ్ళిపోతున్నాయి. పం. వత్సరములు రెక్కొన్నున్నాయి. వెలరోజులకిండుల మాయంటి కి గోపాలరావుగారు భోజనానికేవచ్చాడు. ఆయన నన్ను చూచాడు. నావాగ్ధరడి నాచాకచక్రము ఇవన్నీయే చూచాడు.

అబ్బాయీ పెండి అయిందా అనిఅడిగాడు. కాశీదండి. పశంధాలు ఎస్తున్నాయి. చెయ్యాలండి అనిఅన్నాడు.

ఒక్కపెట్టుగా దుఖంతో ఆరంభించారు.

నాకు ఒక్కపెట్టున దుఖం క్రొంం వచ్చాయి. అయితే ఆలోపం దేసికి! గాంధీగారు పత్యాగ్రహప్రకం చెప్పారు.అందు కని సముద్రపుతాంసులా వొస్తావున్నకో పొన్ని అగగద్రొక్కి వాట్ యాన్ దియూన్ ఆఫ్ టేకింగ్ వెంజెస్సు అపాక్ డె అని పూరుకొన్నాను.

ఇంతలో కాశీపటికి పెళ్ళిమాతురు పల్లికిలో పడి నిద్ర ఆరంభించింది.

అంత అస్పృశ్యుర్యవత్తుకు మేరలేదు. ఇంతలో పల్లికి మరొకవిధికి వచ్చింది. అక్కడ కొందరు రాడిలు కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాళ్ళు నన్ను చూట్టంతోపె నాళ్ళమాట్లా డుకునేదంతా మానేసి నాపల్లికదగ్గరకు వచ్చి నన్నేదో. ఎరిగినట్లు

ఏమాయి సరేశ్వరరావు! ఇట్లాంటిపిల్లను చేసుకున్నా వేం. నీకన్నాల్లి రావటం అని ఇంకా ఏదో అనవచ్చారు.

మా పిని వాళ్ళు రాడిలు. ఇంకా సందర్భం ఎక్కువయి. లే ముష్టియందంగా పరిణమిస్తుందిని, మేం ఎట్లా చేసుకుంటే మీకెండుకన్నాను. అంత రాత్రి ఒంటిగంటకు పెళ్ళివారి ఇంటి కొచ్చాము. మొన్ననే పదహారోజులపండగ వెల్లింది. మీల్గు తేళయింది నే జోతా సాయంత్రా. రండి. పేకాడు కుండాం

ములవారును మనఃస్ఫూర్తిగ నంగీకరించెడి ఒడంబడికయే ఉపయోగకరమగును. ఇవన్నామి అయ్యరు గారు ప్రభుత్వదృష్టితో హిందూమహమ్మదీయ దృక్పథమును వీక్షించుచున్నారు. వీరిసూచనలు ప్రభుత్వమువారి కనుకూలంపవచ్చును. కాని, ఉభయసంఘములమధ్య విజమగు సమాధానము గుదురుటకు వీరి సూచనలక్కరకు రావు. జాతీయనిర్మాణము, రూల్సు ప్రకారము జరుగజాలదు, మానవస్వభావపరిశోధన వలన గాని, సంయోగసూత్రమును గ్రహింపవలసిందదు. ఇందుకు ప్రజలతో కలసిమెలసి పనిచేయుట యవసరము. మితవాదులు ఆకాశపంచాంగముల గుణించుటవలనను, ప్రసిద్ధనాయకులను నిరసించుటవలనను, ప్రధానమగు సమస్యలను సాధింపజాలరు.

హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యము

డాక్టరు కిచ్చాగారు డార్జిలింగులో నుపన్యసించుచు బెంగాలులోని హిందువులును మహమ్మదీయులును తమతమ విభేదములను మరచి దేశపౌభాగ్యమునకై పాటుబడవలయునని కోరిరి. కిచ్చాగారిటీవల ప్రత్యేక మహమ్మదీయోద్యమమును బెంచి కొంతకాలవరము బుట్టించిరి. అట్టివారు బెంగాలునందలి స్వయంతస్థులు చేసిన దౌర్జన్యములను విరసించి హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమును జోధించుట శుభచిహ్నము. కిచ్చాగారు దేశభక్తులు. ఇట్టివారు స్వసంఘమునకై పాటుబడుచున్నపుడు ఉన్న తాళయమును కోల్పోవకున్నను వీరి యనుచరులు అట్టి జాగరూకతను జూపజాలరు. వీరిప్రబోధమును అన్యసంఘద్వేషముగ భావించి, ఖోచిత్యమును మరచి ప్రవర్తించెదరు. అట్టివారిని కిచ్చాగారే మరల మందలించవలసివచ్చెను. కిచ్చాజోలువారు తమ మతాభిమానమును హద్దులదాటి జోసియక, కాంగ్రెసు ఉద్యమమును కొనసాగించుట యావశ్యకము. ప్రత్యేకసాంఘికోద్యమములు హద్దు దప్పటవలన, దేశమునందెట్టి యనర్థము వాటిల్లినో గనుపించుచునే యున్నది. ఇంతటితో పినిని సరియగు దారులలోని కయినను త్రిప్పవలయును. చేతగానియెడల, ప్రస్తుతము పినిని కట్టి పెట్టుటమేలు. హిందూ యుద్యమనాయకులగు మండేత మదనమోహన మూలవ్యగారిటీవల నుపన్యసించుచు, హిందూమహమ్మదీయ కలహములను విరసించిరి. దేశసేవ కెల్లరును బూనుకొనవలయునని కోరిరి. మూలవ్యగారిొక వంకను, కిచ్చాగారింకొకవంకను, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యవశ్యకతను జోధింపవలసివచ్చుటజూడ, పరిస్థితులు కడువిషమముగ నున్నవని చెప్పవచ్చును. ప్రత్యేకసాంఘికోద్యమములను నడుపు నాయకులు గూడ దేశభక్తియు దేశసేవయు ప్రధానములని ప్రత్యేకముగ జోధింపవలసినతరుణ మానన్నమయినది. కుల, సాంఘిక, మతోద్యమములు కొంతమేలు చేసినను, తరుచుగ దేశభక్తియుమును మరుగుపడజేయును. జాతీయభావమును నీటగలుపును. ఇట్టి యుద్యమములను నడుపువారు, సమత్వదృష్టిని తరుచుగ కోల్పోవుచుందురు. ప్రతివారును స్వధర్మమును నిర్విహించుచో, సర్వజనులకును లాభకరమే. కాని స్వధర్మమన నేమియో గ్రహింపక, ద్వేషభావము నాధారము చేసికొనుచో, సాంఘికోద్యమములు దేశభావివృద్ధికి

కంటకప్రాయములగును. యూరపునందు జాతీయత తనహద్దులను దాటుటచే రవీంద్రుడు మున్నగువారి ఖండనమున కెటుల గురియయ్యెనో అట్లే హిందూదేశమునందు వ్యాపించిన కులాభిమాన మతాభిమానములు గూడ ప్రాజ్ఞలఖండనకు గురియగుచున్నవి. గాంధీ మహాత్ముడు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యవశ్యకత నెంత జోధించినను పలువురకు దాని యర్థము గోచరింపలేదు. నేడు ప్రత్యేకసాంఘిక నాయకులకు నయితము అనుభవముమూలమున అర్థము గోచరించుచున్నది. ఇకముందు పరిస్థితులు మారి స్వరాజ్యానందమును చేకూర్చుగాక!

బర్మన్ హెడ్డుగారు: ఇండియాకు వచ్చుట

బర్మన్ హెడ్డుప్రభువుగారి దేశమునకువచ్చి ఇర్విను ప్రభువుగారితో సంప్రతించెద రని, నన్ డేటముప్రతిక దెలుపుచున్నది. ఇంతకుపూర్వము రాజప్రతినిధిగారు ఇంగ్లండుకు జోయి ఇండియా మంత్రితో సంప్రతించియుండిరి. ఈమారు ఇండియా మంత్రిగారే వచ్చెదరు. మాంటాగూగారు ఇండియా మంత్రిగ నున్నపుడు ఇండియాకు వచ్చిన సంగతి పాశకులకు దెలియును. కొంతకాలముక్రిందట, సహాయమర్త్రయగు విటరుటనుగారు వచ్చియుండిరి. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి రాకవలన ప్రయోజనముండునా యని యోచింపవలయును. ఆవిషయమై ఎట్టియాశ కనుపింపదు. వీరు భారతీయులపట్ల వివిధమగు సానుభూతి గనుపరుపలేదు. అభివృద్ధి ఏమాత్రము జరుగుటకును తోడ్పడలేదు. భారతీయుల అసమర్థతగూర్చి, వీరు మామూలు వాక్యముల బలుకుచుందురు. సర్విసు సభ్యుల లాభములను పెంచుటలోమాత్రము, వీరి కున్న ఆతురము మరియొకరికి గనుపింపదు. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారికి ఇండియానుగూర్చి యోచించుటకే తీరకలేదు. ఒకవంక పత్రికలకు వ్యాసములను వ్రాసి వీరు డబ్బు సంపాదించవలసి యున్నారు. కేరొకవంక, బ్రిటీషు సమస్యల కొరకు వీరు తమ కాలమును వినియోగించెదరు. వీరిటీవల బ్రిటీషు కార్మికులకు ధననహాయము జేసిన రష్యనులను దూషించుటతో కాలము గడపుచున్నారు. అంతియగాని ఇండియా విషయము వీరి కంతగ పట్టలేదు. గడుపుదినము వచ్చువరకు ఇండియా వేచియుండవలయుననికదా, వీరి సిద్ధాంతము. ఈలోపుగ నెట్టిచర్య దీసికొనుటకు వీలులేదు. ఇట్టివారు ఇండియాకు వచ్చినను రాజప్రతినిధితోను గవర్నరులతోను ముచ్చటించి మాత్రము వెడలిపోయెదరు. అంతియగాని ప్రజల కోర్కెలను కనుగొనుటకు ప్రయత్నింపరు. భారతీయులు వీరిపై వారిపై నాధారపడక స్వశక్తియందే నమృత ముంచవలయును. అట్టి విశ్వాసమే తుదకు జయము చేకూర్చును.

సక్రమమా?

ట్రీబ్యూను పత్రిక యడిగిన ప్రశ్న చాలముఖ్యమయినది. కొంతకాలముక్రిందట సివిలు సర్విసు విందులో పాల్గొని, వేల్పు యువరాజుగారు వివాదగ్రస్తమగు విషయములగూర్చి అభిప్రాయమొసగిరి. ఆసమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, సర్వమైకేలు ఓవ్వయ్యగారు సివిలు సర్విసునందు బ్రిటీషువారెట్ల కాలముండవలయునని యుచించిరి. లీకమీషను సూచనలు సివిలు సర్విసువారి కచ్చ

ములను నివారించె ననియు హిందూదేశచార్మితమునందు సివిలుసర్విసువారి చర్యలకన్న ఘనమయిన విషయము లేదనియు మున్నగు విషయములను యువరాజుగారు తెలిపిరి. అధికారు లెటుల దలచినను భారతీయుల కీవిషయమై సంపూర్ణభిన్నాభిప్రాయము కలదని దెలుప నక్కరలేదు. లీకమీషను నియామకమును మ్రోదవ శాసనసభ నిరాకరించి యుండెను. వివాదభూయిష్ట మగు నిట్టి విషయములగూర్చి రాజకుటుంబమువారు తమ యభిప్రాయములను దెలుపుట సాంప్రదాయవిరుద్ధమనియు సక్రమము గాదనియు ట్రీబ్యూను పత్రిక తలంచుచున్నది. ఏపక్షము వహింపకుండుటయే రాజమర్యాద యగుటచే మరల నిట్టి సందర్భము జనింప దని నమ్మెదము.

సరోజినీదేవిగారి హెచ్చరిక

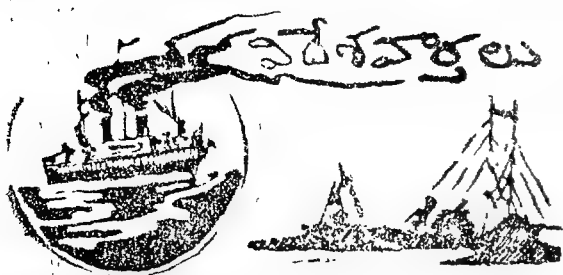
కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షురాలగు సరోజినీదేవిగారు, దేశబంధు దాసుగారి అఖలభారత సాంవత్సరికమును జూలై 5-వ తేదిన జరుపవలయు నని భారతీయులకు విన్నవించుచున్నది. ఆదినమున దేశమందెల్లడల సభల జరిపి, ఆమహామహుని త్యాగజీవితమును స్మరించుట ధర్మము. కాని ఇంతటితో ప్రజలకర్తవ్యము ముగియదు. సరోజినీదేవిగారు సూచించినటుల, అంతఃకలహములను ప్రజలు మానుకొనవలయును. సాంఘికవైషమ్యము తొలగిపోవలయును. స్వరాజ్యసంపాదన విషయమై దేశమందంతటను నూతనోత్సాహము ప్రబలవలయును. దేశబంధు దాసుగారు ఏ యాదర్శములకై తమ జీవితమును ధారబోసిరో, అట్టి యాశయములను కొనసాగింపవలయును. ఊరక స్తోత్రపాఠముల గావించి ప్రయోజనముండదు. స్వరాజ్యము కొరకై, దాసుగారు తమ జీవితము ధారబోసిరి. తాము నృజించిన పక్షమునకు స్వరాజ్యపక్ష మని పేరిడిరి. దాసుగారిని ప్రేమించువారెల్లరును సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై యావచ్చుకొని వినియోగించుట పరమధర్మము.

దక్షిణాఫ్రికాచట్టము

దక్షిణాఫ్రికానుండి ఒకరిటుల వ్రాసిరి

“స్వనిరోధనట్లను నామోదింపటవలన యిదటి దొరకనమువారు భారత్ప్రభుత్వమున కొదంగిన వాగ్దానము భంగమైనదనియే నాకు తోచుచున్నది. దీనిపై నెటాలు రాష్ట్రీయ విద్యావిషయక చట్టము కూడ ఉన్నను అదిగూడ నామోదింపబడినచో యిప్పుడు గల అత్యల్పవిద్యాసౌకర్యములగూడ భారతీయులకు తీసుకొనిపోవును. సామగ్రిలు, మద్రాలములు, గృహనిర్మాణము మున్నగు పరిశ్రమలలో నేలకొలిది భారతీయులకు సంబంధముకలదు ఇప్పుడు యజమానుల పంపుములకు కార్మికుల సంఘములకు విశ్రమపంపుములను 1921 చట్టము ప్రకారమేర్పరుచుచున్నాడు. ఈసంఘములలో వేరిలోను భారతీయులను తావులేదు గాని యీసంఘములే మారిన లాభమును నిర్ణయించును దానికి భాగీయులుగూడ బద్ధులకావలసినదే. వారికి ఓటలేనపుడు వారావీర్యులులకు బద్ధులు కావలెననుట అక్రమము. అందువలన భారతీయులకు యజమానులకును పనివాండ్రికులకును చాలవత్తము గలుగును” అని యీ లోలో ఖున్నది.

అనటి పరిస్థితులెటుల మారుచున్నావో దీనివలన స్పష్టమకాగలదు. నేఘు ఆంధ్రానుగానున చేసిన హెచ్చరిక నివృత్తుకొను గాని దేశీయులు గ్రహింపగలగుచుండు ఫలనిర్ణయ చట్టమును చాలచుండి ఆక్షేపించుటచే దానిని నిరోధియించినను దాని ఉద్దేశములనుమాత్రము వారనేకవిధముల నులుబజరుపుచుచేయుచున్నాడు. కావున ననటి విషయములనుగూర్చి ఎంతజాగ్రత్తగా యంపింపనూక చాలదు (మో.క. గాంధీ ఎంగల్యుండియా, 17-8-26)

ఫ్రెంచి మంత్రివర్గము

క్రొత్తగ ఏర్పడుట కయిరో గారు ఆరికమంత్రి
 ప్యారిస్, జూన్ 23:—మంత్రివర్గ మేర్పడినది. మంత్రివర్గము క్రింద ఉదహరించబడినది.—

ప్రియండు గారు:—ప్రధానామాత్యుడు, విదేశాంగమంత్రి
 కయిరో గారు:—ఉప ప్రధానామాత్యుడు, ఆరికమంత్రి
 న్యాయశాఖామాత్యుడు—పెర్రోట్ గారు.
 దేశీయమంత్రి—దురండు గారు.
 యుద్ధమంత్రి—గిల్లెముట్ గారు.
 నాకామంత్రి—లేకన్ గారు.
 ఆధినివేశమంత్రి—యెకో పెరియరు గారు.

ప్రియండు గారు

ఇట్లు జెప్పిరి:—ప్రియండు గారు ఆరికపదవి వంగి కింతుకు నిరాకరించుటచే ప్రియండు పోయింకేరు మంత్రివర్గ మేర్పడుటకు వీలులేక పోయెను. నావలన గానని జెప్ప ఎట్లయిన సాధించవలెనని దువర్గి గారనిరి. క్రిందచెప్పలేక చేయవలసినదాని నంతను మానవ క్రికి లోటులేకుండ ప్రయత్నించి తిని కొందరిని క్రొత్తవారిని ప్రవేశపెట్టి కయిరో గారిలో రిపబ్లికను యూనియనుమంత్రివర్గము ఏర్పడును.

కయిరో గారి యభిప్రాయము

ప్యారిస్, జూన్ 23:—మంత్రివర్గములో ఆరిక విధానమున కయిరో గారిని అధిక్షేపించువారు లేకుండుటకై ఇట్టి క్రియాత్మకమంత్రివర్గము లేర్పాటు చేసిరి. వాడరతులమండి చేసిన వెనుదీయలేదు. కాని ప్రియండుగారితో కలిసి పనిచేయుటకు వా కట్టవలెనని లేదు అని తననడగ కయిరో గారు ప్రత్యక్షతరము నిచ్చిరి.

ఇంతవరకు సాంప్రదాయకముగ ఉపప్రధానాత్య పదవి న్యాయశాఖామాత్య పదవికి జేర్చబడియున్నది. తన ఆర్థిమిత్రులను వాణిజ్యమంత్రి కాస్తో న్యాయశాఖామాత్యుడు లావలుగార్లను ఇందులో చేర్చవలెననిరి.

క్రొత్తమంత్రివర్గములో ర్యాడికుస్ సోషలిస్టులున్నాడు. వెంటుపక్షముగూడగలడు. నలుగురే క్రొత్తవారు మంత్రి అగు నున్నారు.

మరాఠీ ఫ్రెంచి పురోవృద్ధి

అండకో, జూన్ 23:—మొన్నటివరకు 15 కిలోమీటరులు తూర్పుముఖముగ పరామలు ముంకుకేసిరి. నిన్న ఆ ప్రదేశమునందే ఇంకొక 3 కిలోమీటరులు ముందుకుపోయెను.

స్విస్ ఆక్సేషన్

ప్రభుత్వ హెచ్చరిక

బెర్న్, జూన్ 23:—రాజకీయ శాఖానాయకుడగు మట్టగారిట్లు ప్రకటించిరి. ఇకముందు ప్రభుత్వము సెయిగ్నోను పట్టణ జరుగునపుడు జాతిసమితి సభ లేర్పాటుగ వచ్చుడు జరుగుతుండ జేసెదము. ఇట్టి స్విస్ సంబంధము చెడిపోకుండ పెడరలు కత్తునిలువారు కావెదరు. అట్లు చెడుటకు సమ్మతించరు.

గనులచట్టము

కార్మికపక్షమువారు నిరాకరించవలెననుట

రౌండుటేబుల కన్వెన్షన్ గావలెననుట
 డ్యూస్, జూన్ 23:—గనుల పారిశ్రామికచట్టమును కామన్వెల్థ్లో ప్రవేశపెట్టును గనులశాఖామాత్యుడు, కర్నలు లేక ఫాక్సుగారిట్లు జెప్పిరి. బొగ్గుకొనునవారు తక్షణము తేయవలెనన్న ఏర్పాటులను, కార్యదూపమును బాల్కనెటి ఏర్పాటులను ఈజిప్టులో జేర్పిరి. ఎన్నియోసిఫాయులను కమిషను వారుజేసిరి. వాటినిన్నిటిని ఒకటిల్లలో దీనిలోజేర్చుట కష్టము. ఎన్నియోవిషయముల బిల్లులో లేకలేవు. వాటినిగూర్చి కాపవములను తేయవలచకపోవుటయే కారణము. కుటుంబశ్రమము శాఖములందు పాల్గొనుట, పరిశ్రమలనుబట్టి ఇచ్చుటమున్నగు

విషయములను ఉభయులును తరచి చర్చింపవలసియున్నది. వరికొన్ని విషయములు ఎన్నియోశాసనరూపమును బాల్కనెటుకు వీలులేకున్నది. ప్రస్తుతము స్పష్టముగ చులకనగ అమలుజరుగువాటినే ఈజిప్టులో ప్రభుత్వమువారుజేర్పిరి. బిల్లులో ప్రతి యనుబంధము బొగ్గుపరిశ్రమతో భరలను కొంతవరకు తగ్గించును బిల్లులో ఏర్పాటులు చాల అమూల్యమైనవి పట్టులు గ్రహించగలదురు. పరిశోధనల సాగుకొలది అవకాశములు లభించు కొలది అవసరమును మరికొన్ని శాసనములు చేయబడును.

బిల్లు వివరములు

మొదటిభాగము అన్ని పరిశ్రమల కలిసి పనిచేయుటకు సంబంధించినది. ఇదియే ముఖ్యముగ బొగ్గుకొనునవారు వ్యక్తి కరించినది. పెద్దపనులే జయప్రదముగ నున్నవనిరి. క్రమేణా ప్రాతపనులను, చిన్నవాటిని వదలకొనవలెను. పెద్దవాటితో జేర్చవలెను ఇవ్వనుపచ్చినటుల ఏకముగ పనిచేయువిధానముల సేర్పాటుజేసికొనుటకు బిల్లులో అవకాశమున్నది. వీటికి గురు వాసుదర్గముల సోపరి. చులకనగ జరుగును. వీరు తనువిధానములను గనులశాఖవారి కంపవలెను. అసలు ముఖ్యముగ గావలెనని లేనిన, గనులశాఖవారు దానిని రైల్వే కెవాల కమిషను కంపవలెను. వా రపుడు దానిని పరిశీలించి ఫోయవరుచుదురు. మార్పుదురు. లేదా నిరాకరించును.

తమంతటతాము కలిసి పనిచేయుట అంత వీలులేకుండు సేమో యని పత్కినను రోయలకమిషనువారు నిర్బంధముజేసి కలిసి పనిచేయించరాదనిరి. మూడుసంవత్సరముల తరువాత అమలుజరుగునటుల శాసనములను జేయవలెననిరి. ముందు కొంతవరకు ఒక హెచ్చరిక నిర్బంధమును ప్రవేశపెట్టవలెననిరి. అనుకొన్న ప్రకారము ఈమాడు సంవత్సరములలో అందరును కలిసి పనిచేయుట లేదని గనులశాఖవారు పార్లమెంటువారికి చెప్పెదరు. ఆపుడు పార్లమెంటువారు అన్ని పరిశీలనల ఆలోచించుటకు వీలును.

ఒకకంపెనీగారిని వ్యక్తిగారిని గనులయందు లోహపరిశ్రమజేయు ఆధికారమును అయ్యది దేశ కేసు ముని తోచిన ఇచ్చుటకు రైల్వే కెవాల కమిషనువారికి అధికారమును గలుగజేసెదరు.

లోహపరిశ్రమకు అభ్యంతరముగలవిధానము లున్నవాటిని మార్పుటకు రాండుటేబులను దరఖాస్తు సంపుకొనవచ్చును. ఇట్టి అధికారము చాలతీవ్రమైనది. దానిని బ్రాగ్తగ కనిపెట్టి జాడవలెను. లోహముల యాజమాన్యము ప్రయోజనములకై యుండుటచే అభయములేదు.

లాభములను పాల్గొనువిధానము

సేర్పాటుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు మార్గము సేర్పాటుజేయలేదు. కాని మార్గమునుజూపెదరు. లాభములను పంచి పెట్టవలెనని సంకల్పము గల్గినపుడు అట్టివిధానము సేర్పాటు జేసినవాటిని సక్రమముని కాపించెదరు ప్రభుత్వమువారు.

గనులను ప్రభుత్వమువారు వశపరుచుకొనువిషయమును కామన్వెల్థ్ గారు నిరాకరించిరి. ప్రజలుగూడ ఎన్నికలలో నిరాకరించిరి. బొగ్గుకొనునవారుగూడ నిరాకరించిరి. ఈబిల్లు చాల యువయోగకరమైనదనియు అవరణయోగ్యమైనదనియు మంత్రిచెప్పెను. గనులపరిశ్రమకు ఇదంతయు యుపకరించుననిరి.

కార్మికసభ్యుల సవరణ

ఈబిల్లును నిరాకరించవలెనని కార్మికపక్షసభ్యుడు డగు చార్లెస్ హార్ గారు తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈబిల్లుబొగ్గుకొనునవారి సిఫాయులను నిరాకరించెగాన బిల్లును ప్రోసి చేయవలెననిరి. అసలీబిల్లు గనులసమస్య సెల్వకొననేలేదనిరి. పరిష్కారము కుదురుటకు రౌండుటేబుల కాన్వెన్షన్ గావించవలెననిరి. కాని ఈతీర్మానము వీగిపోయెను.

గొప్పలోపము

హార్టుకు హార్ గారి విజ్ఞప్తి క్రొత్తసంగతుల కవకాశము నిచ్చునున్నదనియు, అసలు గొప్పలోపము లోహపురోజుల్లోని ప్రభుత్వమువారు కొనకపోవుటయేయనియు, ప్రభుత్వమువారే గనులవాక్కును గల్గియున్న ఆయిష్టముతోనున్న బొగ్గుతరవానులు జేర్చినటుల వినునటుల జేయుటకు వీలుననియు, కలిసి పనిచేయుటకు మరింత ఎక్కువ విశంగనండుననియు లాండ్ జార్జి గారనిరి.

ప్రభుత్వ వైఖరి

రౌండుటేబుల కాన్వెన్షన్ విషయమై ప్రభుత్వతరము నిచ్చును గనులపరిశ్రమల సమ్మతిని బొందినవారితో రాయ బారములను జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగనే యున్నారనియు కాని ఇతివరకంతకును జరిగిన రాయబారములు విఫల

ముగుటకు కారణము లేజ్ యూనియను కాంగ్రెసువారి చేతులకు కట్టబడుటయే యనియు ఈలోపుగ ప్రభుత్వమువారు కావనములను జేయుచున్నారనియు నివేదికవంతము అంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారు రొప్పకొనిననియు, ఈవిషయమై రెండునెలల క్రితమే చెబినదియు, ఇతరపక్షమువారు ప్రత్యుత్తరము వీయలేదనియు అప్పటినుండియు ఆరికపరిశీలనలను మార్పుగల్గుటచే విక్రయించు ఏజెన్సీల సేర్పాటుజేయు వీలు లేకుం డెననియు మునిపించువారు బొగ్గును విక్రయించుట అంతముఖ్యవిషయముగావనియు సర్ ల్యామెంట్ వర్డింగ్ ఈమనస్సగారనిరి.

ప్యాంగే జపాను ప్రతి మిల్లులోనమె

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

అండకో, జూన్ 23:—ప్యాంగు సేవా రైల్వే దిలలు పునున్నవి:—జపాను ప్రతిమిల్లులో ముందుగ తేప్పకనే సమ్మెగట్టిరి. దానివలన స్థానికపారిశ్రామిక నిర్ణయలయందు చాల ఆందోళనముగను, ఆశాంతిగను నున్నది. ప్రతి పమ్మె దారులు తగులజెట్టిరి. నిష్పన్న చల్లార్పుపటాలముపై రాళ్లను సమ్మెదారులు రుప్పిరి. పోలీసువారు చేతుపాకులను చేబూసి సమ్మెదారులపై గాల్చిరి. 12 గురిని అరెస్టుజేసిరి. పరిస్థితులు భయంకరముగ నున్నవి.

పోటిలేరు వైమానికుడు టోకియోనుండి డెన్మార్కుకేగెను.

యుద్ధసమాధినిధిచట్టము

అండకో, జూన్ 23:—ప్రభుత్వసభలో సేదు సామ్రాజ్య యుద్ధసమాధినిధిచట్టము అధినివేశపు వివాదాలచట్టమును మూడవపర్యాయ ముమోదించిరి.

నావికులు తప్పజేసిన శిక్షవిధించవలెనను దానిని 272 వంతులంగీకరించక పోవుటచే సవరణకు విడంబజీకను తెయ్యుచు చేయు సంఘమునకనిరి.

ఓడలో నల్లమందు

దొంగతనముగ గొంపోవుట

సింగపూర్, జూన్ 23:—అమాయినుండి ఓడరాగాజి శవును అధికారులు 8000 షేళ్ల దొంగ నల్లమందును ఇట్లు కొనిరి. చీనాపంటవాడు సేరమును ఒప్పుకొనెను. ఆరునెలలు శిక్షనునిశ్చించిరి. లేక 10000 షేళ్లయల జరిమానా విధించిరి.

'మద్దెను' యభియోగము

కర్నలు వెడ్జిపుడ్ గారి ఆవివేకము

అండకో, జూన్ 23:—1828లో మద్దెనునతి తన కష్టములను దెలుపుకొనుచు ఉత్తరమువ్రాసెననియు కానాలేఖను వింటర్బక్ ప్రభున కంప వింటర్బక్ ప్రభువు అంతరంగిక ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెననియు, దానిపై మద్దెనునతి తాను ఇట్లు అట్లు గాకుంజ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చితినియు కొన్ని కాగితములను అయిదు తిరిగిబంపవలెనని గోర ఆకాగితములను ముడిచి బంపితినియు ఆకాగితములతోబాటు వింటర్బక్ ప్రభునిలేఖ పొంజ యుండవచ్చుననియు ఒకసంవత్సరమైన తరువాత ఆయుత్తర మాయము చేజిక్కినని తెలిసినదనియు తన ఆవ్యాకతచే ఇంత కష్ట మేర్పడినందులకు క్షంతవుడ ననియు వెడ్జిపుడ్ గాడు తెలుప వింటర్బక్ ప్రభువు వెడ్జిపుడ్ గారంత ఉదారభావముతో ఇచ్చిన క్షమాపణకు కృతజ్ఞుడను తెలిపెను.

జర్మను బీరు-డాన్ విధానము

ప్యారిస్, జూన్ 24:—1927 జనవరివరకు బీరుపై ఎక్కువజేసిన టన్నును అమలుజరుపబాలమని జర్మను ప్రభుత్వము వారిని, అదాయపు కమిషనరు, సర్ ఆండ్రూ మక్ ఘియిడను గారు ఇందులకీయకొనలేదు. ఇట్లానర్పిన 75000000 మార్కుల సమ్మమువచ్చుననిరి. ఇతనికి, ఇట్లు తోక్యముకలగజేసికొనుటకు అధికారములేదని జర్మను ప్రభుత్వమువారు రనిరి. మధ్యవర్తివరి మార్గమును గోరిరి. డచ్చి మధ్యవర్తికి చెలియజేసిరి. కమిషనరు వాడమునే ఇతడు బలపరచెను. తనపట్టు పెగ్గెనుగదాయని సంరసించి ఒక నెలవరకు హెచ్చుపన్నును అమలులో పెట్టుకుండుట కంగీకరించిరి. తరువాత ప్రభుత్వమువారు మరింతపొకర్ణమును కలంగజేయునటుల కమిషనరుని గోరనివో జర్మనీలో ఖరీదు విస్తారముగ నుండును. మరికొంతగతువును గోరవలె నను నున్నారు.

బర్మె-హెడ్ ప్రభువు

ఇండియాకువచ్చి ఇర్విన్ ప్రభువితో ఆలోచించునని తెలియచున్నది.

సయాంబో కలరా

సింగపూరు, జూన్ 28:— సయాంబో కలరా ప్రభు 1700 మంది అక్టోబరు నుండి ఇంతవరకు చనిపోయినందున అందుచే మూడవతరగతి ప్రయాణికులు సయాంబో పరివాదుల నుండరాదనియు కులయా స్టేటు లైలు అధికారియు తీర్పు జేసిరి. ఇతర ప్రయాణికులనుండి 50 డోలరులను భరావతును గోరిరి

కపర్దాల మహారాజు

లండన్, జూన్ 24:— పెట్రెంబరులో జరుగ నున్న జాతీయమితి ఆసంబిక్తి భారతసంస్థానాధీశ్వరుల ప్రతినిధిగ కపర్దాల మహారాజు పరిచేయు నట.

పరిపాతము

సిమ్లా, జూన్ 28. — దిగవ బర్మాలో వర్షాగమనము తగ్గినది. పశ్చిమతీరమున బొత్తుగా లేదు. బర్మా అనామలబయట ఆర్థిక బొత్తుగా లేదు. దిగువ బర్మా, ఆస్సాము, ఎగువ బర్మాగాములు, ఒరిస్సా, కొంకణము, ఉత్తరప్రదేశు తీరములందు వర్షము సాధారణముగా నున్నది. బంగాళము, కాశ్మీరము పశ్చిమధ్యరాష్ట్రములు, ఆగ్నేయప్రదేశు, పంజాబుకొండలు, మొదలగుచోట్ల కొలది వర్షమున్నది.

గొప్ప మార్పులుండబోవు.

(అ.ప్రె.)

నెల్లూరుసంస్కృతకాలేజి

ఈ విద్యాలయమున 1-7-26 తేదీనుండి వ్యాకరణ శిరోమణి సాహిత్యశిరోమణి తరగతులు ప్రారంభించబడును. కాలేజీ తరగతుల విద్యార్థులకు వీలైనంతవరకు ఉచితముగ భోజనసౌకర్యము ఏర్పాటుచేయబడును. ఇంద్రధానుష చేయబడు సంస్కృతము ఆయుర్వేదము జ్యోతిషము మున్నగు అన్నికాఖలయందు సాహిత్య వ్యాకరణ శిరోమణి ప్రధమతరగతులయందును ప్రవేశించి విద్య నభ్యసించదలచిన విద్యార్థులు ఇది మొదలు జూలై 15 దిలోపల నెల్లూరు సంస్కృతకాలేజీ ప్రధానాధ్యాపకులకు దరఖాస్తుల నంపుకొన వలెను.

గా. హనుమచ్ఛాస్త్రి,

ప్రధానాధ్యాపకుడు.

మవరం తాలూకా లోనరిగ్రామ

ప్రజలకు నీటికరువు

ఈ గ్రామము భీమవరమునకు పండ్రెండువేల మైళ్ల దూరము వున్నది. దాని అవరణ అరవేలయకరముల చవిటిపర్ గలదు. ఈ గ్రామమునకు అరు పాలెములుగలవు. ప్రజలు మూడు 4 వేలమంది నివేసించుచున్నారు. రెండువేల పశువులు వున్నవి. పండించుకొనుటకు భూమిలేదు. త్రాగుటకు నీళ్లు లేవు. నూతులు తీయించితే సమద్రపునీరు ప్రత్యక్షమవును. ఒకరూ ధనవంతులులేరు. యావన్నీది కూలికల్ల జీవనము చేయువారే. వారికి ముఖ్యము అయిన పంట పశువులపాడియే. ఇప్పుడు అది కూడా పండినది. ఈ సంవత్సరం అమితమైన ఎండవేడిమిచేతను. త్రాగుటకు నీళ్లు లేకను, నిలుచుటకు చెట్లునీడలేకను మరణించి పశువుల సంఖ్య లెక్కలేదు. పూర్వము కృత్రిమముగా యెవరో ధర్మదాత ఒకచెరువు ఆగ్రామములో త్రవ్వించినారు. అచెరువు యింతవరకు మృతకతులేదు. ఆ చెరువుసంగతి మీరే వ్రాసించండి అచెరువులో వర్షముకు పడినదీరు. ఒక మాసముకే సరిపోయినవి. ఇప్పటికి నూమారు మూడు మాసముల నుంచి ఆపశువులతో భవర్షనాతీరము. వీధివర్షదాత అయినా ఆచెరువుగర్భకు నల్లి చూచినట్లు అయితే నీళ్లు నిమిత్తం ఆగ్రామవాసులు భద్రుల అవసరము. ఆపశువులపడుతోరము చూచిన మావ్రునకు నెల్లూరుమునవరకు అన్నపానీయములు లోనికిపోవని చెప్పగలము. భీమవరం తాలూకాలో చాలా ధనవంతులు వున్నప్పటికి యీగ్రామ సరిగతి యెవరికీ తెలియదని నేను నమ్ముచుగా చెప్పగలను. తెలియని దాతలు చాలామంది యున్నారు. ఆ చెరువు త్రవ్వించుమిత్తం చందాకై యెవరు అయినా, ఎచ్చినట్లు అయితే తగినంత సహాయముచేసి వారికి తోడ్పడుటకు భీమవరం తాలూకా ప్రజలను అందరను నేడుకొనుచున్నాను.

కొప్పరి సూర్యనారాయణ.

రామానంద ఛటర్జీగారు

గౌరవింపబడుట

నానారాష్ట్ర సంఘాహ్వానము

కలకత్తా, జూన్ 24:— ప్రవాసి, మోడ్రాన్ రివ్యూసంపాదకులగు రామానంద ఛటర్జీగారిని తెనీవానగరమునకువచ్చి స్వయముగ నానారాష్ట్రసంఘము సభ్యునిక కార్యములను బెరిసి కొనుటకును సమితిని కార్యక్రమమును స్వయముగ జూచుటకును లాంతికాలము జేసేవాలో గడపుటకు నానారాష్ట్రసమితి ఆహ్వానించెనని ఆసోసియేటెడు ప్రెసునకు రూఢిగచెలియుచున్నవి. రామానంద ఛటర్జీ గారు రాష్ట్రసమితి అంగీకరించినట్లు. నానారిష్ట్రసమితియొక్క శక్రటంజనరలు ఛటర్జీగారి కలిపినలేఖను బట్టి ఆహ్వానోద్దేశము విస్పష్టమగుచున్నది. మిన్నీచ్చాభిప్రాయములతో జోక్యముగలిగింపుకొను ఉద్దేశ్య మెంతమాత్రమును లేదు. బాధ్యతవహించు ప్రతికాసంపాదకులముఖ్యముగ దూరమునందుగల దేశములతో సంపర్కముగలుగుట కష్టముగాన, నిద్రుటకు రిప్పించి నానారాష్ట్రసమితితో వారలకు పరిచయము గలిగింపవలయును. తిరిగివారు దేశమునకు బోయినదెడప నానారాష్ట్రకార్యక్రమమును, చర్చలను గ్రహించ సాధ్యమగును. అని సమితి శక్రటంజనరలు వ్రాసెను. (అ.ప్రె.)

క్రొంబీగారు ధనాపహరణము

చేయలేదు

గట్టిగా హెచ్చరింపబడెను

పూనా, జూన్ 24:— 7 వ రాజపుత్ర రెజిమెంటు రెండవదశమునకు చెందిన లెఫ్టెంటు జేబులెస్లి క్రొంబీగారు ఆగ్రికల్చర్ 16 క నెక్స్టుక్రింద నేరము మోపుబడిరి. ధనాపహరణ నేరముచేయలేదని తీర్పుగట్టిగా హెచ్చరింపబడి రెండెండవనీ యారియీ తగ్గింపబడెను. (అ.ప్రె.)

“వైటా” ధ్వంస సంఘము

టిండాల్గుగారిని బహూకరించుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

పూనా, జూన్ 24:— “వైటా” కాప్రను గారిపై కేసు సందర్భమున ఏర్పడిన ఉపసంఘమువారు సమాజేకమై బంగారు-పతకములను కొంత సొమ్మును ఇచ్చి టిండాల్గు ఇబ్రహీముగారిని ఇంకను ఆగ్రర కళాశాలను బహూకరించుటకు తీర్మానించిరి. వీరు 32 జీవితములను రక్షించిరి. ఈసభకు టార్గీగారు అధ్యక్షత వహించిరి. కచ్చిలోని ప్రముఖులు చాలమంది విచ్చేసిరి.

బాధ్యతలు గల ఉద్యోగముల

స్వీకరించుట దేశద్రోహమా

కెల్కారుగారి విచిత్రవాదము

నాగపూరు, జూన్ 24:— శివాజీ మహారాజు పట్టాభిషేకోత్సవ సందర్భమున ఉపన్యసించుచు మహమ్మదీయ పరిపాలనక్రింద పెద్ద ఉద్యోగముల జేయవలయునని శివాజీ మహారాజు ప్రసాదించెనని ఎస్. సి. కెల్కారుగారు వచించిరి. అందువలన శివాజీ దేశద్రోహపదవన్నా? కాబట్టి యధోచిత సహకారపక్షకార్యక్రమము అవలంబింపవలసిన దని క్రొత్తల కెల్కారుగారు హెచ్చరించిరి. (అ.ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

నూతన ఉపాధ్యక్షుడు

గౌ॥ సర్ చూనిలాల్

వి. మెథాగారు నియమింపబడిరి

బొంబాయి, జూన్ 24:— గౌరవనీయులగు పర్ మిసిలాల్ వి. మెథాగారు బొంబాయిశాసనసభకు ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. (అ.ప్రె.)

బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ

ఒడంబడిక

సేనుగుప్తాగారి స్టేటుమెంటునకు

ఎస్. సి. బోసుగారి సమాధానము

కలకత్తా, జూన్ 24:— జి.ఎమ్. సేనుగుప్తాగారి స్టేటుమెంటునకు ఎస్. సి. బోసుగారు సమాధానముచ్చిరి. జూన్ 6 వ తేదీయందు సేనుగుప్తాగారిపేర వ్రాసిన లేఖయందు బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడిక గరించి బోసుగారి అభిప్రాయములు గుర్తొక్రమజేయబడెను. కలకత్తాయందును బెంగాలు రాజధానియందును జరగిన అల్లరుల వలన బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయుల ఒడంబడిక అంత్యముయ్యవని సిద్ధమముగ చెప్పెననియు, ఒడంబడిక రద్దజేయుటగాని, మార్పుటగాని, సంస్కరించుటగాని అనావశ్యకమనియు, ఉభయపక్షముల మధ్య సరిష్ఠిభావముదయింపజేయుటకు ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటి వర్గింపుకమిటివారిని ప్రయత్నములు సల్పవలయునని కోరవలయుననియు బోసుగారుచెప్పిరి. కాంగ్రెసు బెంగాలు ఒడంబడికను నిరాకరించెను. బెంగాలు స్వరాజ్యపార్టీగాక, కాంగ్రెసు ఎన్నికల, జరుపుచున్నప్పుడు బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయుల ఒడంబడికప్రసక్తియే లేదు. బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడికను గురించి తాను సేనుగుప్తాగారి అభిప్రాయములతో తానేకీభవింపుట లేదని బోసుగారు ముగ్యక్రమజేసిరి. బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటి కార్యనిర్వాహకవర్గము డిసాల్యుజ్ జేయవలయుననువాదోగూడ బోసుగారు భేదాభిప్రాయులైరి.

కార్యనిర్వాహకవర్గము డిసాల్యుజేయవలయునను తీర్మానముపై విచారణ ప్రారంభమగునప్పుడే బోసుగారు సమాజేవమందుండి వెడలిపోయిరి సేనుగుప్తాగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. బెంగాలు ఒడంబడిక తీర్మానముపై చర్చవినినదివరకు, తీర్మానముగతినిగురించి గాని లేక కార్యనిర్వాహక వర్గమును డిసాల్యుజేయవలయునను తీర్మానముపై ప్రతిపాదింపబడిన సవరణగతినిగురించిగాని వాదమునందు సందేహములులేవనియు, సమాజేవమందు పాల్గొని నిరగకమగు చర్చలను గావించుట లాభములేదని బోసుగారు దలంచిరి. (అ.ప్రె.)

బెంగాలు రాజకీయములు

సేనుగుప్తాగారికి ప్రత్యుత్తరము

బెంగాలు కాంగ్రెసుకమిటి కార్యనిర్వాహకవర్గమునుండి వీరి పోయినవారి స్టేటుమెంటు

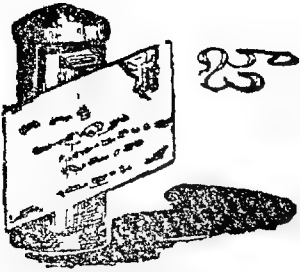
కలకత్తా, జూన్ 24:— సేనుగుప్తాగారు నిన్న ప్రకటించిన స్టేటుమెంటునకు ప్రత్యుత్తర విచ్చుచు డాక్టరు బి. సి. రాయ, టి. సి. గోస్వామి, ఎస్. సి. ఛందర్, ఎస్. సి. బోసు, ఎస్. ఆర్. సర్కారుగార్లు మరియొక స్టేటుమెంటు ప్రకటించిరి. పి. కె. చక్రవర్తిగారు ఫార్వర్డ్ పత్రికకురాజీనామానిచ్చుట వారి రాజీనామానంతరము పత్రికావిధానమందు (పాలిసి) మార్పుగలుగుటనురించి స్టేటుమెంటునందు ఉదహరింపబడెను. ఫార్వర్డు కంపనీ వీడ్చురైకవులలో మేమెదుగురము నుండుటవలన ఫార్వర్డుపత్రిక మాఅభివృద్ధి నిధికొరకుపయోగించుచున్నామని చూచాయగ సేనుగుప్తాగారు వచించిరి. ఫార్వర్డు పత్రిక కనడపబడు విధానమందుగాని, కార్యక్రమమందుగాని, మార్పు జరుగలేదని మేము చెబుచున్నాము. కాబట్టి స్వరాజ్య పార్టీతోగాని, కాంగ్రెసుతోగాని మాకు వైరములేదు.

ఫార్వర్డు పత్రిక సంపాదకుడుగనున్న చక్రవర్తిగారు రాజీనిచ్చుటవిషయమై మా కెట్టి అవమానకరమును సంబంధమును లేదు.

హిందూమహమ్మదీయసమన్వయ

హిందువులగునుమహమ్మదీయులకును వికమత్యము గుదురవలయునని మేము గోరుచున్నాము. అఖిల భారత దేశమందును నివసించుచున్న భిన్నసంఘములయెడ మహామహనగుల అత్యంతసానుభూతియే బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడికకు గారణభూతమయ్యెను గాని, వోట్లను సంపాదించుటకొరకు గీర్తిశేఖులగు దేశభద్రు చిత్రంజనదాసుగారు ఒడంబడికను గావించలేదు. ఇప్పుడు ఆపలానందు బెట్టజాలని ఒడంబడిక నూతగా జేసికొని మహమ్మదీయులను మేము మోసపుచ్చజూము.

బెంగాలురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటితోడను బెంగాలు స్వరాజ్యపార్టీతోడను దేశభద్రు గ్రామపురపద్ధత, ఆరికసంఘము సహకారము జూప నిరాకరించెనని సేనుగుప్తాగారు చెల్పుట మాకు మిక్కిలి సంతాపకరముగనున్నది. బెంగాలుస్వరాజ్యపార్టీతోడనుగలసిపనిజేయుటకు నిరాకరించుటకు బదులుగా కార్యక్రమమును నిగ్గయించుటకు చర్చించ ఆరిక కమిటి ఆహ్వానించెననియు ప్రస్తుతము కొన్నిస్థానములందు ప్రచారము ప్రారంభమయ్యెననియు వారు చెల్పుచున్నారు. (అ.ప్రె.)

జాబులు.

ఉత్తర హరిశ్చంద్రియము

ఉత్తర హరిశ్చంద్రియమును గ్రంథమొకటి కలదా? అది పవ్యూపమా, గవ్యకూపమా ఎచ్చట దొరకును? పాతకమునా కయులెవరైనను ఈ ప్రతికాముఖమున దెబ్బ బ్రాణితులు.

గార్ల దిన్న సుబ్బారావు

అనవాని.

భీమవరం తాలూకా బోర్డు మీటింగు

జ 1-7-1926 వ తేది గురువారం పగలు 12 గంటలకు భీమవరం తాలూకా బోర్డు మీటింగు భీమవరంలో తాలూకా బోర్డు ఆఫీసు వింగ్లంలో జరుగబడును.

పి. బొప్పరాజు

అధ్యక్షులు.

వైశ్యవిద్యార్థులకు సహాయము

దెజవా దలో వైశ్య ప్రముఖులు శ్రీమత్కన్యకాపరమేశ్వరీ ధర్మసంఘ నిధినుండి వైశ్యవిద్యార్థులవేతనములకు భోజన వసతిలకు సహాయ మొనర్చుటకు సాలుకు రూ. 3000 మూడు వేల రూపాయలు ప్రయమొనర్చుట కంగీకరించి రని విషయం తెలియు సంఘించుచున్నారము.

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీ కస్తూరీ దేవి జాతీయ

బాలికాపాఠశాల-నెల్లూరు

ఈనెల 29 తేది బుధవారమునాడు పాఠశాల భవనము లో పాఠశాలను నెల్లూరు ప్రైవేట్ కాంగ్రెసుసంఘ యాజమాన్యమునుండి తప్పించి ప్రత్యేకమిటి నేర్పఱచుటకును, నిబంధనలను రాయచెయ్యటకును తదభిమానులసభ జరపబడును.

పొణకా కనకమ్మ

వ్యవస్థాపకురాలు.

శ్రీకృష్ణాశ్రమము

గుంటూరులో ఆశ్రమమునకు పాఠశాల తయారైనది. పాఠశాల జూన్ 28 వ తేదీనుండి ప్రారంభింపబడినది. శ్రాత్తగా చేర్చుకొనినవారిలో కలిసి బోర్డింగ్ లో 60 మంది విద్యార్థులున్నారు నివృజాతులయం దభిమానుగలవారు ధనసహాయముచేయ ప్రార్థితులు

నల్లపాటి హనుమంతరావు

కార్యదర్శి

విశ్వబ్రాహ్మణవిద్యార్థుల కొక విజృంభి

గుంటూరునందు 1926 సెల్ 1 జూలై నుంచి ఖమ్మగ్రామ కళాశాల స్థాపింపబడును. దానిలో ప్రవేశించదలచుకొన్న విశ్వ బ్రాహ్మణ విద్యార్థులలో ప్రస్తుతము నిద్దరు బీద విద్యార్థులకు గోతాలవిల్లువద్ద స్థాపింపబడిన శ్రీ శేనగపాటి పూర్ణయ్యశ్రమమునందు ఉచితముగా కొన్నివస్తువు లెర్పఱచబడును. కనుక నీ క్రిందివారివల్ల మంచి విషయములు యావత్ప్రయముగా తెలుసుకొనబడుచున్నది కొరుకున్నాడ. దరఖాస్తులను యోగ్యతాపత్రకలతో సహా పంపగోరెదను. స్కూలు ఫయిలుల పరీక్ష పాస్ అయిన ఇతర విశ్వబ్రాహ్మణ విద్యార్థులను విషయములు తెలుగుకొనెలయనని ప్రార్థించుచున్నాడ.

శేనగపాటి పూర్ణయ్య,

నాపరంపరం డెంటు ఆఫ్ వాపిన్సు,

జిల్లాకోర్టు, గుంటూరు.

కళావంతుల సద్యాసంఘము-గుంటూరు

ఈ సంఘము పక్షమున దనసహాయముతో చదువలచిన కళావంతులలో బీద విద్యార్థులకు ఖమ్మగ్రామ మొదలుకొని యఫ్. ఏ జూనియరు సీనియరు క్లాసులు వారికి యిచ్చుట జీరిములు యిచ్చబడును. ఈ విషయము మా సంఘము ప్రసాదించు గారు ము-రా-రా-శ్రీ గుడిసేవ సుబ్బయ్యగారు యీ మధ్య ఖర్చికాముఖమున తెలియబరచియున్నారు. తను చూచియో

యొందరు, తాము పంపుకొనదలచిన దరఖాస్తులు 1926 సంవత్సరం జూలై 4 తేది ఆదివారములోగా తమ యిచ్చుటలు ప్రధానోపాధ్యాయుని వల్లన, మాన సంఘముతో పెద్దవారిచేత పరిశీలించబడినవి పంపవలెను. ఈ తేది అనంతరమువచ్చిన దరఖాస్తులు విచారించుటకు వీలులేనందున తొలగివేయబడును. ఇదిచరలో సంఘము తరపున చదువుచున్న విద్యార్థులమాదా ప్రతి సంవత్సరము ధరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలయున్నది గనుక తెలియపరచమైనది.

మద్దెల ముక్కంటి,

కార్యదర్శి.

కీ. శే. కానూరి వెంకటరెడ్డిగారు

ఆశ్రేయపురము గ్రామమునందు యీ నెల 20 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు కానూరి వెంకటరెడ్డిగారు నిర్యాణము జేందుటకు గ్రామవాస్తవ్యులు మిగుల చింతిల్లుచున్నాను. ఆయన అరవేలనియోగి బ్రాహ్మణుడు. నిరతాన్నప్రదాత. నుమారు 90 సంవత్సరములు భార్యాసమేతుడై పార్వతీపరమేశ్వరులవలె జీవించి జేదములయందును, గోవులయందును మిగుల భక్తికలిగి యుండెడివారు. గోసంతకణయే తన జీవితమునకు పరమావధిగా నెంచి అపసానకాలమువరకు గోవులను పూజించుచుండెడివాడు. ఆయనకు ముగ్గురు కుమారులు ఒక కొమార్తెయు గలరు. కొమార్తె పాశ్చాత్యవిద్య నభ్యసించి బ్రిటిషు దొరతనమునందు ఫారెస్టు రివిన్యూ పోలీసుకాఖలయందు పనిచేయుచున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

నూజివీడులో వీడ్కోలుపు సభ

మానూజివీడు యున్న త పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు మద్దిరాల రామారావుపంతులుగారు గత తొమ్మిదివత్సరములు నుండి ప్రజాసంరక్షకజను విద్యాకాళాధికారా భిక్షును కరణంబుగను సర్వసన్యాస్యుడై వారికృతముల కడుసమర్థులై నిర్వహించి యిక విశ్రాంతి బొందుటకయి వారి పదవికి రాజీనామా నిచ్చి పురంబు విడువ సంకల్పించుకొనుట వలన నూజివీడు పురవాసు లీనెల 20, 21 తేదీల సభలు జయప్రదంబుగ జరిపి వీడికోలు గావించిరి. మొదటిసభ మారేంజి డెప్యూటీ యినస్పెక్టరుగా రగు గిడుగు రామమూర్తిపంతులుగారి యాధిపత్యము క్రింద స్వచ్ఛందసంఘము(Self improving Society) వారిచే జరపబడియె ద్వితీయసభ పాఠశాలకరస్సాం డెంటు అగు మగిరాక్లి యినుగంటి గోపాలరావు బహుద్దర వారి యాజమాన్యమున హైస్కూలు భవనమున జరిగెను.

మహాసభ ప్రారంభింపక పూర్వము సభాధ్యక్షులును విద్యార్థులును పురజనులును క్రిపంతులుగారితో భగవత్సేంద్ర్య నార్దమై తూర్వారావంబుతో శ్రీరామ మందిరమున శేగివచ్చి పాఠశాలభవనంబున నల్పాహారంబు లారగించిన పిదప సభ భగత్సేంద్ర్యతో ప్రారంభమయెను.

తరువాత టి. వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు వీడికోలు పత్రము (Farewell Address) సమర్పించిరి. పిమ్మట క్రిపంతులుగారి గుణవిశేషంబులు గూర్చియు బోధనాసామర్థ్య తాధింకయంబును గూర్చియు మిగిలిన శ్రీ గి. రామమూర్తిపంతులుగారును, జె. సత్యనారాయణ మూర్తిగారును, శ్రీ. రామ చంద్రయ్యగారు మొదలగు పలువురు ప్రసంగించిరి.

పిమ్మట మిగిలిన శ్రీ రామారావుపంతులుగారు దుచితరీతి జవాబిడిరి. అధ్యక్షుని యంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను. పాఠశాలోపాధ్యాయవర్గంతో క్రిపంతులువారు కలసికూర్చుండగా ఛాయాపట మెత్తబడియె.

నాటిరాత్రి 8 గంటలకు (Merchant of Vennice) అను ఆంగ్లనాటకమునుండి కొన్నిరంగములుమాయూరి (Vacation Club) వారిచే క్లాసునియముగ ప్రదర్శింపబడియె. తరువాత మంగళవాద్యంబులతో నూరేగింపులుత్సవమును జరిపి క్రిపంతులువారిని సాగనంపిరి. క్రిపంతులుగారికి భగవంతు డాయరాజ్ శ్రీశ్యాభివృద్ధి యుసంఘకాత!

శ్రీగిర్రాజు రామారావు

ఖద్దరు ఖద్దరు ఖద్దరు

ధరదగ్గించబడినది

ప్రస్తుత ప్రతిధరలనుబట్టి మాడుకాణములోని ఖద్దరు సరకుల ధరలు దగ్గించబడినవి. అన్నిరకముల ఖద్దరు సరకులు ముఖ్యముగా సన్నబోవకులు చీరలు వస్త్రాలు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. ఖద్దరభిమానులందరు తదితరులు మాయం దనుగ్రహించి త్వరగా ఆర్థ్య ఇచ్చెదరని నమ్ముచున్నాము.

యాదగిరి లక్ష్మీనరసింహులు

సర్వస్థిత్వో ప్పొద్దు, గిట్టగి పొగాకుబాద్య, సిగ్గెట్టారాబాద్.

బక్రీ దుపండుగ

డెల్లి అల్లరులు

ఒకమరణము 48 మందికి గాయములు

డెల్లి

జూన్ 24:—నాయబాన్సునందు నేడు 10-45 గంటలకు అల్లరులు మొదలుపెట్టి ఫాచ్ పూరి వరకును వ్యాపించెను. ప్రస్తుతమున బ్రిటిషు సైనికులు చక్కగా సంరక్షించుచున్నారు. ఏమిజరిగినది ఇంకను తెలియుట లేదు. ఒకమసీదులోనుండి కొందరు మహమ్మదీయులువచ్చి ఒక దుకాణదారుని అడ్డగించినందున కలహము మొదలుపెట్టెనని చెప్పుచున్నారు.

ఇంతవరకును తెలిసినంతలో 1 హిందువు ఫాచ్ పూరు మసీదువద్ద చంపబడిననియు, 28 మంది మహమ్మదీయులకును 14 హిందువులకును, 1 పోలీసు సార్జంటునకును దెబ్బలుతిగిలి ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోబడిననియు తెలియుచున్నది. జిల్లామేజర్ స్టీలుగారు 5 మందికిపైగా ఒకచోట చేరరాదని ఉత్తరువు నిచ్చిరి. ఈయన తరువు 15 కోజాలవరకుండును.

ఈఅల్లరులు ఇరుపక్షములలోగల భయమువలన జరిగిన వని తెలియుచున్నది. ఒకగోవును నాయబాన్సునుండి తీసికొని పొదురని పుకారుగా నుండెను. పోలీసులతో గూడ మేజర్ స్టీలు వచ్చి అచ్చటచేయున్న గుంపును తరిమివేసెను. తుంటులు లేనిపోని పుకారులను పుట్టించిరి ఇంతలోనొక గుఱ్ఱము బెడరి ఒక మనుష్యునిపై బడినందున గలభా మొదలు పెట్టెను. పోరాటము మొదలు పెట్టినదని తలచి అందరును రాళ్లతోను రప్పలతోను కొట్టుకొన మొదలుపెట్టిరి. ఖారిబోలి, గాంధీవాకులందు ఎక్కువ అల్లరులు జరిగెను. గొప్ప నష్టము కలుగకముందే పోలీసులు వచ్చి అందరిని తరిమివేసిరి. నగరమందింతటను గట్టిగా కావలానుండి యున్నారు. అన్నిదుకాణములును మూయబడినవి.

రాత్రి 10 గంటలకు పీథులు నిశ్చబ్దముగా నుండినవి, నగరమున 4 కాపలాకాడ్లు తిరుగుచున్నది.

ముజఫర్ పురము

సీతామణి సబ్ డివిజన్ నందు ఒకగ్రామములో ఇద్దరు మహమ్మదీయులను 22 తేదీన కట్టికొట్టిరి. జిల్లామేజర్ స్టీలుగారి ప్రకటనవలన తెలియుచున్నది. మహమ్మదీయులలోలాను హిందువులెడలించి 5 మందిని కొట్టిరి. గ్రామము వెలుపలనుండు 8 పూరిండ్లుదోమకొనబడెను. ఇప్పడంతయు కాంతముగ నున్నది.

అలహాబాదు

144వ సెక్షను నుపయోగించుట

దా మో నుండి గోకుల చందు గారి మూలమున మధ్య పరగణా లోని దా మో లో గోవు నాహులిసేయుటకు గురించి హిందూమహమ్మదీయులకు కలహము వచ్చెననియు, పోలీసులు తుపాకులతో కాల్చగా 6 మందికి గాయములు తగిలెననియు, నగరమున గొప్ప ఆందోళన మున్నట్లును, 144 వ సెక్షను నుపయోగించినట్లును తెలియుచున్నది.

రూసీపోరాటమునకు పెక్కుకారణములు చెప్పబడినవని గోసగను గురించియే పోరాటము వచ్చియుండునని తెలుచున్నది. రూసీ చిన్నగ్రామమైనందున ఇట్టివి జరుగునని అనుకొనలేదు. ఇప్పుడు కాంతముగా నున్నది. 12 మందిని అరెస్టు చేసిరి. రూసీపోరాటము అలహాబాదునందు భయమును కలుగజేసినందున దుకాణములన్నియు మూయబడినవి. కొందరు తెరచుచుండగా మరికొందరు భయపడుచుండిరి. అట్టితరీ నెవరోవచ్చి కొందరిని కొట్టిరి. 4, 5 మందికి దెబ్బలుతిగిలెను. అందొక ధోక్ గొప్ప జబ్బివర్తకుడు. ఇది అల్లరిమూకలచే జేయబడిన కార్యమని తలచుచున్నారు. దుకాణములన్నియు మూయబడినవి.

రూసీగోండు దెబ్బలు తినినవారిలో మరియొకడు మరణించెను. 8 మందికి దెబ్బలు తగిలెననియు, ఇప్పుడు కాంతముగా నున్నదనియు తెలియుచున్నది. ఆస్పత్రినుండి అందరిని పంపివేసిరి. 4 మంది మృతిచు చక్కగానే తేరుకొనుచు ఆస్పత్రియందే ఉన్నారు.

కలకత్తా

రాత్రి చాల ప్రాద్దుపోయినపిమ్మట బారాబాదునందు విచారించగా పోరాటము జేయు జరుగలేదని తెలిసెను.

అగ్నినియజ్జీవిధియందు మహమ్మదీయులను కొట్టినందున 3 మంది హిందువులను అరెస్టు చేయుటగల్గి మరేమియు జరుగలేదు. హిందూదేవాలయన కెదురుగా మోలేబాదనందు గోసభగావించిన విషయమును డిప్యూటీ కమిషనరుగారు విచారించి కమిషనరుగారికి నివేదికను పంపిరి.

(అ. శ్రీ)

గోళాల వ్యవస్థాపకులు

భారతదేశమునందున్న గోళాల పరిజరణలకు వ్యవస్థాపకుల కందరిని భారతగోళక సంఘకార్యదర్శి కొంతకాలము క్రిందట కొన్ని ప్రశ్నలను పంపెను. ఆ ప్రశ్నలకు చాల కొద్ది మందిమాత్రమే ప్రత్యుత్తరములను ప్రాసించిరి. ఇప్పుడు బాచి తాలు అచ్చువేయబడినది. కార్యదర్శికి ప్రాసించిన గోళపరిచరణకు పంపును. “శక్రట్రీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలాక్షరణ అసోసియేషను, సబర్బన్” అని అంగీకారముగాని పొందినదిగాని వ్రాయవలెను. మహారాష్ట్రమునందలి గోళాల పనిని తీసి చూచి యీవిషయములను తెలుసుకొనినచున్నట్లు చాండిమనా రాజాగారు పూనుకొనిరి. అచటివ్యవస్థాపకులందరును వారికి చరణవిషయములను తెలుసుగోరెదను. భారతగోళక సంఘము యితరగోళాలపై నెట్టి అధికారమును అపేక్షించుటలేదు. విషయములను తెలుసుకొని వానిని ప్రకటించుటకును ఆయా గోళాలకు తగినసహాయమును చేయుటకును మాత్రమే భారత సంఘమువారు కోరుతున్నారు. భారతసంఘమునకు అనుబంధముగా చేర్చు గోళాల వారు తమ గోళాల పనుల చేర్చవచ్చును. ఇటువైని భారత సంఘము వారు త్వరలో నియమింపనున్న ప్రవీణుల సహాయముగూడ వారి కప్పుడు లభింపగలదు. అనుబంధములుగా చేరకపోయినగూడ విషయములను భారతసంఘము వారు తెలుపుచేయుచుందురు. కాని దేశమునందున్న 1500 గోళాలను సహకారపథవి పనిచేయుచున్నచో వ్యయము చాలతగ్గును. ఏర్పాటులు చాల శ్రేష్ఠముగా నుండును. పని బాగుగా జరుగును. అనుబంధములుగా చేర్చినవారు కొన్ని బాధ్యతలను వహింపవలసియుండును. కొన్ని నిబంధనలకు వారు బద్ధులుకావలెను. వారి ఆదాయము లో కొంతభాగమును భారతసంఘమున కియ్యవలెను. అనుబంధముగా చేరవలెనను నిర్బంధమేమియును లేదు ఈ విషయమును తెలుపుటకే యీ చిన్న వ్యాస వివరణలో వ్రాయబడినది. (మా. క. గాంధీనగర యిండియా-17-6-28.)

కలకత్తా హిందూసభ

హిందూధర్మములను కాపాడుటకై వేర్వేరు హిందూసంఘముల నొక్కటిగా చేర్చుటకు ప్రయత్నించుట.

కలకత్తా, జూన్ 24:— బ్రిటిషు ఇండియన్ సంఘము వారి భవనమున నేడు జరిగిన కలకత్తా హిందూ ప్రముఖులసభలో హిందూధర్మములను కాపాడుటకై వేరువేరుగానున్న హిందూసంఘముల పనిని తీసి ఒక్కటిగా చేర్చవలెనను విషయము చర్చింపబడినది. బి. చక్రవర్తిగా రధ్యత తహింబిరి. స్థానికసంఘముల నేర్పాటు చేయునైననియు ప్రస్తుతసంఘముల సమైక్యతకేర్పాటుల గావించుచు కొలదికాలములో కలకత్తా యందు హిందూ మహాసభ నేర్పాటు చేయవలెనను ఉద్దేశముతో సర్ ప్రతాప్ చంద్రమిత్ర డి. పి. ఖైతాన్, బి. కె. లాహిరి, లెఫ్టినెంటు బిజయ ప్రసాదసింగురాయి మొదలగు వారలతో సోక కమిటీని నియమింపవలెనని తీర్మానింపబడినది. రాజరాజేశ్వరి దేవిని సాధ్యమైనంతవరకు సాక్షాదముగా దిండు నిమిత్తమై తన ఏర్పాట్లు చేయుటకు పోలీసు కమిషనరువద్దకు వెళ్లుటకును అసరమైనట్లయిన గవర్నరు వద్దకుగూడ వెళ్లుటకును జె. యం. దాసు డి. పి. ఖైతాన్ గారకు సలహాయ బడినది.

బహిరంగ పద్ధతులందు భావాలతో కూడిన ప్రశ్నలను తీసుకొని పోవుటకు గూర్చి గావించబడిన ప్రభుత్వ ప్రకటననుగూర్చి ఆసక్తి తీసి చెబుచున్న జె. యస్. గుప్తాగారి అధ్యక్షత క్రింద జూలై 1 తేదీన బెనువోలునందు కలకత్తా హిందూసంఘముల జరపవలెననిరి. తుదకు నిశ్చయింపబడినది. (ఆ. ప్ర.)

ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు

అలహాబాదు పోటీపరీక్షా ఫలితములు

సిమ్లా, జూన్ 24:— ఈ దినమున పేర్కొనబడినవారు 1926 జనవరియందు అలహాబాదులో జరిగిన ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు పోటీపరీక్షలో 7లు పొందిరి:—

యస్. ఆర్. చట్టర్జీ, హెచ్. జి. అరణాచలం, యస్. పి. రహిమానుగార్లు. (ఆ. ప్ర.)

వాతావరణస్థితి

1926 నంబు మేనెల 25-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము
ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము	ముఖ్యజలము
గోపాల్ పూర్	92.7	83.8	...	1.52	— 2.58
విశాఖపట్టణం	95.5	82.7	...	2.42	— 1.68
కాకినాడ	102.9	88.4	...	0.45	— 3.48
మచిలీపట్టణము	105.9	87.2	...	0.08	— 3.83
కర్నూలు	102.7	73.4	0.79	1.58	— 0.72
బళ్లారి	98.2	72.8	...	0.58	— 1.08
అనంతపురం	0.96	— 0.76
కడప	102.4	80.5	0.01	0.57	— 1.91
నెల్లూరు	106.8	86.8	...	0.08	— 1.04
మైదానము	102.4	82.8	...	0.40	— 1.19
కడపూరు	101.1	79.5	...	1.07	+ 0.02
సేలము	100.9	78.2	...	3.54	+ 0.97
కోయంబుత్తూరు	90.7	78.0	0.02	0.06	— 1.40
తిరుచనాపల్లి	108.8	81.8	...	1.18	+ 0.08
నాగపట్టణము	9.99	82.2	...	0	— 1.01
మధుర	102.8	74.0	0.40	1.20	— 0.18
పాంబట్	91.8	81.4	...	0	— 0.10
తిరునల్వేలి	0	— 0.55
తిరువేండవరము	86.1	78.1	...	8.48	— 3.26
కొచ్చిన్	84.5	77.0	0.01	27.08	+ 2.71
కాలికట్టు	87.8	74.6	2.24	22.18	— 7.60
మంగళూరు	87.7	76.4	...	24.64	— 6.95
రెంగులూరు	92.5	70.1	0.09	0.44	— 2.10
మెరకూరు	74.8	65.0	0.02	9.36	— 12.65
కొడకనాల్	72.0	57.1	0.10	1.66	— 1.75

సర్పాదులు:— మేఘములు విస్తారముగనున్నవి మచిలీపట్టణములో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఉత్తరమున పగటివేడిమి 4 నుండి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్షిణమున 3½ నుండి 9½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి మచిలీపట్టణములో 7½, ఉత్తరమున 8 నుండి 8½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్క:— కర్నూలులో 0.79 వర్షించెను. కడపలో చినుకులుబడినవి. మేఘములుపట్టణముగనున్నవి. కర్నూలులో 8, తక్కినచోట్ల 4 నుండి 5 డిగ్రీలుఎక్కువ పగటివేడిమి. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ కర్నూలులో 3 డిగ్రీలు. తక్కువ

కర్నాటకము:— మేఘములుఒకమోస్తరుగనున్నవి కడపలూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 6½, తక్కినచోట్ల 8 నుండి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 5½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పడమటితీరమున రాజధానిలోపలభాగమున స్థానిక చినుకులు బడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్షపాతము

సిమ్లా, జూన్ 24:— దిగువ బర్మా యందు వర్షాగమము సాధారణముగా నున్నది. ఇతరప్రదేశములందు చాలకొలదిగా నున్నది. సింహళము ప్రక్కన సముద్రమునందు లోతువీర్చడుచుండవచ్చును. పంజాబునందు ధూళివాతములు పీచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. దిగువబర్మా, కొంకణము, మలబారు, ఆసాము గ్రామములు, బంగాళము, మధ్యఇండియా, పశ్చిమము, మార్గలందు సాధారణవర్షము కురిసినది. ఎగువబర్మా, పంజాబు, కాశ్మీరము, మధ్యపర్వతాలు, దక్షిణ హైదరాబాదు, ఆగ్నేయమద్రాసు, పశ్చిమమద్రాసు తీరములందు కొలదివర్షము పడినది. కొంకణమునుండి దక్షిణబంగాళము వరకును వాతావరణము ఎక్కువగానే యున్నది. ఎక్కువ మార్పులుండబోవు. (ఆ. ప్ర.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ నంబు జూన్ నెల 25-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు.	దనియాలు బా 1-కి రు 60 0 0 మొదలు 70 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలివి	,, ప 43 గలవి రు 12 8 0	13 0 0	
నెల్లూరివి	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 15 0 0	16 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 8 12 0	9 0 0
నవ్వులు	,,	,, 20 0 0	24 0 0
2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,, 11 8 0	12 8 0	
సెనగలు	,, డిటా	,, 12 8 0	18 8 0
పెసలు	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
మినుములు	,, డిటా	,, 15 8 0	18 0 0
ఉలపలు	,, ర 164	,, 8 8 0	9 0 0
3. నూనెవస్తువులు.			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	,, 150 0 0	152 0 0	
నెయ్యము 1-కి	,, 14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	,, 59 0 0	62 0 0	
ఇతరప్రదేశము	,,	,, 56 0 0	58 0 0
వేరు సెనగనూనెగాను బా 1-కి రు 188 మి. క. నూనె 188 0 0			
అముదము బా 1-కి	,, 91-0-0	98 0 0	
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాయపసుపు బా 1-కి	,, 70 0 0	75 0 0	
మారపసుపు	,, 80 0 0	85 0 0	
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	105 0 0	140 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి రు 40,45			
కాళిపాస్తెపాయకట్టు	,,	,, 50,55	
తెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి	,, 28 0 0	54 0 0	
5. ఇనుము.			
పట్టారకం బా 1-కి	,, 82 0 0	88 0 0	
చదరం	,, 81 0 0	82 0 0	
రవుండు	,, 29 0 0	80 0 0	
6. లోహములు.			
చెండి 100 తులలికు	,, 69 8 0	70 0 0	
బంగారము, తులము 1-కి	,, 21 4 0	21 8 0	
నవరము 1-కి	,,	18 8 9	
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 260 0 0	262 0 0	
రాగి డిటా	,, 258 0 0	260 0 0	
7. దూది.			
బోండావెట్టు బారవ 1-కి	రు 800 0 0		
పల్నాడు దూది	,, 145 0 0		
8. నూలు.			
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	,, 5 0 0		
నూళియేనుగ నెం 20	,, 7 4 0		
నెం 20 తెన్ని సింహం	,, 7 12 0		
నెం 22	,, 7 14 0		
నెం 12½ తెన్ని సర్కసు	,, 6 6 0		
నెం 14½	,, 6 12 0		
నెం 12½ అలైస్సు	,, 5 8 0		
నెం 12½ పాండిచేరి	,, 6 2 0		
నెం 14½	,, 6 6 0		
నెం 12½ న్యూకాటన్	,, 5 10 0		
నెం 14½	,, 6 0 0		
నెం 10½ కోయంబుత్తూరు	,, 5 4 0		
నెం 12½	,, 6 4 0		
నెం 14½	,, 6 10 0		
నెం 12½ గోక	,, 6 0 0		
నెం 20 గోక	,, 7 4 0		
నెం 12½ న్యూయెయ	,, 5 8 0		
నెం 12½ చూళ	,, 5 12 0		
నెం 10½	,, 6 6 0		

భార్య నెంటుజారి గజిటు

(జూను 22, మంగళవారము)

పాఠకులు

ఇ. ఆర్. వుడు ఐ. సి. ఎస్. గారిని అభినందనలు అందరు పెక్కుగా నియమించి.

ఎ. సి. హామెలుగారిని అభినందనలు దిట్టపెట్టరిగా అభివృద్ధి కానుండి మార్చిరి.

మదరాసులో స్వీడను ప్రతినిధిగ ఎం. బి. మిచెలు గారిని, అమెరికా ప్రతినిధిగ ఇ. మాంటిగోమరిగారిని అంగీకరించిరి.

పాఠకులు

కె. ఎస్. రాజగోపాలయ్యగారిని తిరుపతి పోలీసు డిప్టీ సూపర్ టెంటుగ నియమించిరి.

రా. సా. ఆర్. ఎం. శంకరనారాయణయ్యరు పోలీసు డిప్టీ సూపర్ టెంటుగారిని కర్నూలు జిల్లా మార్కెట్ మునకు మార్చిరి.

స్వామిలు

జె. వెంకటరావు జిల్లా మునసబుగారిని విశాఖపట్నం సబుజడ్జిగ నియమించిరి.

సి. వి. పంపత్తు అయ్యంగారు మచిలీపట్నం అడిషనలు సబుజడ్జిగారిని బెజవాడ సీనియరు సబుజడ్జిగ మార్చిరి.

టి. భుజంగరావుగారిని బెజవాడనుండి మచిలీపట్నము సబుజడ్జిగ మార్చిరి.

ఎం. నారాయణయ్యరు జిల్లా మునసబుగారిని బెజవాడ సబుజడ్జిగ నియమించిరి.

ఎస్. రామస్వామి జిల్లా మునసబుగారిని గుంటూరు సబుజడ్జిగ నియమించిరి.

ఎం. బలరామదాసుగారిని బళ్లారి సబుజడ్జిగ తాత్కాలికముగ నియమించిరి.

ఈ దినపత్రం పేజీలలో మొదటి పేజీలనుండి తొలగించిరి:— కర్నూలు జిల్లా చర్యకలకు:— సి. శంకర రెడ్డిగారు, కె. వెంకట్రామయ్యగారు, ఎం. కొండారెడ్డిగారు భాజామీయా సాహెబుగారు.

ఈ దినపత్రానికి ప్రత్యేక పేజీలలో మొదటి పేజీలనుండి తొలగించిరి:— బళ్లారి జిల్లా, నారాయణ దేవగిరి- దేవేంద్ర వెంకటాచారిగారు, చిద్రే హనుమంతప్పగారు. మచిలీపట్నం:— వి. వెంకట నారాయణగారు.

రివెన్యూ కాఖ

రా. సా. వి. రామనాథం పంతులుగారిని తూర్పుగోదావరి నుండి అనంతపురం డిప్టీ కలెక్టరుగ మార్చిరి.

వి. వెంకటరావు పంతులుగారిని తూర్పుగోదావరి డిప్టీ కలెక్టరుగ నియమించిరి.

స్థానిక స్వరీపాలన కాఖ

పండిత ఎం. కె. వైద్యురగారిని దేశీయ వైద్య పాఠశాల యందు ఆయుర్వేద అసిస్టెంటు ఉపన్యాసకునిగ నియమించిరి.

అన్నాల్ నందె వై. టి. వెంకటాచార్యగారిని ఆయుర్వేద (తెలుగు) అసిస్టెంటు ఉపన్యాసకునిగ నియమించిరి.

దేశీయ వైద్యపాఠశాలయందు సిద్ధ ఉపాధ్యాయునిగ వి. వామనరావుగారిని మొదలగా నియమించిరి, యునాని ఉపాధ్యాయునిగ మాన్యహాసీను సయ్యదు హమీదు అయ్యలహాసీనుగారిని, పరిశోధకోపాధ్యాయునిగ పి. సత్య నారాయణ గారిని నియమించిరి.

టి. బాలకృష్ణురగారిని రాయపేట ఆస్పత్రిలో ఆసరరీ డిప్టీ గ నియమించిరి.

కెప్టెన్ వి. వెంకటగారిని జనరలు ఆస్పత్రి రివ ఫీజీషను గను, మెడికలు కాలేజీ ఉపాధ్యాయునిగను, 2 వ జిల్లా స్పర్శను గను నియమించిరి.

మేజరు క్రిష్ణమూర్తిగారిని మదరాసు మెడికలు జనరలు ఆస్పత్రి 2 వ స్పర్శనుగ నియమించిరి.

రా. సా., టి. మాధవరావుగారిని విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీయందు ఉపాధ్యాయునిగ నియమించిరి.

కె. కృష్ణరావుగారిని అనంతపురం జిల్లా స్పర్శనుగ నియమించిరి.

భా. పా., మ. అశీజులగారిని మదరాసు మెడికలు కాలేజీ ప్రొఫెసరుగ నియమించిరి.

వి. కె. సుందరంగారిని రిజర్వ్ మెంటరీ సర్జనుగ నియమించిరి.

సి. సోమసుందరనాయకగారిని కర్నూలు మునిసిపాల్ టిటి నుండి కడప జిల్లా మెట్ట అస్పతరుగ మార్చిరి.

కె. సుబ్బరామిని మార్వనూర్ తాలూకాలోని అగ్ర డిప్టీ నియమించిరి.

సెట్టి మునుస్వామిరెడ్డిగారిని తిరుపతి మునిసిపలు సర్జనుగ ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

ఆదోని తాలూకాలోని అగ్ర డిప్టీ వి. తమ్మిరెడ్డిగారిని మిర్జాపూరులోని వీరుగారిని ఉపాధ్యక్షునిగ ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనిరి.

బద్వేలి తాలూకాలోని ఉపాధ్యక్షునిగ ఎం. గురువిరెడ్డిగారిని ఎన్నుకొనిరి.

హన్మీట తాలూకాలోని ఉపాధ్యక్షునిగ జి. వెంకటరావుగారిని ఎన్నుకొనిరి.

విద్యా కాఖ

మహారాజశ్రీరావు సర్ వెంకటేశ చలపతి రంగరావు బహదూరుగారిని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ప్రొఫెసరులగు గ నియమించిరి.

వి. విశ్వనాథశర్మగారిని మదరాసునుండి రాజమండ్రి ట్రేయినింగు కాలేజీ పైన్సు ఉపాధ్యాయునిగ మార్చిరి.

ఎం. వెంకటకృష్ణయ్యగారిని ఇంజనీరింగు కాలేజీ నుండి మరల పబ్లికు వర్క్సు నందు చేర్చిరి.

స్వామిలు

పి. మధుకృష్ణయ్యనాయుడు కడపలో బారిష్టరు గారిని వృద్ధాచలం జిల్లా మునసబుగ నియమించిరి.

ఎక్స్ ప్రెజ్.

సామర్లకోట డిప్టీ లో ఆఫీసరు ఎస్. ఎం. లిటిలుగారిని గోదావరి ఏజన్సీ సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమించిరి.

డి. ఎస్. ప్రసాదరావుగారిని గోదావరి ఏజన్సీ నుండి అమలాపురం సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగ మార్చిరి.

పబ్లికు వర్క్సు

వి. బుచ్చిరాజు పంతులుగారిని బెజవాడనుండి వాట్సన్ సర్కిల్ అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ మార్చిరి.

సి. కామేశ్వరరావు గారిని దుమ్మగూడెం నుండి గోదావరి తూర్పు డివిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ నియమించిరి.

వి. సూర్యనారాయణగారిని పోలవరమునుండి పెం 1 సబు డివిజనుకు మార్చిరి.

వి. రామచంద్రరావుగారిని పెం 1 నుండి గోదావరి తూర్పు డివిజను ఇంజనీరువద్ద పెర్సనలు అసిస్టెంటుగ మార్చిరి.

వైద్య కాఖ.

పి. అరుణాచలంగారిని, ఎస్. కె. హత్తియంగాడిగారిని విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరులుగ నియమించిరి.

వి. వి. నరసింహంగారిని విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీ ఉపాధ్యాయునిగ నియమించిరి

కాంగ్రెసువారి కర్తవ్యము

[పూనపాటి బుచ్చి సీతారామచంద్రరాజు గారు]

గీ|| “వినడి సోదరులారా నావిన్నపము
రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము రాష్ట్ర పైల్ల
తిరుగ నియమింప కడు శ్రద్ధ తిరిగి తిరిగి
ఆ ప్రకాశాదినాయకు లతిమదమున
చేయుచున్న ప్రచారము శీఘ్రగతిని
ప్రజలమది కొంత కదలిక పొందుకొల్పి
సాయపడ పురికొల్పు నిజంబె రాని
నాల్గు మాసము లా కాసంపు సభల
కరుగుటకు చేయు యత్నములందె కడపి
కాలమును మింగివేయుట భువము లేక
మనదు నిర్మాకార్యక్రమములందు
గూడ తమ కాలమును నాయకులు ముదంబు
తోడ వినియోగపఱచుట గూడ శ్రేష్ఠ
తమము యోచన చేయు డీర్ఘకాలము
బ్రాహ్మజాత్రాహ్మ మంయు ప్రబలముడె
అక్రమంబగు అస్పృశ్యత గుండె
జానపదుల జ్ఞానమా బాటుచుండె
జాతిభేదము లిక్కమై సాగుచుండె
మధ్యపాదనిషేధము మరపు తగిత
భాదియత్నత్తిగో శ్రద్ధ కలుగకుండె
పరపనదాస్యము యొక ప్రబలముండె

నింక నెక్కుగా యోచించుచుండె
నీటికై నీ నీరు ముకాది.
ఏమి కన్ను మి మిర లేందుడయ్య
నాయకులలోని కొందరు సాయపడక
అకట ! ఆసహాయములేము అడగ బెట్టి
ప్రాతసహకారమున కేము ప్రాకు లాడ
పంతులులు పూనుచున్నార పాడి దప్పి
మానకో న్నముడగు మాతాత్మజునను
విసపు చేంచుచు నుండె నివిధము జూచి
జట్టిపాటలచెతను నవ్వునయ్య
దేశస్వాతంత్ర్యమే మీకు దీక్ష యొక
తల్లి కెలసందె తీర్చగా చలపె యున్న
కష్టముల కోర్చి కడు దీక్ష కల్గి తాము
కాసంబుల నెదిరించి కాంతముతి
అతులనత్యగ్రహము పూనునపుడు లేవ
రామరాధు స్వరాజ్యంబు రాదురాదు
దాని కేదేశమేము సిద్ధముగ లేదు
లేదబంచును విడనాడరాదు తాను
ఆపగారాని ఆకాసనంపు సభల
కరుగుటకు కేయుముత్తుంబుగూడ విడిచి
నాయకులు సుప్రచారము నడపిరేని
సర్వోబుగను స్వరాజ్యరంగరమున
సకలజనమును తమ కెంతో సాయపడుదు
రపుడు మాహాత్మ్యకీమాడ అనుమతిండు
కానోల్లంఘనమునకు శంక లేదు
వీరవరులార! ఆంధ్రమధ్యలార!”

బ్రిటిషు వారి ప్రవర్తనము

అంగారక ధర్మపాలకుని ఖండనము
అంగారక ధర్మపాలుడు హోబ్స్ ను హోబ్స్ బాద్ధుల
కుపస్థితులము ఇంగ్లీషువారి ప్రవర్తనమును గుఱమును తీవ్రముగ
ఖండించిరి. బ్రిటిషువారు గర్వించుచు, మదాంధులనియు,
మర్యాదహీనులనియు చెప్పి బ్రిటిషువారి సాంప్రదాయముల
విపరీతముగ నున్నవని చింతిల్లిరి.
మీరు మీ సాంప్రదాయములను మార్చుకొని వేటాడుట
యందును అబద్ధతయందును దాన్యుయందును మీకాలము
సంతయు వ్యర్థపరచుట మానుకొననిచో బ్రిటిషు జాతి అవిర
కాలములో నశించగలదు. మీరు మీ మాండ్యమును విడనాడి ప్ర
పంచ నాగరికత వ్యాప్తికి తగువిధమున పాటుపడవలయును.
“భారతదేశమునందలి ప్రజలు క్రూరులని మీ కవీర్షకులలో నొ
కడు వ్రాసియున్నాడు. అకవియే క్రూరుడని నేను చెప్పు
చున్నాను” అని అంగారక ధర్మపాలుడు చెప్పెను.
ఇంగ్లండునందలి దార్శిద్యమును గురించి మాట్లాడుచు
అత డిట్లనెను:— “ఈదేశమున ఎంతయో ధనమున్నది. ప్రజ
లందరకు గుభిముకలుగువిధమున ఆధనము వ్యయపరపబడవలెను.
“ఆకలిచేబాధపడుచున్నాను” అని ఇంగ్లండులో ఎవ్వరును చెప్ప
కుండదు.
ఇంగ్లండునందు మహాబోధ ఉపసంఘమును స్థాపించుట
కై సమావేశపరపబడిన సభయందు అంగారక ధర్మపాలుడు
ఈవిధమున ఉపన్యసించిరి. (డెయిలీ న్యూస్)

క్రొను థి యే టు రు 2253

28-5-26 బుధవారము నుండి 28-5-26 శుక్రవారమువరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సా|| 8 గం 15; రా|| 9 గం 30 ని
ప్రతి కేసు, అదివారములందు మధ్యాహ్నము 8.గం-15 ని
ప్రత్యేక మాటి నిగల-భా.
మ ద న్ థి యే టు రు లి థి థి థి థి థి థి
మి క్కి లి అ ద్దు ర థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి
రెండవ భాగములోని 6 భాగములను ప్రదర్శించురు
“టి థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి థి
16 ఉపకథలు లేక 82 భాగములు గలవి. దివ్యమైనట్టి
యూ, బ్రహ్మాండమైనట్టి కథ. భయము, ధైర్యము, సాహసము
మొదలగునవి వికండ్లు చెడునట్లు చేయును. ఇట్టిది మీ రిది
వరలో ఎప్పుడు చూచియుండరు.
ఇతర హాస్యరసమైన అనేక పటములు గూడా చూపబడును

నెల్లూరుమండలహిందీమహాజనసభ (స్వకీయవిలేజరినుండి)

శ్రీదేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులు

కాంగ్రెసు మహాసభకై యేర్పరుపబడిన మామిడిచెట్ల క్రింది మంటపమునందు జిల్లాహిందీభాషాభిమానుల సమావేశము జరిగెను. సభయందు శ్రీయుత శ్రీదేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు (వద్రాసు), కోటంరాజు రాజేశ్వరరావు (గుంటూరు), కేసగపల్లె రామస్వామిగుప్త (గుంటూరు), తిక్కవరపు రామిరెడ్డి (నెల్లూరు), వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, పాణికా పట్టాభిరామిరెడ్డి కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు, (నెల్లూరు), బెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డి (బచ్చిరెడ్డిపాలెం) తిక్కవరపు వెంకటరామిరెడ్డి (పాట్టిపాలెం), మోటూరి సత్యనారాయణ, న్యవస్థాపకులు, ఆంధ్రహిందీప్రచారకార్యాలయం, (బెజవాడ), ఆదిత్యాది సోమనాథరావు (వద్రాసు), గార్లు, శ్రీమతులు ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ (గుంటూరు) పాణికా కనకమ్మ, తిక్కవరపు సుదర్శనమ్మ (నెల్లూరు), పవనకవి (కోటూరు) గార్లు మొదలగు హిందీభాషాభిమానులు పెక్కురు సభ నలంకరించిరి.

శ్రీయుత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు రుపపాదించగా సభ్యుల కరతాశ్చర్యముల చెలరేగి శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు రధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీపంతులు గారు హిందీభాషాపయోగమునుగరించెయ్య, ఇన్నాళ్లనుండి ఆంధ్రదేశమున జరుగుచున్న హిందీప్రచారమును గూర్చియు, హిందీయందు ఒక ఆరగంబరకు సుపన్యసించిరి.

భారతదేశమును ఏకజాతిగా చేయవలయునన్న, జాతికి సంబంధించిన వ్యవహారము లన్నియు రాష్ట్రభాష యగుహిందు స్థానీలో జరుగవలయు ననియు రాష్ట్రీయవ్యవహారములు ప్రాంతీయభాషలో జరుగవలయు ననియు, మనదేశమందు జరుగుచున్న హిందీప్రచారమున కింతవఱకు మహాత్ముడు సాయ మొనర్చుచుండెననియు, మహాత్ముడు ఆనేకసంఖ్య పోషించి యున్నందున వారిపై నికను ఈ భార ముందుట ఆంధ్రులకు తగినదియు, ప్రజలలో సత్వధికముగ నుత్సాహమును గలిగించి ప్రతిగ్రామముందును హిందీప్రచార మొనర్చు టత్యవసర మని యు తెలిసి సభ్యులను హిందీప్రచారమునకు తగుసాయ మొనర్చుటకయి మిగుల ప్రోత్సాహపరిచిరి. మఱియు శ్రీపంతులు గారు ఆంధ్రదేశమున జరుగుచున్న హిందీప్రచారమును గూర్చి విపులముగ ముచ్చటించుచు నెల్లూరుమండలవాసులును శ్రద్ధ బూని అధికముగా ద్రవ్యసహాయమొనర్చి హిందీభాషాప్రచార మును పోషింపవలయునని పలికిరి.

శ్రీయుతులు కోటంరాజు రాజేశ్వర రావుగారు ఆది పూడి సోమనాథ రావుగారు భారతజాతీయైక్యమొరకు హిందీ యెట్టియావశ్యకమో విపులముగా విమర్శించిరి. సోమనాథ రావుగారు జ్ఞానసామాజికులు. హిందీ కథితప్రాముఖ్యము నిచ్చి రనియు ఆర్యమతస్థాపకుడైన స్వామి దయానందసర్వతుల వారు హిందీయే రాష్ట్రభాష కాగలదని యుద్దేశించుటచేత మనమతమునకు సంబంధించిన గ్రంథములన్నియు హిందీయందే రచించిరినియు హిందీభాష నభ్యసించుట ప్రతియాంగ్రుచి కర్తవ్య మనియు అతిగంభీరోక్తుల సుపన్యసించిరి.

పిదప ఆంధ్రహిందీప్రచారకార్యాలయ వ్యవస్థాపకు ల్శ్రీశ్రీయుత మోటూరి సత్యనారాయణగారు మొదట తాము హిందీ ప్రచారకులుగా నెల్లూరు వచ్చినపుడు హిందీప్రచారము పట్ల నెల్లూరుమండల మెట్టి యుత్సాహమును మాపుచుండినది అన్ని మండలములకన్న నెల్లూరుమండలమందే యెక్కువ హిందీ ప్రచారము జరుగుచుండెననియు నెల్లూరుమండలీయులు చూపిన యుత్సాహములన్ని నే ఆంధ్రదేశమున కొక కాళికార్యాలయ మేర్పరుపబడె ననియు మరల నెల్లూరుమండలీయులు అట్టి యుత్సాహమును జూపి ప్రస్తుతము కాంతముగానున్న హిందీ ప్రచారవాతావరణమును మరల 1921-1922 సం॥ సృతిలోనికి కొనిరావలెననియు ఒక ఆరగంబరకాలము క్రావ్యమును హిందీ భాషయందు ఉపన్యసించి సభ్యులను మిగుల సుత్సాహపరిచిరి. వీరు నెల్లూరునందు శ్రీలలో జరిగిన ప్రచారమునుగూర్చి విపుల ముగా చెల్లినపుడు సభ్యులు మిగుల సంతసించిరి.

శ్రీ పాణికా పట్టాభిరామిరెడ్డిగారు హిందీప్రచారమున కయి విశేషకృషి సంపదలెసినదిగ కోరిరి. వారు ఖద్దరుధరించిన తర్వాత మనుష్యునిభావము యెల్లుమారునో హిందీభాషాభ్యసన మొనర్చిన పిమ్మటగూడ దృక్పథము మారునని నొక్కి పక్కాచేసి చిరి.

శ్రీమతి ఓరుగంటి కమలమ్మగారు శ్రీయు హిందీనేర్పు కొను తెంతసులభమో తెల్పుచు నొక చిన్న వ్యాసమును హిందీలో చదివిరి. నెల్లూరునందు ప్రచారముజరుగుచుండినపుడు హిందీ నభ్యసించి ప్రచారకపరీక్షలో నుత్తీర్ణులై ప్రస్తుతము కాశీమీర ములో అధ్యయన మొనర్చుచున్న శ్రీయుత ఓరుగంటి వేంకటేశ్వర్లుగారు గూడ హిందీలో మాట్లాడిరి.

నెల్లూరు ప్రచారకు లగు శ్రీయుత భట్టారం వేంకట సుబ్బయ్యశర్మగారు నెల్లూరుజిల్లా హిందీప్రచారకార్యవివరణ మును చదివిరి.

ఈక్రింది తీర్మానములు సభలో నేకగ్రీవముగా నామో దింపబడెను.

ఈమండల హిందీప్రచారమునకు విశేషసహాయ మొనర్చిన సుప్రసిద్ధ రాష్ట్రభాషాభిమానులగు శ్రీయుతులు దివసు ర్చి నామంతరావు పంతులు, దర్శి వెంకటసుబ్బయ్య, కందాడై శ్రీనివాసగార్లు యకాలమరణమునకు చింతిల్లుచు ఈ సభ వారు వారియాత్మకాంతికయి భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

మునిసిపల్ పార్కాలలో హిందీపాఠముల నిషేధించి నందుల కీసభవారు ప్రభుత్వమువారి చర్యలను ఆక్షేపించు చున్నారు.

నెల్లూరు మండలమున ప్రస్తుతము హిందీప్రచారము విరి విగా జరుగుచుండినందులన ప్రతిగ్రామమునను హిందీ ప్రచార ము గావించు టత్యవసరమని అభిప్రాయపడుచు తత్కార్యనిర్వహణమునకయి యాక్రిందివాదక సంఘముగా నుండవలయు నని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

శ్రీయుత తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు అధ్యక్షులు.

కార్యదర్శులు—శ్రీయుత ముంగమూరు నరసింహారావు గారు ఐ. ఏ. ఐ. ఎల్. వకేలు, భట్టారం వెంకటసుబ్బయ్యశర్మ గారు హిందీ ప్రచారకులు.

లేబూరీ సుబ్బరామిరెడ్డిగారు, నూకలపాటి లచ్చారెడ్డి గారు, తిక్కవరపు శీతారామిరెడ్డిగారు, తిక్కవరపు వేంకట రామిరెడ్డిగారు, పాణికా పట్టాభిరామి రెడ్డిగారు, ఓరుగంటి వేంకటసుబ్బయ్యగారు, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు, శ్రీమతి పాణికా కనకమ్మగారు.

శ్రీకస్తూరిదేవి జాతీయబాలికాపాఠశాల నెల్లూరు, శ్రీ శారదానికేతనము గుంటూరు, బాలికలు హిందీలో సత్కావ్య మైన పాటలు పాడి సభ్యుల నానందపరిచిరి.

ఖద్దరు కేంద్రముల వ్యవస్థాపకులకు

ఈ దినవ వివరములను ప్రతి కేంద్రమునుండియు నేను తెలియగోరెదను. అయితే కేంద్రములనుండి వచ్చుచున్న లెక్కలను నేను ఈపత్రికలో ప్రకటించుచునే యున్నాను. అందు లకే యీ వివరము లవసరము.

- 1. పోషింపబడుచున్న తేతు కారకుల సంఖ్య మరెము వయసు, స్త్రీలెందరు, పురుషులెందరు, కూలి, దామాషా నొక్కొకరికి ఒక నెల కిందువలన వచ్చెడు ఆదాయము, నూలు (కొంటు)నంబరు, నెలకెంత నూలు తయారగును, ఎన్ని గ్రామము లాకేంద్రము క్రింద నున్నవి?
2. ప్రతిని గింజలు తీయించుచున్నచో ఎంత ప్రతి? ఏమిహాలి? ఎందరు గింజతీయుచున్నార? వారికి ఏమి గిట్టుచున్నది?
3. ప్రతిని ఏకించుచున్నచో ఎందరు ఏకుచున్నార? ఎందరు ఏకులను చేయుచున్నార? ఏమిహాలి? నెల కెంతకూలి ముట్టుచున్నది?
4. ఎందరు నేతనేయుచున్నార? ఏమిహాలి, నెలకు ఎంతకూలి ముట్టుచున్నది, ఎన్నిగజముల బట్ట తయారగుచున్నది, నెడలెంతి? తూకమెంతి?
5. మొత్తమువ్యయ మెంతి? అమ్మకము ధరయెంతి? అమ్మకము మొత్తమెంతి? స్థానికముగా అమ్మక మెంతి?
6. కేంద్రమున పనివాండ్లెందరు? స్త్రీలెందరు? పురుషులెందరు? వలంటీరులెందరు?
ఈవివరములను యింకను తెలుపతగిన యితరవివరములను గూడ తెలుపగోరెదను.
(మో. క. గాంధీ. ఎంబయిండియా 17-6-26)

వేలకు మందు వెల సినా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురావిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమ్మకాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

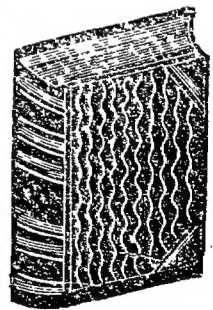
గొప్ప అగ్ని ప్రమాదము

గణపవరం, ది 19-6-26 శనివారం మధ్యాహ్నము ఘం 2 లకు అగ్ని ఒక పూరింటిలో ప్రారంభమయి సుమారు 20 పశువుల సావిళ్లును 80 గడ్డి ఆములును 4 పెద్ద గాడెలలో ధాన్యమును 10 పుగ్గలలోవున్న ధాన్యమును 6 క్షత్రియ గృహములును 2 షడీల గృహములును 1 తేలీ గృహములును 200 పంచమ గృహములును అకస్మాత్తుగా పరశురాముశ్రీతి అయివి. అగ్ని ప్రారంభమయిన ఘంటకు అగ్నిగృహములును అంటు కొని నవి. ఈ అగ్ని జ్వాలల బాచి చి ప్రజలు భీతావహులయి గ్రామము నిలువదని యెవరి సామానులు వారు చెబునలలోను కాలనలోను వేసుకొని ప్రాణములు దక్కవను కొనులలోపున దగ్గరి గ్రామప్రజలు ప్రమాదములన సుమారు 60000 లు రూప్యములు నష్ట ముంచునని అంచనావేయబడి యిందు పంచము లది ప్రత్యేకము రు 50000 లు నష్ట ముండును. యీ పంచముల గృహములలో లెక్కపెట్టుటకు నొక్క గృహమైనను మిగిలి యుండలేదు. గాడ్పులుదీక్షణముగా నున్న సమయ మవుటచే అగ్నివేడికి తాళజాలక ప్రాణములను దక్కించుకొనుట మిగుల దుర్లభమయినది. ఈ గృహములలో వుండు వన్న యేవిధమయిన సామానుగాని తెచ్చుకొనుటకు ఒక్క గృహమునకున్న సావకాశము జిక్కిలేదు. యాదీనులు పూటకు గంజిగాని కేయనించుటకు మంచము చాపగాని నీట్లకు గుండ మంతగాని లేక పరపేశ్యరునిమీద భారమువేసికొని అల్లాడుచున్నారు. యీ నిరాధారులకు నాటిరాత్రి నక్కెళ్ల రామన్న గ్రామప్రజలు కొందరును అన్నప్రదానము చేసిరి. 20 తేదిన మానాప్రగడ నూర్యారావు యీ సుబ్బారావు గార్లును చింతలపాటి సత్యనారాయణ రాజుగారును 21 వ తేదిన మిరియాల వేంకటరత్నం బోను నీలవోచలంగార్లును ఈ వెయ్యిమంది దీనులకున్న అన్నప్రదానము చేసి ఆహరించుచున్నారు. ఈ ప్రకారం గ్రామములో వున్న యుదారస్వభావులు కొన్నిరోజులు అన్నప్రదానం చేయుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి వుండుటకు యిల్లుగాని త్రాగుటకు గంజిగాని లేక అల్లాడుచున్న యీ ప్రజలకు మరల మాలపల్లి నిర్మాణము సూక్ష్మముగా చేయవలెనని 10000 రూపాయలు అగును. ఈస్వల్ప ద్రవ్యము చేహర్వంతె ననన ఉదారస్వభావులును త్యాగశిలురును అయిన భారతపుత్రులకు ఒకలెక్కలో నిది కాదు. యీ దీనులకు సహాయము చేసి రక్షించగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ నిరాధారులకు సహాయము చేయవలెమవారలు చింతలపాటి నూరపరాజు, పశ్చిమగోదావరి గణపవరం ఆరి పంపవలెను.

21-6-1926 } గరికిపాటి బాలవేంకట కృష్ణమూర్తి, గణపవరం. } చింతలపాటి లచ్చిరాజు.

ఇప్పుడే రెండవసారి ముద్రితమైనది. బ్రహ్మశ్రీ ఆంధ్రదేశమంతటను సుప్రసిద్ధి వడసిన కవీశ్వరులగు !!! పురాణం నూర్యనారాయణ తీర్థలుగారచే పరిశోదింపబడినది. 2289 శ రీ ర మ ర శా స్త్ర ము

చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు, నీవు చూడవలసినదియు చాలరోజులు వెదికిన కాస్త్రమిదియే, ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి పూర్తిరహస్య కాస్త్రము ఇదివరకు యెవరినెల్లముబహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పురష లక్షణములును వారియొక్క ఆవయవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును. మొగ ఆడ అను శికు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము మహాబుఘలు వర్కముగా వ్రాసిపెట్టినపుక్తమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము.

రు 1-0-0 వి. పి. చార్జి 7 అణాలు. కలియుగశూర్పణఖ 1వ భాగము ప్రతి 18 ధర రు 0-12-0 ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెని, నెం. 11, ఆరుముగంబిడి, మదరాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతక నకలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 10.0 పై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర ముస, వార్తఫలములు వ్రాయబడుదురు. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, 2599 (చిత్తూరుజిల్లా)

ద్యుంధ్యుప్రభుత్వ విధానము

(జె. ఎ. స్పెండరు)

(జె. ఎ. స్పెండరుగారు మాండ్లెరు గార్డియన్ పత్రికకు భారతదేశమునకు వ్రాసిన 21 వ వ్యాసమును ఈదిన ద ప్రకటించుచున్నాము.)

1919 సంవత్సరమున కన్నతల్లి పక్షమువారు అధికారమును దొంగిరి. 1919 సంవత్సరపు సంస్కరణములను వారు అంగీకరించుటకు మాంటాగుగారు పాటుపడిన విషయము ప్రశంసనీయును. ఇంకను ఎక్కువ సంస్కరణములు కన్నతల్లి పక్షమువారు అంగీకరించియుండరు. ఈ సంస్కరణము తాత్కాలికము లని మాంటాగుగారు తెలిచిరి.

ఈ సంస్కరణలవల్ల మంచితాభివృద్ధి కలిగిన వని చెప్పవచ్చును. యుద్ధానంతరము ప్రారంభింపబడిన ఆందోళనము కొంతవరకు దిగ్గజ. సహకారభారము అధిక మయ్యెను. వాయకులందరు కలసి ఆలోచించు సాంప్రదాయ మేర్పడెను. సంస్కరణములను అమలుచేయుటయందు కొన్ని ఇబ్బందులున్నను వైన మించినవిధమున సంస్కరణములవల్ల కొంత లాభము కలిగినది అంగీకరింపవలయును. కాని ద్యుంధ్యుప్రభుత్వ విధానము లోపలయొక్క మైన దని చెప్పక తప్పదు. బాధ్యతాయుక్త ప్రభుత్వమునకు భారతీయులకు అనుభవ మేర్పడవలయు నను ఉద్దేశముతో మాంటాగుగారి సంస్కరణములకు ప్రవేశపెట్టిరి. కాని ద్యుంధ్యుప్రభుత్వవిధానము మారకున్న మాంటాగుగారి ఉద్దేశములు ఫలించవు. మోక్షమిక్కిలి విపరీతఫలితము లేర్పడవచ్చును. భారతీయులు బాధ్యతలను గుర్తించునది ఆందోళనకరులగు మారవచ్చును.

ద్యుంధ్యుప్రభుత్వ వని ఏమో వివరించెదను. రాష్ట్రీయ కానకసభలయందలి ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో కొందరు మంత్రులుగ నియమింపబడెదరు. కొన్ని శాఖలపరిపాలనము ఈవంట్రులకు ఇతరశాఖల పరిపాలనము ఎక్కిక్యూటివు కాన్సిలు సభ్యులకును ఇవ్వబడును. మంత్రులు కానకసభకును ఎక్కిక్యూటివు కాన్సిలు సభ్యులకు గవర్నరుకు బాధ్యులుగ నుండెదరు. కానకసభవారు ఆమోదింపబడుటలకు గవర్నరు నిరాకరింపవచ్చును. సభవారు నిరాకరించు చట్టములకు గవర్నరు ఆమోదించి సర్టిఫై చేయవచ్చును. కాని అధికశాఖ ప్రభుత్వయత్రశాఖ. ధనముపై అధికారము లేనప్పటికి మంత్రులు ఏకాభి నిర్వహణమునకైన బాధ్యులని చెప్పటము తలచుట. విద్యాశాఖ ప్రభుత్వయత్రశాఖ. కాని ఈ శాఖను చక్కని నిర్వహించుటకు తగినంత ధనము లేకను వోరకుల అసంభవము. అధికశాఖ సభ్యుని నిర్ణయమును విద్యాశాఖమంత్రి అంగీకరింపవలయును. కాని విద్యాశాఖ నిర్వహణము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు మంత్రి కానకసభ్యుల విద్యాసమును కోల్పోవును.

వరియొకడవలయు కానకసభవారు తమ ఇష్టమునచ్చి నట్లు ప్రవర్తించవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి ఖిల్లలకు బడ్జెటులను నిరాకరింపవచ్చును. కాని గవర్నరుకు సర్టిఫై చేయు అధికారమున్నది. సామాన్యకానకసభయందు స్వరాజ్యపక్షమువారు రైల్వే బడ్జెటునకు దొక పెద్దమొత్తమును నిరాకరించిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి నిర్ణయమే ఖాయమైనచో రైల్వేపరిపాలనకు కలసిండుట యుండెడిది. కాని రైల్వేపరిపాలనమును స్థంభింపజేయుటయినను ఉద్దేశముతో స్వరాజ్యపక్షము వారి మొత్తమును నిరాకరింపలేదు. రాజప్రతినిధి సర్టిఫై చేయవలసి వారికి లోకమున.

పంజాబు బొంబాయి మద్రాసు రాష్ట్రములందు ద్యుంధ్యుప్రభుత్వ విధానము కొంతవరకు విజయము గాంచినది. మంత్రులు ఎక్కిక్యూటివు కాన్సిలుసభ్యులను చేర్చి ఒకటే ప్రభుత్వముగ ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరులకు పరిగణించుటచే ఇట్టి అనుభూతిగల రైల్వేపరిపాలన. ఇట్లు చేసినగాని మంత్రులు తమ బాధ్యతలను పూర్తిగాకాదు. కాని అధికవిషయములందు మంత్రులు చేర్చి అధికారము చేరుకొనుట ఏదైనను పని చేయవలయునని మంత్రులపక్షమున అంగీకరింపబడును. ఇట్టి పరిస్థితి చేర్చిన కానకసభలయందలి అధికారసభ్యులు సంస్కరణములను ప్రయోజనముకలది అని ఆశ్చర్యమును పలికెదరు. పరిస్థితి మెరుగునై బాధ్యతలను గుర్తించి ఆందోళనము స్థిరముగ నుండునని నమ్ముచు.

ఈ సంస్కరణములను ద్యుంధ్యుప్రభుత్వమునని భాగతీయులలో పెద్దపేరు కలుగులేదు. కాని సంస్కరణములవల్ల ఏర్పడిన ఫలమును గురించియు, సంస్కరణములకు వచ్చినయు విషయమును గురించియు భిన్నాభిప్రాయము లున్నవి. ఇంగ్లండు వారు రాజకీయభావములకు భారతీయుల రాజకీయ భావ

ములకును భేద మున్నదని లెలపకూడదు. కేంద్రప్రభుత్వమున ద్యుంధ్యుప్రభుత్వములేదు. ఎన్నుకొనబడిన అధికారులే అన్ని శాఖలను నిర్వహించుచున్నారు. కాని కానకసభలు ప్రభుత్వచర్యలను ఆమోదించవలయును. రాజప్రతినిధికి సర్టిఫై చేయు హక్కు అధికారము లున్నది.

రాజమంది

(స్వకీయవిలేఖరి)

మంత్రోగము

జూన్ 28:— ఏంటిలే ప్రసికాంపయిక్ డైరెక్టరుగారు రగు డాక్టరు పి. పార్థసారథి నాయుడుగారు మాపట్టణము విచ్చేసి కుటుంబసమగమ గూర్చి నాలుగు ఉపన్యాసములను మునిసి పల్ ఆసుపత్రిలో నిచ్చిరి.

ఇంకొక వారపత్రిక

యథోచిత సహకారపక్షమున మామండలమునండి మాతన వారపత్రిక యొకటి త్వరలో వెలువడును. సుజనరంజని ముద్రాక్షరశాలలో అచ్చువైచింపబడును.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జూన్ 28:—ఈసంవత్సరము ఇచట కాచిన యెండలు, వీచిన వడగాములు భరింపవలసిలేనివిగా నుండెను. 20 సంవత్సరములలోగడ నిట్టి యెండలు కాయలేదని పలువురు పెద్దలు చెప్పిరి. రోహిణీకాశిరేఖ నిజముగా రోళ్లు బ్రష్టలయినవా యని తోచెను. వృగశిరా ప్రవేశము చాలకాలముక్రిందయినను యితరవరకు మేఘాదంబరమయినను లేక చినుకులు పడక దుర్గర యెండవేడిమిచే జనులు బాధపడుచున్నారు. వడల కీవత్సర మొప్రాంత్యముల శిశుమారము జాప్తిగానున్నట్లు చెలియుచున్నది. ఉష్ణమాపకములో కొలత 1190 వరకు జూపినది.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనెటు యెన్నికలు

స్థానికసంఘముల స్థానము

స్థానికసంఘముల తేరపున మామండలమున కొక స్థానము సెనెటుకు ప్రత్యేకింపబడెను. ఆస్థానమునకై మాజిల్లాలో 6 గురు నిలబడిరి. శ్రీయుతులు యల్లారాజులనాయుడుగారు, నడింపల్లి లక్ష్మీ నరసింహారావుగారు, రామస్వామిచౌదరిగారు, చింతలచెర్ల కోశేశ్వరరావుగారు, చావలి వెంకటకృష్ణయ్యగారు, నడింపల్లి జగన్నాథరావుగారు.

గుడివాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీయుత గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు

కుప్రసిద్ధ దేశారాధకులగు వీరు, తమచే స్థాపింపబడిన "కారదా గ్రంథమాల"కు ప్రోత్సాహమును బడయుటకు యిచ్చు టికి దయచేసి యుండిరి. నిన్నటిదినము ఏర్పాటు గావించబడిన మిత్రులసమావేశమునందు, తాము యిటీవల రచించిన భక్తిరసపూరితములయిన కీర్తనలను గానముచేసి శ్రోతల భక్తిపారవశ్యముగ నొనర్చిరి. వీరు ప్రకటించునట్లు నాటకములు ఆంధ్ర వాఙ్మయమున దృశ్యార్థమైన ఫక్తిని వ్రాయబడినవి. వీరు కారాగృహముందున్న మూడువత్సరములలోను, రాజకీయ నిగ్గుధికులగు నొక తమిళపండితుని సాయమున ప్రాచీన తమిళ భాషనభ్యసించి, దూర్భాషయందు యుత్కృష్ట గ్రంథమునగు రస "తిరుప్పావళి" గ్రంథరాజమును ఆంధ్రీకరించి, దేశనే నతోబాటు భాషాసేవయు నొనర్చిరి. ఈ గ్రంథమును త్వరలో వెలువడునున్నది.

దొంగలనములు

కొంతకాలమునుండి ప్రశాంతముగ నున్న మాపట్టణము. కలశోబలముండి చోరభయముచే తహతహ నొందుచున్నది. శివసైనికాశ్రమమునైతము దొంగలు నిర్భయముగ విహరించుచున్నారు. అధికారాలు, పౌరుల ప్రాధాన్యములను కాపాడవలసిన బాధ్యతను గుర్తించి, స్వగర్వములను తృప్తికరముగ నిర్వహించెదరు గాకయని గోరుచున్నాము.

మద్రాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై 1వ రకులు (25-6-26)

ఇరువదిగజముల "పిన్" ధరలు

కాగితకామల్లులు—22 X 22. ముంగిసమార్కు (5) రు 10-0.

కాగితకామల్లులు — 22 X 22 వరు రు 10-0 (2)

రు 9-10, సరాసరిరకము రు 8-10.

తెలుపుములు— 1708 రు 14-6; గ్లాస్ 9000 రు 15-0; ఎల్. ఎల్. 78 రు 9-0; ఇ. సి. 78 రు 9-12, 88-888 రు 13-12; 8978 రు 8-8; 1702 రు 13-0. 2908 రు 8-4. జి. ఎ. 33 రు 8-0. జి. ఎ. రు 8-0 నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాకిట్టుకు)—టాక్సీ—రు 5-7-0 చలువ రు 6-4-0 పచ్చరంగు రు 9-12-0; పడవ రు 9-0-0; కాగి రు 9-0-0 పవరను రు 7-14.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—నక్షత్రము రు 11-14-0.

60 నెంబరు, సీమ (5 పాకిట్టుకు) అడకతెర 18-0-0 నమలి రు 16-0-0 "గోల్డ్" రు 16-6-0 గొడ్డలి రు 10-4-0; గడ్డిబండి రు 10-8-0 ఎద్దుగడియారము రు 10-2-0; సింహము జేటకాడు రు 10-1;

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు)—భూగోళము—నీలంచేప రు 20-4-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెలియన చట్టకమ్మిలు ఒకచాచనకు ధర రు 80, 33.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 268. జర్మను (బీట్మాక్) రు 252; రాగిరేకు రు 256.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటికి) 9" రు 19-0-0.

కలాయెంతురేకు:— 24" X 3" 6" 7" 8" రు 15-0 9" రు 15-0.

సిమెంట్ పిపాకు వెలు:—

సార్వే ఆవుమార్కు రు 12 4, నమలి రు చక్కెర (రెడి) రు 38-0-0.

నాయిదాధరలు జూన్ 33-10. జూలై, 31-0. ఆగస్టు 30-12-0 వేరుసెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—"మిషిన్" రు 55, రు 62-0.

పాదా పాను రు

వేరుసెనగనూనె

"గానుగ" రు 140, "ప్రెస్" రు 133.

ఆముదము

(గాముధర) రు 93.

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రత్తులు)	రు 0 12 6	రు 0 12 9
" (తేలిక)	రు 0 15 6	రు 1 0 0
" రెండుకూరు (8 మొదలు 9 1/2)	రు 0 12 7	రు 0 13 0
" " (తేలికైనరకము)	రు 1 0 3	రు 1 0 6
" (విజయనగరం 7 1/2 7 3/4)	రు 0 12 6	రు 0 12 9
" (ఏలూరు 7 1/2)	రు 0 14 6	రు 0 15 0
గోడతోలు	రు 0 9 9	రు 0 10 8
గోడకూడతోలు	" 1 0 9	రు 1 1 6
అవునిగోడతోలు	రు 1 10 6	రు 1 12 8
మీకతోలు	రు 2 12 0	రు 2 14 0
గొట్టెతోలు	రు 2 14 0	రు 3 3 0

పదునుచేయని పచ్చితో

రెండుకూరు మేకతోలు	100-కి రు 175 0 0	రు 190 0 0
బెజవాడ మేకతోలు	" రు 170 0 0	రు 182 8 0
రెండుకూరుగొట్టెతోలు	" రు 140 0 0	రు 165 0 0
బెజవాడగొట్టెతోలు	" రు 130 0 0	రు 170 0 0
అవారముపట్టు బాగువ 1-కి	రు 30 0 0	రు 36 0 0
కొన్నంబట్టు	" రు 20 0 0	రు 22 0 0
కరకాయలు	" రు 38 0 0	రు 40 0 0

అమృత తాంజనము

శక్తి-నిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రూ॥ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ॥ 6-4-0. వ్ర తియింట నుండవగిన
అమృత తాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, జోంబాయి

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, తర్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద పురుకముల లోలాకులు, దుద్దులు, మాపులు, బంగారుమెడచెయిసలు, మొల్రాదులు, టంబుర్లు, మొదలగునవి తయారుగనున్నవి. వివరములకు ఈడిసవ విలాసములకు వ్రాయును.

పోత్రైటర్లు:- కాకుమాను లత్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండుబ్రదర్స్.

ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. 1597 (3) 1149 బ్రాంచి: 51 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

ఆంధ్ర ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ కంపెనీ,

ప్రధాన కార్యస్థానము—మచిలీపట్టణం.

గమనింపుడు,

- (1) భీమాకంపెనీ ఆపత్కాలమున సాయబడు గొప్ప పరస్పర సహకార సంఘము. (చేకొనియరు.)
- (2) దీర్ఘ కాలము జీవించువారు ఆకాలమరణము నొందు వారి కుటుంబములకు తోడ్పడుదు, తమకు ఆదాయము
- (3) భీమాచేయుటలో పుణ్యము, పురుషార్థము, రెండును యిమిడియున్నవి.
- (4) వార్షిక డివీడెండ్ శరణ్యముగను, ఆపత్కాలమున 5 పాదును, కుటుంబమునకు జీవ నోపాధి కల్పించును, ఖర్చులో ఆదాయముచేయు మార్గమిది యొక్కటియే.

మీ జీవితములను యీకంపెనీలో భీమా చేయించి దేశీయసంస్థను ప్రోత్సహింపుడు.

అన్ని ప్రాంతములనుంచి యేజంటలు కావలెను.

యర్రమల్లి మంగయ్య, బి.వ. బి యల్. కార్యదర్శి

2474

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరో గమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:- 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణం న్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గున దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ॥ 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ॥ 1-8-0

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన రుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయును.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY

మదనవిలాసము

నిక్కాక చేతగాని, యితర కారణములవలనగాని కలిగిన శుక్లవర్ణమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారముఖమును గలిగించు తియ్యని రసాయనము. ఔస్సుల సీసా 1 కి తపాలా ప్యాకింగులో రూ॥ 3-9-0

2

మోహన ఫార్మసీ

రామచంద్రపురం (గోదావరి)

శ్రీకృష్ణవతార తత్వము

ఇది పురాణ రాజముల నన్నింటినండి మహాభారత హరి సంకేములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి వరుసగా నులభ్యమైనది. వనవ రూపమున వ్రాయబడును. సంకేములు తొలగినట్లు శాస్త్రీయ సమాధానములు వ్రాయబడును. స్తోత్రములపై ముద్రింపబడును. 350 పుటలకు దక్కువగానుండ, జక్కని తెండుచేయించి 3 నెలల కొకతూరి 1-8-0 లకు చందా దారలకు వీసిగారి బంపబడును. 12-9-0 లు పంపినవారు పాక్షములుగా ప్రకటింపబడుదురు. 1, 2, 3 సంపుటములు సిద్ధముగానున్నది. 2208

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,

ఆంధ్రప్రధాన పండితులు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప

మాన సోల్టా సినీమాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది ఆకాలు)

నెలకులభము! (పోస్టుఖర్చుల ప్రత్యేకము) గుణమధికము!

శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి తైత్వేకాకల

కీమాత్రలు దివ్యావృతము. అతీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు,

అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, అక్లిష్ట, సర్వాంగముల

యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శరీరము,

వేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను

వోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వేరొనచేయును.

ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ

మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.

ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:- (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలక్కుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

ఆంధ్ర హోమియో పార్మసీ

తుమ్మపూడి, దుగ్గిరాలపోస్టుగుంటూరుజిల్లా.

మావద్ద హోమియో ఔషధములన్నియు తెలుగుచేరుల

తో దొరకును. బాబితాను! అర్థజాబిల్ల పంపును. సామాన్య

కోగనివారణ హోమియో ఔషధ నిరూపణ పటము ఒకటి

టికి మూడు అణాల తపాలాబిళ్లలు పంపిన మాన్వద్ద దొరకును.

డాక్టరు నూగ్యచేసెర సంజీవరాయణం,

యం. డి. అండు యన్. యస్. ప్రొప్రైటరు.

మోహి సీతైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ॥ 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమృత తాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి